

Izberite Gorenjsko kreditno banko za svojo banko

LETO XXIV. — Številka 84

Ustanovitelj: obč. konference SZDL
Jesenice, Kranj, Radovljica, Sk. Loka
in Trzin — Izdaja CP Gorenjski tisk
Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič
— Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

KRANJ, sobota, 30. 10. 1971

Cena 50 par

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik
in sicer ob sredah in sobotah.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Jutrišnji dan bo po vsem svetu svetovni dan varčevanja. V današnjem svetu, ko smo iz dneva v dan priča različnim nasprotjem, ko na različnih področjih dosegamo tehnološke novosti, v svetu, ki je po eni strani postal materialno tako razvit, da viške namenja za zatiranje in uničevanje, smo po drugi strani priča velikim social-

nejši in gotovejši položaj tudi organizirano varčevanje na vseh področjih.

Na Gorenjskem se zadnja leta vse več posameznikov odloča za organizirano varčevanje v banki, pri pošti, v kmetijskih zadrugah, gozdnih gospodarstvih. Po podatkih je bilo septembra lani v Gorenjski kreditni banki 80.851 vlagatelj oziroma varčevalcev. Vrednost prihrankov je znašala 202.296.336 dinarjev. Prejšnji mesec pa so v banki zabeležili že prek 95 tisoč varčevalcev, vrednost njihovih vlog pa je znašala skoraj 300 milijonov dinarjev. Tako je število varčevalcev v enem letu naraslo za 18 odstotkov, vrednost vlog pa za 14.

Zelo se je v zadnjem letu na Gorenjskem uveljavilo tudi varčevanje v delovnih organizacijah. V 41 organizacijah ima 9417 delavcev prihranjenih 12.784.635 dinarjev, kar je 6 odstotkov vseh zasebnih hranilnih vlog v banki.

Varčevanje ni le oblika trezne in skrbne porabe denarja, marveč tudi lastnost, ki bi jo bilo treba v človeku vzbuditi že v mladih letih. Prav

zato so se v gorenjski banki odločili pred dobrim letom za obdaritev novorojenčkov s hranilnimi knjižicami. Doslej je banka poklonila hranilne knjižice prek 3000 novorojenčkom. Začetna vrednost hranilnih vlog, ki jih je poklonila banka znaša 90.300 dinarjev. Trenutno pa imajo najmlajši varčevalci na Gorenjskem prihranjenih že prek 300 tisoč dinarjev, kar je za okrog 240 odstotkov več od začetne vloge.

Ko že govorimo o organiziranem varčevanju na Gorenjskem, pogledajmo še nekaj podatkov, ki kažejo na razvoj Gorenjske kreditne banke v zadnjih 15 letih. Bilančna vsota banke se je ta čas povečala za 58-krat, krediti brez potrošniških za 82-krat, potrošniški krediti za 30-krat, hranilne vloge za prek 1900-krat, žiro računi za 109-krat, po drugi strani pa se je število zaposlenih povečalo za 2-krat.

Tudi v prihodnje namerava banka razvijati različne oblike varčevanja, posebno še v šolah in v delovnih organizacijah. Njen cilj je enak motu jutrišnjega dne: Varčuje naj vsak prebivalec Gorenjske.

A. Zalar

31. OKTOBER

nim razlikam, zatiranju osnovnih človekovih pravic, lakoti, epidemijam ozdravljivih bolezni, finančnim krizam itd.

Ce kdaj, potem je danes varčevanje pri nas še kako potrebno. V trenutku, ko nenehno naraščajo cene, nelikvidnost, ko še vedno trošimo več kot imamo, je pogoj za stabilizacijo, za trd-

JESENICE

● V četrtek je bila na Jesenicah seja predsedstva občinske konference ZMS, na kateri so govorili o obiskih članov predsedstva po aktivih, o sodelovanju z mladimi koroškimi Slovenci in o nekaterih stališčih ob dokumentu, ki so ga sprejeli na zadnji seja republiške konference ZMS v Ljubljani.

D. S.

● Pri občinski konferenci SZDL na Jesenicah so se že sestali člani delovne skupine za pripravo konstituantne seje novoizvoljene konference. Konferenca naj bi bila 12. novembra. Obenem pa so tudi sklenili, da bo poročilo o delu in nadaljnjih nalogah občinske konference SZDL obsegalo tri dele.

D. S.

● Danes dopoldne bo v dvorani delavskega doma pri Jeleni na Jesenicah redna seja delavskega sveta Železarne Jesenice, na kateri bodo razpravljali o 9-mesečnem poročilu, o predlogu uskladitve samoupravnih internih aktov Železarne o delitvi dohodka in osebnega dohodka, izvolili direktorja sektorja za ekonomiko in poslušali informacijo o gradnji hladne valjarne na Beli.

D. S.

KRANJ

● Pri občinski konferenci socialistične zveze se bo v četrtek sestala komisija za obrambno vzgojo prebivalstva. Obravnavala bo program obrambne vzgoje za nerazporejeno prebivalstvo. Pogovorili pa se bodo tudi o organizaciji predavanj. — Razen tega pa se bodo v četrtek sestali tudi predstavniki sekcij pri občinski konferenci SZDL. Razpravljali bodo o dosežkih delovnih izkušnjah in o delu sekcij v prihodnje.

A. Z.

RADOVLJICA

● Na 7. seji občinske konference SZDL, ki je bila v četrtek, 28. oktobra, so izmed štirih kandidatov izvolili dva člana republiške konference SZDL. Izvoljena sta bila Franc Kimovec, člana predsedstva republiške konference SZDL Slovenije, in Anton Kapus, varnostni inženir iz tovarne Plamena Kropa. Na konferenci so sprejeli tudi nov akcijski načrt za izvajanje stalnih kadrovskih priprav na volitve.

JR

● Radovljica, 29. oktobra — Predsednik občinske konference zveze mladine Drago Rozman je za danes popoldan sklical sejo predsedstva. Na dnevnem redu je bila med drugim razprava o družbeno ekonomskem usposabljanju mladih v delovnih organizacijah, razprava o predloženem programu občinske konference zveze mladine, ustanavljanje disco klubov in razprava o seminarjih, ki jih prireja občinska konferenca zveze mladine.

A. Z.

Poljski strokovnjak na Jesenicah

V petek je bilo v sejni dvorani skupščine občine Jesenice predavanje poljskega lektorja CK Poljske delavske partije Jedzija Lisikoviča.

Profesor in znanstveni delavec Visoke šole za ana-

lizo in planiranje in šef katedre za ekonomiko industrije je predaval o družbenem in gospodarskem razvoju Poljske v sedemdesetih letih v luči smernic CK PZDP za VI. kongres.

D. S.

Organizacije ZK v kranjski občini se pripravljajo na volilne konference

Komite občinske konference ZK občine Kranj je na zadnji seji, ki je bila v četrtek, ugotovil, da se v večini osnovnih organizacij komunisti vestno pripravljajo na volilne konference. Le-te bodo v večini organizacij v prvi polovici prihodnjega meseca. Člani komiteja, ki pomagajo pri pripravah v posameznih organizacijah, so opozorili, da bo ob vsebinskih pripravah konferenc najtrši orih izbira kadrov za nova vodstva. Vse preveč je komunistov, ki se otepajo ali

pa le neradi sprejemajo odgovorne funkcije.

Komite je sprejel tudi sklep, da bo pred sejo nove občinske konference ZK še ena seja v starem sestavu. Konferenca bo 16. novembra, potrebna pa je predvsem zaradi izvolitve delegata za zvezno konferenco ZKJ. Hkrati bo konferenca razpravljala o uresničevanju stališč prejšnjih dveh sej in o pripravah na volitve novega občinskega vodstva zveze komunistov

tm

Obvestilo kmetovalcem!

Skupščina občine Kranj obvešča vse kmetovalce — zavezance prispevka od kmetijstva, ki jim je kmetijstvo glavni poklic, da imajo pravico do uveljavljanja davčnih olajšav za dobo treh let, če vložijo v modernizacijo svoje kmetije 50 % prispevka od kmetijstva oz. 2000 novih dinarjev. Davčna olajšava jim je priznana 20 % od vloženih investicij.

Kmečki zavezanec mora predložiti na oddelek za gospodarstvo skupščine občine Kranj prošnjo in ureditveni načrt za svoje posestvo ter račune kot dokazilo o vloženih sredstvih.

Olajšave davčnih obveznosti se priznajo za naslednje namene:

1. Melioracije in ureditev kmetijskih zemljišč po investicijskih programih celotnega območja ali več zavezancev oz. na podlagi ureditvenega načrta zaokrožene enote posameznega gospodarstva;

2. Naložbe v gospodarske objekte — za adaptacije ali novogradnjo hlevov, svinjakov, skladišč, remiz za kmetijske stroje, silosov, gnojišč in gnojnih jam;

3. Nakup kmetijske mehanizacije in opreme — traktorja s priklučki za pridelavo krme in vrtnin, opreme v hlevu, molznega stroja, mlekovoda in opreme v mlekarnici, opreme za čredinske pašnike, naprave za došuševanje sena, samohodni kosilnik, obračalnik in zgrabljalik;

4. Nakup plemenske živine za krave v A kontroli do vključno IV. laktacije in telice krav iz A kontrole;

5. Naložbe v turistične objekte, vendar šele takrat, ko je kmetija preurejena;

Ureditvene načrte potrebne za predlog olajšav izdelujejo za kmetovalce področne kmetijske zadruge.

Sprejem ob prazniku naše severne sosedice

V torek, 25. oktobra, je bil v Ljubljani sprejem, ki ga je v počastitev nacionalnega praznika republike Avstrije priredil njen generalni konzul dr. Heinrich Riesenfeld.

Sprejema so se udeležili številni predstavniki slovenskega političnega, kulturnega in gospodarskega življenja, med njimi jih je bilo tudi precej z Gorenjske.

tm

Skupna seja občinskega in sindikalnega komiteja ZK

Pred dnevi je bila na Jesenicah skupna seja občinskega in tovarniškega komiteja ZK, na kateri so v glavni točki dnevnega reda govorili o obisku sovjetske delegacije v Jugoslaviji. O obisku je govoril sekretar občinskega komiteja ZK Pavel Lotrič in poudaril, da je bila glavna vsebina pogovorov medsebojni odnosi

obeh držav, ki naj bi se razvijali na temeljih moskovske in beograjske deklaracije, na medsebojnem spoštovanju in neodvisnosti in v boju za mir po svetu. O obisku in rezultatih obiska bodo razpravljali še v osnovnih organizacijah ZK in na sestankih ostalih družbenopolitičnih organizacij na Jesenicah.

D. S.

Nova poslanca zbora narodov

V sredo je bila skupna seja vseh zborov slovenske skupščine, na kateri so med drugim opravili nadomestne volitve dveh poslancev zbora narodov. Po trikratnem glasovanju sta bila izvoljena

Niko Belopavlovič in Marko Kržišnik. Kandidatov je bilo pet, dobili pa so naslednje število glasov: Niko Belopavlovič 118, Majda Gaspari 109, Marko Kržišnik 126, Franc Rogelj 60 in Mihaela Verbič 41.

Žalne svečanosti

JESENICE

Žalna svečanost ob dnevu mrtvih bo danes popoldne na starem pokopališču, kjer so pokopani padli med vojno. Spomin bodo počastili učenci osnovnih šol z recitacijami, jeseniška godba na pihala in pevski zbor Ježlar.

Na Javorniku in po okoliških krajih Jesenic bodo svečanosti na grobovih padlih in ob spominskih obeležjih.

KRANJ

Osrednja žalna svečanost bo pred spomenikom NOV na Trgu revolucije 1. novembra ob 10. uri. Sodelovali bodo godba na pihala, mešani pevski zbor France Prešeren in recitatorji.

30. oktobra, ob 17. uri bo žalna svečanost pri spomeniku NOB na Orehku, ob 17.30 pa pred združenim domom na Primskovem.

31. oktobra, ob 8.30 na pokopališču v Kokri pri spominski plošči, ob 9.30 pred spomenikom v Goričah in pred osrednjim spomenikom v Žabnici, ob 16. uri pred spomenikom NOV na Visokem in ob 18. uri pred spomenikom NOV na Jezerskem.

1. novembra, ob 9. uri pri spominskem obeležju na pokopališču na Kokrici, ob 10. uri pred spomenikom NOV v Dupljah (pri šoli), ob 11. uri na pokopališču v Šenčurju in pred osrednjim spomenikom NOV v Cerkljah.

RADOVLJICA

1. novembra, ob 8.30 v Gorjah, ob 9. uri na Bledu, ob 10. uri v Dragi, ob 10.30 na grobišču v Begunjah in ob 11.30 pri spomeniku v Radovljici.

Žalne svečanosti pa bodo te dni tudi v drugih krajih v občini.

SKOFJA LOKA

Osrednja žalna svečanost bo 1. novembra, ob 9. uri na ploščadi pred domom zveze borcev. Sodelovali bodo godba na pihala iz Skofje Loke, pevski zbor iz Virmaš, recitatorji gimnazije, osnovne šole in garnizije JLA.

TRŽIČ

Osrednja svečanost bo 1. novembra, ob 10. uri na pokopališču v Trziču. Sodelovali bodo pevci, godba, šolska mladina in drugi. Po svečanosti bodo položili vence k spomeniku pred paviljonom NOV, k spomeniku na Ceglaš in k spominski plošči v Bistrici.

Krajevne organizacije ZB pa bodo tako kot vsako leto v nedeljo in v ponedeljek položile vence k spomenikom in spominskim obeležjem v krajevnih skupnostih v občini.

**31.
oktober**
svetovni dan varčevanja

vsem vlagateljem čestita

gorenjska kreditna banka

STARI VRH SPREMINJA PODOBO

Lanski obisk smučarjev na Starem vrhu je presegal vsa pričakovanja. Zato so se turistični delavci v škofjeloški občini z vso vnemo lotili priprav na novo sezono. Lani je bila največja težava dostop do smučišč. Zlasti velike so bile težave s parkirnim prostorom, saj je lahko sprejel le okrog 170 avtomobilov in nekaj avtobusov. Pred dnevi so parkirni prostor začeli širiti, tako da bo prostora za okrog 400 avtomobilov. Seveda to ni trajna rešitev. Že za prihodnje sezone bo treba parkirne prostore še povečati. Poniža se rešitev, da bi uredili pomožni parkirni prostor še v Luši in od tu prevažali smučarje do spodnje postaje žičnice.

Veliko dela je bilo tudi z urejanjem smučarskih prog. Treba je bilo razstreliti številne korenine in zravnati valovite površine Starega vrha. Seveda pa bodo proge urejali še več let. Zaradi varnosti smučarjev je bilo treba odstraniti tudi nekaj sadnega drevja.

Prav tako bodo letos lahko najbolj navdušeni smučarji

podaljšali smučanje še dolgo v noč. Od zgornje postaje žičnice — kočje — pa do kmeta žgajnarja je že urejena razsvetljava.

Kmetje v okolici Starega vrha prav zdaj še pospešeno urejajo sobe za goste. Število sob se bo letos precej povečalo. Prav tako so se kmetje tudi bolj pripravili na strežbo. To pa je tudi potrebno, saj dosedanje gostinske zmogljivosti niso zadostne. Urejene so že tudi sanitarije in ogrevanje z vso ustrezajočo opremo. Marsikje pa bo potrebna še stilska ureditev fasad in ostrejša, dvorišč ter vrtov, čeprav je bilo že doslej precej urejenega. Oddelek za gospodarstvo je pripravil predlog cenika storitev, ker je tudi take stvari treba pravilno in pravočasno urediti. Veliko pozornosti je bilo posvečeno tudi izobraževanju in temu bo tudi v prihodnje še treba prisluhniti. Sicer pa vse kaže, da je letos na področju kmečkega turizma storjen precejšen korak naprej. Čimprej bo treba proučiti še ustrezne oblike propagiranja.

J. Govekar

Letos manj krvodajalcev

»Krvodajalstvo je najbolj human in zahtevna naloga aktivistov RK, družbenopolitičnih organizacij in organov samoupravljanja. Vsako leto predpiše republiški odbor Rdečega križa plan krvodajalstva, ki zahteva 4,7 odstotka krvodajalcev na število prebivalstva v občini. Vsa leta smo dosegli ali presegle plan, to je 987 oseb (krvodajalcev). Le letos smo dosegli komaj 78 odstotkov planiranih krvodajalcev. Zunaj red-

nih akcij se je na klic odzvalo 88 krvodajalcev.

Do danes je v občini prejele 59 krvodajalcev zlate značke in 232 srebrne značke. Je med drugim na občnem zboru Rdečega križa Kamnik dejala tajnica Marica Hribar.

Menijo, da letos niso dosegli potrebno število krvodajalcev, ker je bila krvodajalska akcija na soboto, ko številna podjetja ne delajo.

J. V.

Skupščina temeljne izobraževalne skupnosti pred iztekom mandata

V štiriletnem delu je TIS Tržič opravila pomembno delo. Članom skupščine in izvršnega odbora bo v teh dneh potekel mandat. Veliko problemov je rešenih, nekateri ostajajo, nastajajo pa že novi. Čeprav zapuščajo novemu sestavu skupščine urejene razmere, ne bo delo nič lažje, saj se odpirajo obsežne in zahtevne nove naloge. Naj naštejemo samo najpomembnejše: posredovanje, da se socialna diferenciacija med otroci kar najbolj zmanjša, sodelovanje v nadaljnji izgradnji šolskih in varstvenih objektov v občini, zagotovitev boljših pogojev za delo glasbene šole itd.

Prejšnji teden se je sestel izvršni odbor temeljne izobraževalne skupnosti na eni svojih zadnjih sej, saj je tik pred potekom mandatne dobe. Zato so člani razpravljali predvsem o pripravah na izvolitev nove skupščine, ki naj bi prevzela delo še letos. Skladno s svojim statutom so sklenili, naj koordinacijsko delo za evidentiranje in predlaganje kandidatov za novo skupščino TIS prevzame občinska konferenca SZDL, da bodo v tej pomembni interesni skupnosti delovali res za izobraževanje zainteresirani delegati tako delovnih organizacij kot krajevnih skupnosti.

Da bi omogočili novemu sestavu kar najbolj nemoteno delo in kreativne posege na področju razvoja šolstva, so se odločili, da delovno mesto tajnika izvršnega odbora TIS profesionalizirajo.

Sredstva za izobraževanje v letošnjem letu v redu dotekajo in presegajo načrt. Že v 9 mesecih se je nabralo 260 tisoč din viška, ki pa ga ne morejo uporabiti zaradi zakonskih določil o zamrzitvi. Zato so kljub ugodnemu denarnemu dotoku v precejšnjih zadregah, ker so se upravičeno povečale zahteve nekaterih šol v novem šolskem letu zaradi povečanega obsega dela. Pregled 9-mesečnega poslovanja je tudi pokazal, da je TIS izpolnila vse

doslej s pogodbami prevzete obveznosti in osnovnim šolam v občini, glasbeni šoli in ostalim upravičencem zagotovila tri četrtine letnih sredstev.

Na dokaj težko rešljiv problem pa bo naletela nova skupščina TIS, saj bo po dosedanjih izračunih morala zagotoviti eni milijon dinarjev več v prihodnjem finančnem letu, če bo hotela izpolniti pogoje, ki jih predvidevajo družbeni sporazumi o nagrajevanju delavcev na področju izobraževanja. Za letos teh sredstev sploh ni (in bodo sporazumi v tem pogledu verjetno ostali brezpredmetni kos papirja, če republika ne bo sprostila sredstev, ki jih mora sedaj TIS kot višek odlagati na poseben račun). Prosvetni delavci seveda niso zadovoljni, še toliko manj, ker se je povečal obseg dela (večje število oddelkov, bistveno večje kvadrature na novi šoli — in kot posledica obojega večje število zaposlenih), ki pa se mora financirati iz mase sredstev, ki bi bila enaka, če bi tega (kar je v bistvu še kako pozitivno!) ne bilo.

Zaradi splošnega porasta cen se je podražila tudi prehrana otrok v vzgojno-varstveni ustanovi in na šolah. TIS enako kot prejšnja leta daje namensko del sredstev za reeseriranje šolskih malic, vzdržuje potrebno kuhinjsko osebje in krije ostale režijske stroške v menzah teh ustanov. (Otroci dobivajo kosila na dveh šolah in v vrtcu). Socialno ogroženim varovancem in učencem omogoča brezplačno prehrano socialno skrbstvo pri SO Tržič.

Doslej so za celodnevno bivanje v šoli in za varstvo v vrtcu starši plačevali enoten prispevek. V novem šolskem letu pa bo le-ta različen glede na dohodke na družinskega člana. Otroci tistih družin, kjer je mesečni dohodek na člana pod 300 din, bodo kot že doslej oproščeni vsakega prispevka. Nad to vsoto pa bo delež staršev raste, vendar časno ne više od 60 din mesečno. Glede na precejšnje socialne razlike pa bo morala nova skupščina TIS razmisliti o še večji, še občutnejši progresivnosti prispevka glede na dohodke v družinah.

Zavod za šolstvo nalaga šolam vse več materialnih obveznosti, ki v finančnem na-

črtu niso bile predvidene. Na pobudo šol je zato izvršni odbor TIS Tržič sklenil, da bo le-tega naprosil, naj ga vsaj predhodno o tem obvešča, čeprav bi moralo prevladati mnenje, da se s temeljnimi skupnostmi dogovarja, saj v končni konsekvenci mora te stroške tako ali drugače pokriti izobraževalna skupnost. Ne vprašana, ali to zmore, je morala v novem šolskem letu delno neposredno (delno posredno preko osnovnih šol) plačati nove učbenike matematike za vse učence prvih razredov, slišati pa je že (spet popolnoma neuradno, čeprav finančni načrti za prihodnje leto že nastajajo), naj bi bili učbeniki za prvi razred v celoti brezplačni.

Na vsak način se strinjamo, naj postane osnovna šola kar najhitreje resnično brezplačna, resno pa se vprašujemo, ali je zavod za šolstvo začel akcijo na pravem koncu. Ali ne bi bilo smotrnejše (in pravičnejše!) zmanjšati stroške za knjige naprej učencem 8. razredov in iti odtod navzdol. Sicer bo tista generacija, ki začneja, deležna veliko večjih družbenih olajšav, medtem ko bo tista, katere starši so vsa leta nosili breme šolanja (in ga bodo še vnaprej, če bodo njihovi otroci šolanje nadaljevali), materialno celo šolanja plačala v celoti. In končno: med izdatki za knjige je med tako imenovano nižjo in višjo stopnjo osnovne šole obšuten razpon.

O delu TIS razpravlja vsaj enkrat letno tudi občinska skupščina. Zato ne želimo prejudicirati njene presoje vnaprej. Ni pa moč oporekati pripravi, da je predsednik skupščine in izvršni odbor TIS Jože Mokorel v dveh mandatnih dobah vodil delo z izrednim posluhom in doslednostjo.

-ok

Kaj je z domom upokoencev v Kamniku

Kazalo je, da bodo že letošnjo pomlad v Kamniku začeli zidati dom upokoencev. To je bilo že »črno na

Anton Korbar

belem» kot pravimo podpisanim pogodbam. Načrti so že izdelani in predračun znaša 10 milijonov (eno milijardo S din). Za gradnjo doma so zbrali že 2,3 milijona dinarjev, toda to je premalo za začetek gradnje, posebno glede na nove predpise, ki ne dovoljujejo investicij brez denarja. Po pogodbi med občinsko skupščino, stanovanjskim podjetjem in društvom upokoencev, se je občina obvezala, da bo h gradnji doma prispevala eno tretjino potrebnih sredstev. Na podlagi stanovanjskega prispevka društvo upokoencev dobi letno 700.000 din namensko za gradnjo doma. Če ne bo dodatnih sredstev v kamniški občini, še ne bo tako kmalu doma upokoencev.

Anton Korbar, predsednik društva upokoencev, je dejal:

»Želimo, da se v petletnem načrtu razvoja občine predvidi več sredstev za dom upokoencev. Upoštevati bi morali, da smo današnji upokoenci po vojni največ prispevali k današnjemu standardu ljudi. Mi smo bili tisti, ki smo z rednim delom ne glede na delovni čas in nizke osebne dohodke, pa tudi z udarniškim delom, ustvarjali in gradili našo domovino.

V kamniški občini je prek tisoč upokoencev, od tega jih v Kamniku največ živi, zato je vprašanje gradnje doma upokoencev res pereče. Posebno, ker bodo v domu mnogi dobili stanovanje.

J. Vidic

Žitoj

SENTA

skladišče Kranj,
Tavčarjeva 31,
tel. 22-053

Kombinati, kmetijske zadruge, posestva, kmetovalci!

Zamenjujemo ajdo, pšenico in vse vrste žitaric za moko

Prodajamo najkvalitetnejšo moko, krmilno moko, koruzo, pšenični zdrob in koruzni zdrob.

Skladišče je odprto od 7.30 do 16. ure vsak dan tudi v soboto

Dvojen uspeh ISKRE v Otočah

460-članski kolektiv Iskre v Otočah je pred nekaj dnevi zabeležil dvojni uspeh na področju proizvodnje merilnih instrumentov. Pred dnevi so namreč izdelali milijonti termostat za bojler, nedavno tega pa so na sejmu elektrone prikazali univerzalni digitalni elektronski instrument.

Termostate, ki so vgrajeni v domačih bojlerjih, v Otočah delajo že sedem let. Prva leta je bila proizvodnja sorazmerno majhna, zadnji dve leti pa so jih naredili že po dvesto tisoč na leto. V prihodnje nameravajo začeti proizvajati nov termostat, ki ga bo moč uporabiti tako v bojlerjih, pralnih strojih, hladilnikih in podobnih aparatih. Pomembno pri proizvodnji milijontega termostata je tudi to, da je v celoti izdelan iz domačih materialov in da je sedaj za tisoč starih dinarjev cenejši kot pred sedmimi leti.

Se posebej pa so v Iskri Otoče ponosni na prvi univerzalni digitalni elektronski instrument tako rekoč žepne velikosti. Pravijo, da ta instrument pomeni vrh sodelovanja najvidnejših strokovnjakov slovenske elektronike. Z njim so tako na sejmu elektrone kot v tujini že vzbudili veliko zanimanje. Instrument je namreč veliko manjši in predvsem praktičnejši od dosedanjih tovrstnih instrumentov, s posebnimi adapterji pa se ga lahko upo-

rablja za celotno merilno področje v elektroniki in elektrotehniki. S serijsko proizvodnjo tega instrumenta bodo začeli čez približno pol leta.

Po drugi strani pa predstavniki Iskre Otoče niso najbolj zadovoljni z letošnjimi proizvodnimi gibanji. Pravijo, da bi letos lahko naredili za najmanj 10 odstotkov več, če bi bila splošna likvidnost boljša. Trenutno kupci dolgujejo Iskri Otoče 13 milijonov novih dinarjev, sami pa so dolžni 2,6 milijona. Če bi jim vsaj polovico dolžnikov poravnalo račune, bi že za več kot za 10 odstotkov lahko letos povečali proizvodnjo.

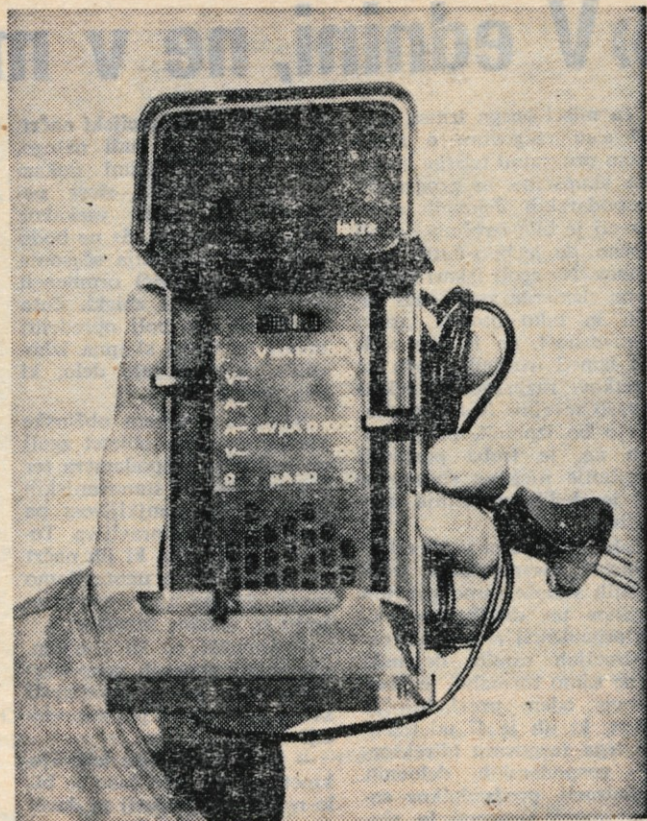
Težava je tudi, ker so v zadnjih letih v Otočah zaposlili precej novih delavcev in poskrbeli za njihovo usposobljenost. Danes ko bi proizvodnjo lahko povečali, pa jim prav zaradi omenjenih težav primanjkuje denarja. Vseeno pa bodo v primerjavi z minulim letom dosegli ugodne rezultate. Proizvodnjo bodo povečali za okrog 20 odstotkov in prav za toliko tudi izvoz. Trenutno izvažajo okrog 15 odstotkov celotne proizvodnje, od tega pa kar 90 odstotkov v zvezo republiko Nemčijo. Razen tega izvažajo še v Anglijo, Francijo in Italijo. Vrednost letošnjega izvoza bo znašala okrog 400 tisoč dolarjev. Prihodnje leto pa nameravajo začeti izvažati tudi na Poljsko.

Njihovi načrti za prihodnje pa so: postopoma nameravajo preiti pri proizvodnji instrumentov iz merilne v merilno regulacijsko smer, ki se danes v svetu vse bolj uveljavlja. Da bi to dosegli, bodo morali razviti proizvodnjo še nekaterih drugih instrumentov in obnoviti sedanjno tehnološko opremo.

A. Zalar

Pomanjkanje žice

V četrtek je bila na Jesenicah seja članov združenja za predelavo žice. Razpravljali so o pomanjkanju žice in ugotovili, da primanjkuje okoli 230.000 ton žice in jo bodo morali uvoziti. Železarne in ostale člane združenja tudi skrbi, kje bi žico dobili, saj jim nelikvidnost in s tem slabo plačevanje železarnam povzroča precej težav. D. S.

Univerzalni digitalni elektronski instrument

Intertrade IBM šolski center v Radovljici

Letos že 5500 slušateljev

Oktober meseca 1969. leta je v stavbi hotela Grajski dvor v Radovljici začel poslovati Intertrade IBM šolski center. Ta šolski center je ustanovilo podjetje za mednarodno trgovino Intertrade v Ljubljani. To podjetje ima namreč v svoji organizaciji tudi IBM sektor in zastopstvo IBM za vso Jugoslavijo. V šolskem centru pa se šola-jo člani kolektivov, ki so uvedli v svojo organizacijo poslovanja IBM računalnike.

Ob ustanovitvi je imel šolski center eno učilnico, različne tečaje pa je takrat poslušalo 3500 slušateljev iz vse države. Od takrat naprej pa je že vrsto podjetij v naši državi uvedlo za uspešno organizacijo poslovanja IBM računalnike. Tako bo letos obiskovalo razne tečaje v šolskem centru v Radovljici že 5500 slušateljev oziroma članov različnih kolektivov, ki bodo po končanem izobraževalnem programu delali v podjetjih na IBM računalnikih. Za usposabljanje tovrstnih kadrov pa bo šolski center letos pripravil vsega okrog 220 tečajev.

V nekaj letih so potrebe po izobraževanju tovrstnih kadrov v naši državi tako narasle, da so bili prostori šolskega centra že premajhni. Zato se je podjetje Intertrade odločilo, da bo ob preurejanju hotela Grajski dvor povečalo tudi svoje prostore za šolanje bodočih strokovnjakov IBM. Tako so pred nedavnim dobili sedem novih

učilnic, tri občasne učilnice, prostor za stroje itd. V prihodnje pa je predvidena tudi zveza z računalniškim centrom v Ljubljani.

Direktor šolskega centra Zvone Vreček nam je pojasnil, da po končanih tečajih slušatelji ne opravljajo izpitov. Preverjanje slušateljevega znanja ali izpit se dejansko začne v podjetju, ko delavec opravlja posel, o katerem je dobil osnovo na tečaju. Ostrejši pa je izbor pri sprejemu delavcev v tečaj oziroma takrat, ko se podjetje odloči za IBM računalnik. Takrat morajo bodoči strokovnjaki opraviti poseben test. Za področje IBM poslovanja v šolskem centru

izobražujejo različne vrste strokovnjakov. To so različni programerji, organizatorji, operaterji sistema, operaterji pripravljanih strojev in drugi. In še nekaj je zanimivo. Kadar govorimo o IBM računalnikih navadno pomislimo, da tisti, ki delajo v podjetjih pri takšnih strojih, morajo predvsem obvladati matematiko. To pa ni niti najmanj res, ker je osnova za pravilno delovanje IBM računalnika predvsem logika. Od logične priprave podatkov je namreč odvisno pravilno delovanje stroja, s pomočjo katerega potem dobimo pravilne oziroma logične podatke, ki jih potrebujemo.

A. Zalar

Šola za čevljarke delavce

V sredo je bil na seji obeh zborov škofjeloške občinske skupščine sprejet sklep o ustanovitvi Šole za specializirane čevljarke delavce. Šola bo delovala v okviru Čevljarkega izobraževalnega centra Ziri.

Za nekatere čevljarke poklice namreč od letos naprej ni več potrebno šolanje po zakonu o srednjem šolstvu, pač pa se bodo učenci lahko šolali po zakonu o poklicnem izobraževanju in urejevanju učnih razmerij, ki je manj zahtevno. Zato bo šolanje

krajše. Za te poklice tudi ne bo nujno potrebna končana osnovna šola, ampak le izpolnjena učna obveznost.

Čevljarški izobraževalni center Ziri izpolnjuje vse pogoje za šolanje teh poklicev. Šola za specializirane čevljarke poklice bo predstavljala delovno enoto centra. Letos bo začel pouk en oddelka.

Izobraževalna skupnost SR Slovenije je že zagotovila financiranje šole. Center pa mora pripraviti organizacijo dela. -lb

VSE ZA OPREMO STANOVANJA V PESTRIH KOMBINACIJAH VAS ČAKA V NASI BLAGOVNICI V TRZICU.

Potrošniški krediti — Konkurenčne cene — Dostava blaga na dom

Velika razprodaja nogavic pri Elita Kranj v trgovini Nogavičar na Titovem trgu 18

moške elastične nogavice I. vrste 2 para samo 10,00 din, otroške volnene hola-hop od 4. leta dalje od 13,20 do 23,60 dinarjev.

Količine so omejene, zato pohitite z nakupom.

Priporočamo se **Elita** KRANJ

»V ednini, ne v množini!«

Ta misel enega izmed udeležencev razgovora o akcijskem programu tržiške občinske skupščine in programih gospodarskih delovnih organizacij je bila izrečena dovolj glasno, da je bilo čutiti njen odmev. Ne zgolj iskati objektivne elemente zunaj nas samih in tako otopiti lastno odgovornost, pa je bila tudi ena izmed uvodnih replik te četrtkove razprave. Če nekdo obvezo sprejme in zagotavlja, da jo bo izpolnil, pa je potem ne, je treba postaviti vprašanje njegove sposobnosti, je sledila nadaljnja ugotovitev.

Zahteva po čim večji odgovornosti posameznikov, vodstvenih skupin, samoupravnih organov ter družbenopolitičnih organizacij v delovnih organizacijah samih, dejanski in ne samo formalni, je prav gotovo eden prevladujočih vtisov, ki jih je 47 udeležencev tega razgovora (direktorjev gospodarskih delovnih organizacij, predsednikov samoupravnih organov in sindikalnih podružnic ter sekretarjev stalnih aktivov ZK) odneslo iz velike sejne dvorane občinske skupščine.

Šlo je za vprašanje, kako daleč so v delovnih organizacijah z akcijskimi programi in kako se le-ti vključujejo

v skupni stabilizacijski načrt. Zastavili so si tudi nalogo, da s prepričljivimi dokazi odpravijo morda sicer neupravičeno, toda vsekakor prisotno bojazn, da ne bodo vsa ta prizadevanja sčasoma postala (ne prvič) orumeneli listi v arhivski zbirki. Zato so hoteli čim bolj opredeliti stvari ter najti skupna izhodišča za nadaljnje delo, ki naj zavezuje.

Akcijski program občinske skupščine se je obletel zgolj na področje gospodarstva ter komunalnih in stanovanjskih zadev. Ta pomanjkljivost pa končno ni neodpravljava. Toda na področjih, ki jih načrt vključuje, lahko ugotavljamo mesec dni po njegovem sprejetju že ugodne premike:

— presežki so šli v občinski sklad skupnih gospodarskih rezerv in so že odigrali svojo prvo vlogo pri stimulaciji izvoza,

— po programu se lotevajo kmetijstva (v tem času je bilo rešenih 20 prošenj za davčne olajšave kmetom, v postopku pa je tudi vračanje poljedelskih površin nekdanjim zasebnim proizvajalcem),

— stanovanjska problematika se je začela reševati kompleksno (v prvi fazi ugotavljajo, kakšen je obstoječi

stanovanjski fond in kakšen je torej stanovanjski primanjkljaj; ker je v kratkem treba pričakovati spremembe v stanovanjski zakonodaji, se bodo s sprejetjem le-te stvari lahko lotili pripravljeni).

V nečem pa niso uspeli. To pa je bil tudi eden glavnih vzrokov, da sta predsednik občinske skupščine Marijan Bizjak ter predsednik komisije za ekonomske odnose in ekonomsko politiko pri občinski konferenci zveze komunistov Tržič ing. Miro Repič ta pogovor sklicala. Gre za akcijske programe gospodarskih delovnih organizacij. Že spomlad je občinska konferenca ZK Tržič zadolžila vse komuniste v gospodarskih organizacijah na vseh nivojih, da začno z izdelavo programov, zahtevala je mobilizacijo vseh za to sposobnih sil in njihove konkretne zadolžitve za sistematično programiranje z vseh vidikov neke gospodarske organizacije, s svojim programom pa je vodstva delovnih organizacij zadolžila tudi občinska skupščina. Toda 9. oktober — rok za oddajo — je že mimo, programe pa imajo izdelane le tri srednjevelike delovne organizacije.

S tem ni rečeno, da drugje niso v stalni akciji. Kjer jim je tekla voda v grlo (in pri nelikvidnosti teče marsikomu še zdaj), morda še bolj. Toda vprašanje je, ali je njihov program dovolj trden in celovit. Rok da je bil prekratek, pravijo v večini, tudi drugi razlogi jih opravičujejo (priprave samoupravnih sporazumov so vzele še in še časa).

Razprava je razčistila marsikaj. Največ je bilo govora o nelikvidnosti (edino Peko je tu v izjemnem položaju), kadrih (tržiški rezervat se je izpraznil — pri obstoječem številu delavcev je izhod le v modernizaciji in avtomatizaciji proizvodnje), o nekaterih razočaranjih ob samoupravnih sporazumih, kjer razlike med panogami niso odpravljene («Toda samoupravni sporazumi so šele na poskusni vožnji» jih je vzel v obrambo predsednik občinskega sindikalnega sveta) in ne nazadnje o dejstvu, da pri programiranju kaj radi spregledamo ali pa vsaj postavimo na slepi tir proizvajalca kot človeka z njegovimi potrebami in hotenji, da ob planiranju materialnega razvoja ne načrtujemo tudi samoupravnega in družbenopolitičnega.

Sklepi, ki jih je zbor predstavnikov tržiškega gospodarstva sprejel, zajemajo zdaj vse to. Rok za akcijske načrte so podaljševali za dva meseca, da bodo pripravljene temeljito, še zlasti, ker je prodrla zavest, da so namenjeni akcijski programi predvsem njihovim načrtovalcem samim. —ok

Vsaj toliko oddelkov kot razredov

Posebna osnovna šola deluje v Škofji Loki že vsa leta po vojni. Najprej je bilo pri redni osnovni šoli nekaj oddelkov za vzgojo laže duševno prizadetih otrok, od 1954. leta pa je posebna osnovna šola samostojna ustanova. Obiskujejo jo otroci iz vse škofjeloške občine. Ze vrsto let si vodstvo šole prizadeva, da bi dobili lepše in boljše prostore, ki bi ustrezali pouku in vzgoji v posebni osnovni šoli. O tem pripoveduje ravnateljica Julka Bernik.

»Pri škofjeloški osnovni šoli imamo tri razrede, ostale prostore pa v Burdihovi hiši nasproti avtobusne postaje. Tu imamo delavnico, dva razreda, čajno kuhinjo, ki je hkrati tudi šivalnica in razred, ter prostor za upravo. Prostori so premajhni. Šola namreč obiskuje 107 otrok, ki so razdeljeni v 7 oddelkov rednega šolanja in oddelk za delovno usposabljanje teže prizadetih otrok. V enem razredu imamo celo 17 otrok, tako da jih mora nekaj sedeti na priklopnih sedežih. Pouk začnemo ob 7, 8. in 10. uri, da lahko kombiniramo urnik v delavnicah in telovadnici. Če ne več, bi potrebovali vsaj toliko prostorov, da bi imel vsak oddelk svojo sobo. Učni proces ne more v redu potekati, če se otroci selijo iz razreda v razred.«

»Kaj pa opremljenost?«

»Delavnico smo opremili s pomočjo republiškega društva za pomoč duševno prizadetim. Letos smo spet dobili 10.000 din za opremo čajne kuhinje, igralnic in prostora za varstvo. Za posebno šolo je namreč zelo važno, da ima dovolj orodja in igral, saj je ena izmed važnih nalog šole razvijanje otrokovih ročnih spretnosti. Zelo koristno bi bilo, če bi šola imela opremljeno družinsko stanovanje, kjer bi se učenci učili domačih del.«

»V posebno šolo hodijo otroci tudi iz oddaljenih krajev občine.«

Se jih veliko vozi?«

»K nam hodijo otroci iz Žirov, Zalega loga, Lučin, Reteč in seveda iz drugih krajev obeh dolin in okolice Škofje Loke. Vozačev imamo 55 ali skoraj več kot polovico. Prav

zaradi velikega števila vozačev pouka ne moremo kombinirati tako, da bi nekateri oddelki imeli šolo popoldne. Otroci so vezani na šolske avtobuse. 22 učencev pa stanuje v dijaškem domu. To so otroci iz oddaljenih hribovskih vasi in socialno ogroženi.«

Pouk se konča uro ali dve preden odpelje šolski avtobus. Je poskrbljeno za varstvo otrok v tem času?«

»Letos smo prvič organizirali varstvo vozačev. Eno uro zjutraj, ko čakajo na pouk in od 11. do 12.30. Za varstvo smo preuredili šolski hodnik. Učenci v tem času napišejo domače naloge ali se igrajo. Zjutraj imamo v varstvu 13 otrok, opoldne pa 16.«

Posebna šola Škofja Loka se je pred nekaj leti zelo razširila in naenkrat je primanjkovalo učiteljev. Zaposlili so več mladih učiteljev in predmetnih učiteljic, ki imajo veselje do dela na posebni šoli. Vse izredno študirajo ali opravljajo diferencialne izpite.

»Nujno bi potrebovali še socialno delavko, ki bi skrbelo za stike s starši, za zaposlovanje naših učencev in drugo. Sledila bi tudi njihovu uveljavljanju v novem kolektivu in družbi. Skratka, spremljala bi prve samostojne korake naših učencev v življenje.«

»Za tisočletnico mesta naj bi odprli novo osnovno šolo v Škofji Loki. Načrti predvidevajo, da bi v novi stavbi dobila prostore tudi posebna osnovna šola. Do tedaj pa vodstvo in učenci želijo vsaj še kak prostor v Burdihovi hiši. L. Bogataj

Dom počitka v Škofji Loki

Podatki zadnjega štetja prebivalstva kažejo, da živi v škofjeloški občini okrog 2800 prebivalcev starejših od 65 let. Približno pet odstotkov starih bi potrebovalo domsko varstvo. Ker doma počitka v Škofji Loki ni, mora socialna služba občine ostarele in onemogle pošiljati v domove širom po Sloveniji. Stari ljudje pa se neradi odločajo za bivanje zunaj občine, še težje pa jim je zaradi prezasedenosti domov počitka najti prostor.

Pred leti so v domove počitka pošiljali predvsem občane brez lastnih dohodkov. Oskrbnino jim je plačevala občina. Zadnja leta pa se za

bivanje v domovih počitka odloča vse več upokoencev.

To je napotilo svet za zdravstvo in socialno varstvo pri skupščini občine Škofja Loka, da je dal pobudo za gradnjo doma počitka v Škofji Loki. Dom naj bi zgradili s pomočjo 4-odstotnega prispevka od OD za stanovanje upokoencev. Konec leta bo v tem skladu že 2.000.000 dinarjev.

Idejni projekt za dom počitka v Škofji Loki je že izdelan. Iz njega je razvidno, da bo dom imel dve tretjini enoposteljnih sob in le tretjino dvoposteljnih. Graditga bodo začeli spomlad 1972. leta. —b

MERCATOR
VELETRGOVINA
import — export
Ljubljana
PE Preskrba Tržič

objavlja naslednja prosta delovna mesta:

1. dveh delavcev

za delovni mesti na upravi enote in v blagovnici Tržič
Pogoj: srednješolska izobrazba, zaželena ekonomska šola

2. treh prodajalcev

(mešane stroke)
Pogoj: KV trgovski delavec (ka)

3. NKV delavca

za prodajalca kuriva
Pogoj: delavec bo sprejet na delo za določen čas, s polnim delovnim časom.

Poskusno delo traja en mesec. Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Kandidati naj pošljejo pismene ponudbe najkasneje v 10 dneh po objavi na naslov: Veletrgovina Mercator, PE Preskrba Tržič, Trg svobode 27.

14 kolektivov brez statuta

Komisija za statute pri skupščini občine Skofja Loka je pri pregledu in obravnavanju statutih delovnih organizacij ugotovila pomanjkljivosti in napake, ki so bistveno kršile pravice delavcev. Zlasti so bila v nekaterih statutih pomanjkljivo obdelana določila o oblikah neposrednega odločanja in samoupravljanja v delovnih organizacijah. Prav tako je bilo premalo obdelano samoupravljanje in odločanje zborov delovne skupnosti, odločanje z referendumom, volilna pravica in podobno. Vzrok za to je, da so bili statuti izdelani po nekem vzorčnem osnutku in niso bili prilagojeni potrebam organizacije. Ponekod so statute pripravili posamezni strokovnjaki in jih niso dali v razpravo kolektivu. Npopolna so bila tudi določila o sklepčnosti zbora delovnih ljudi, delavskega sveta in kolektivnih izvršilnih organov. Zahteva, da se v delavski svet volijo le strokovnjaki, je kršenje pravice samoupravljanja, da je lahko voljen v vse organe upravljanja. Nesprijemljivo je tudi določilo, da je direktor vodilni delavec ali da lahko direktor določa kandidatsko listo za volitve kolektivnih izvršilnih organov. Nekateri kolektivi pa so šli v drugo skrajnost. Zboru delovnih ljudi so naložili izvršilne funkcije in ga imenovali izvršilni organ. Ponekod tudi niso jasno določili statusa delovnih enot ter nji-

hovih pravic, premalo so govorili o osebni in kolektivni odgovornosti, pomanjkljivosti so bile v sistemu delitve dohodkov in drugo.

Komisija za statute pri skupščini občine Skofja Loka je delovne organizacije na napake opozorila in jih pozvala naj to upoštevajo pri dokončnem sprejemanju statutih. Sedem delovnih organizacij ni sporočilo, če so upoštevali pripombe komisije.

Komisija je tudi ugotovila, da je v občini 14 delovnih organizacij, ki še niso pripravile novih statutih in jih uskladile z ustavnimi amandmaji in novimi zakoni. To so: Inštalacije, Lokainvest, Iskra Reteče, Obratni center žiri, Komunalni servis Gorenja vas, Osnovna šola Skofja Loka, Gorenja vas in Železniki, Glasbena šola, Delavska univerza, Ljudska knjižnica, Loški muzej in Dijaški dom. Notranje odnose in samoupravo urejajo po statutih iz leta 1966, ki ne ustrezajo več.

Da bi odpravili pomanjkljivosti v statutih, so na seji obeh zborov skupščine občine Skofja Loka sprejeli sklep, da se bodo vse spremembe samoupravnih aktov v delovnih organizacijah obravnavale na javnih razpravah. Odborniki so bili tudi mnenja, da je treba statute in določila sestaviti tako, da jih lahko razume sleherni član kolektiva. L. B.

CESTO ŽE ASFALTIRAJO — Cestno podjetje Kranj je v sredo že začelo asfaltirati obnovljeni odsek ceste Žabnica—Bitnje. Povedali so tudi, da bodo vsa dela na tem okrog 2 km dolgem odseku končana do 20. novembra. (A. Z.) — Foto: F. Perdan

Smo »žalujoči ostali«

Tovarna Menina se je razvila iz navadne mizarске delavnice v ugledno, široko po Jugoslaviji znano podjetje za izdelovanje krst. Pred tremi leti se je kolektiv preselil v novo tovarniško poslopje v Smarču.

Med najstarejšimi člani 150-članskega kolektiva je Nežka Borino, računovodkinja, ki je obenem tudi sekretar podjetja. Ne uradno, pač pa opravlja to funkcijo.

»Dobivamo več naročil kot lahko izdelamo krst,« je povedala. »Nekaj krst smo izvozili v Italijo in Nemčijo. Lahko bi brez težav izvažali v Ameriko, dobili smo že ponudbe, a trenutno imamo dovolj dela za domače potrebe.

Računovodkinji Nežki sem omenil statistični podatek, da je Menina z osebnimi dohodki pri vrhu v občinskem merilu. Tudi to je pojasnila.

»Zdaj nas vsi vidijo, ko smo prilezli iz siromaštva. Petnajst let sem zaposlena v tem podjetju in dobro vem, da smo živeli s slabimi osebnimi dohodki, da bi zgradili novo tovarno, da bi si kupili nove stroje. Vse to smo si odtrgali od naših ust, od ust članov naših družin. Nimamo počitniškega doma, nobenih drugih olajšav za delavce. Poleg tega je v statutu podjetja posebno določilo, ki pravi, da se ob velikih naročilih lahko začasno podaljša delovni čas. Tako bomo sedaj do konca leta delali vse sobote. Ničče ne dobi dinarja, če si ga ni zaslužil z delom.«

»Iščemo nove delavce. Predvsem bi radi mizarje, vsaj priučene mizarje. Čeprav dobro plačamo, slišimo prigo-

vore: 'Ja, k trugam pa ne grem.' Skoraj povsod doživljamo čuden sprejem: 'A ti si pa trugar (trugarica)'. Marsikoga te prizadene. Nekatero ženske pri krstah sploh nočejo delati.«

Pa še beseda o izobrazbi in delu:

»Pred petnajstimi leti sem prišla v podjetje kot računovodkinja. Nihče me ni vprašal za izobrazbo, le za delo.

V tistih časih smo bili v Kamniku samo trije šolani računovodje, ki smo delali noč in dan za zelo nizke plače. Danes sprašujejo za diplome in ne za sposobnost na tem delovnem mestu. Mi smo zrasi v trdem delu, mlajši pa prihajajo v sodobna podjetja in še niso zadovoljni. Starejši smo le »žalujoči ostali!«

J. Vidic

Večji izvoz Alpine v SZ

Alpina je v Jugoslaviji drugi največji izvoznik obutve na zahodna tržišča. Iz te udeležbe je dobila tudi pravico do enake udeležbe za izvoz v vzhodne države. Izvoznik Centrotekstil iz Beograda je že pred časom povabil zastopnike proizvajalcev na pogovore s sovjetskimi uvozniki. Določeno je bilo, da bodo iz naše države v SZ prihodnje leto izvozili 4 milijone 200.000 parov raznih vrst obutve, lahko pa se ta številka poveča tudi na 6 milijonov parov. Na Alpino bo tako odpadlo 334.000 parov, 40 odstotkov zimske in 60 odstotkov letne obutve.

Izkazalo se je, da postaja izvoz v SZ vedno težji in manj dobičkonosen. Sovjetski predstavniki so se letos prvič pojavili z ostro zahtevo po tem, da bi si zagotovili povračilo morebitne škode zaradi slabih izdelkov. V pogodbo so v zelo ostrih oblikah hoteli spraviti penale. Do

končnega dogovora tu ni prišlo. In zakaj je izvoz v SZ vseeno privlačen? Predvsem zaradi velikih serij in skupnih količin. Kot vse kaže pa bodo zaradi pomanjkanja obutve uvoz še večali.

— Jg

Za eno zimo bol

Odborniki kranjske občinske skupščine so obiskali Primorsko

Prejšnji petek je približno polovica odbornikov skupščine občine Kranj, katerim so se pridružili predsedniki nekaterih svetov in načelniki občinske uprave, pod vodstvom predsednika Slavka Zakločarja obiskala Primorsko. Po zelo zanimivem obisku v ajdovskem Fructalu, kjer je posebno pozornost udležencev ekskurzije pritegnil elektronski center za obdelavo podatkov, je na sedežu novogoriške občinske skupščine njen predsednik Rudi Simac seznanil goste s pglavitnimi značilnostmi novogoriške komunne. Poudaril je organsko rast nove metropole, ki uspešno nadomešča center, ki ga je Primorska s tem, ko je

Gorica ostala Italiji, izgubila. Podatki o gospodarski rasti in vsestranskem razvoju komunne pričajo o veliki življenjski sili naših primorskih rojakov. Ogled mesta, ki je sledil, je to prepričevanje povsem potrdil. Zlasti novo in moderno zasnovano trgovsko središče deluje velikopotezno in hkrati prijetno domače.

Odborniki so končali ekskurzijo v vinski kleti v Vipavi, kjer so se »poglobili« v skrivnosti sodobnega kletarstva na pragu nove vinske sezone.

Ekskurzijo je zgledno organiziralo trgovsko podjetje »Živila« iz Kranja, ki je odbornikom oskrbelo tudi potnico. tm

Letališče išče podporo

Brniško letališče je dobilo prostor pod soncem. Tega niti največji črnogled ne more zanikati. Posebno če ve, skozi kakšne težave sta se morala prebijati kolektiva na Brniku in Pulju, in kakšne uspehe sta dosegla. Letalski promet v Sloveniji je postal prav po zaslugi brniškega letališča pomemben faktor v gospodarstvu, spreminja pa tudi miselnost in navade ljudi pri uporabi časa, ki je danes vedno bolj dragocen. Kljub temu je za nekatere letalski promet še vedno neke vrste hoby ali celo luksus, ne pa sodobna in hitra vrsta prometa, ki maši vrzeli v klasičnem cestnem, železniškem in vodnem prometu.

RAZVESELJIVI PODATKI

Vemo, da je za vsako novost težko preden se uveljavi in dokaže prednosti. Prav take čase je in jih še preživlja slovenski letalski promet, katera središče je letališče na Brniku. Na njegovem primeru lahko ugotovimo še več. Letališči in Pulju več kot uspešno izpopolnjujeta plan, se modernizirata, in to v glavnem s sredstvi kolektiva. Družbena pomoč tej panogi, ki je drugod po svetu čislana, ni bila ne vem kako velika. Če pa je bila, je bila premajhna, da bi »letalci« lahko zadostili vsem potrebam, ki jih terja urejen in sodoben letalski promet.

Na letališču v Pulju so 3. oktobra letos dosegli predvideni plan 2000 letal in 250.000 potnikov. To je veliko, če pomislimo, da je bilo letališče usposobljeno šele 1. maja, ko je podjetje Slovenija ceste položilo asfalt na vzletno-pristajalno stezo. Do

konca leta bo na puljskem letališču pristalo še okrog 200 letal z 20.000 potniki. JAT je prav tako privolil, da bo tudi pozimi vzdrževal redno linijo Beograd—Zagreb—Pulj in obratno. Zadovoljive so bile tudi storitve na puljskem letališču, razen v primeru zamud zaradi premajhne letališke stavbe. Ker je vzela ureditev steze velike denarje, je brniško podjetje v težavah, kako in kje dobiti kredit za razširitev platforme za sprejem in odpravo letal, pristaniške stavbe in parkirnih prostorov. Uprava si prav tako beli glavo, kako razširiti komunalne naprave, ki so premajhne, in kako odkupiti zemljo za nadaljnjo razširitev letališča v Pulju. Uprava je že naročila izdelavo načrtov za letališke objekte, ki bodo letno lahko sprejeli 4 milijone potnikov. Napovedi kažejo, da se bo samo prihodnje leto potniški promet na puljskem letališču povečal za 30 odstotkov.

Brniško letališče ne zaostaja. Do konca oktobra bo sprejelo in odpravilo prek 200.000 potnikov in 2000 letal. Konec avgusta pa so na letališču že dosegli lansko tonažo pri prevozu blaga. Tonaža se bo do konca oktobra povzpela na 1300 ton. Redna kargo (tovorna) linija Ljubljana—Frankfurt, ki jo je uvedla Lufthansa skupaj z Jatom, je postala že ozko grlo. Zadnje čase se redno dogaja, da letita namesto enega dve letali. Kargo letala prevažajo, blago slovenskih in jugoslovanskih proizvajalcev v kontejnerjih in igalopaletah, ker gre pogosto za blago velikih razsežnosti. Ni odveč povedati, da ima tovarni letalski promet na Brniku veliko prihodnost! In ne le to. K nam prihajajo na redne linije celo Avstrijci in Italijani!

NAPREDEK ALI STAGNACIJA

Skoda bi bilo, če bi prevladalo drugo. Zakaj? Brniško letališče je v razcvetu. Podatki to dokazujejo. Slovenija se je z njim še bolj povezala s svetom. Izgubiti le eno težko pridobljeno zračno linijo je velika škoda. Nič kolikokrat je uprava letališča skušala prepričati odgovorne v republiki, posameznike, organe, poslance, kako pomemben objekt je letališče, kako

obetajočo prihodnost ima, vendar največkrat brez uspeha. Na Brniku so se že večkrat vprašali, ali mnogim po tolikih letih in izkušnjah iz drugih držav še vedno ni jasno, da je letališče vsestransko koristen objekt, ki prinaša drugačen, hiter in cenen način prevoza, ki koristi gospodarstvu in turizmu, in vceplja ljudem miselnost, kako dragocen je čas. Letališka stavba na Brniku je že za domači promet premajhna. Kvalitetnega dela skoraj ni več mogoče organizirati. Agencije in špediterji iščejo prostore za svoja zastopstva. Kam naj jih damo, se vprašujejo na Brniku. Platforma za sprejem in odpravo letal je premajhna. Enako je s parkirnimi prostori, skladišči in prostori za carinjenje. Uprava letališča Ljubljana—Pulj išče kredite, da bi naprave na Brniku usposobili za sprejem milijona potnikov letno. Za to bi potrebovali 25 milijonov dinarjev kredita, 30 odstotkov investicije pa bi prispevali sami. Za kredit z beneficiranimi obrestmi so že prosili, vendar je slovenska skupščina vlogo zavrnila, čeprav gre za najnujnejše objekte na letališču.

KOLEKTIV NE BO ODGOVOREN

Generalni direktor letališča Franc Sever razlaga, da bi kolektiv lahko sodeloval pri teh investicijah z večjimi sredstvi, vendar to ni mogoče, ker je šel ves denar za opremo letališča, ki je danes zadovoljiva. Konec oktobra bodo montirali še radar s kotom pristajanja, razen tega pa bo dobila meteorološka služba daljinske naprave za kontrolo prostora v smeri pristajanja. Tako na brniškem letališču ne bo problem pristajanja v najtežjih pogojih.

Če bi kdo vprašal naš kolektiv, pravi tovariš Sever, ali smo naredili vse, kar je v naši moči, bi mu mirne duše odgovorili, da smo. Zato odgovornost, če bo Slovenija izpadla iz letalskega prometa, ne pade na naša ramena. Kolektiv se je zaradi modernizacije letališča že marsičemu odrekal. Delitveno razmerje med skladi in osebnimi dohodki je 60:40 v korist osebnih dohodkov, kar je redkost. Pred dvema letoma so bili povprečni osebni dohodki na letališču 5. in 6. na Gorenjskem, sedaj pa so že na 29. mestu na Gorenjskem.

Prihaja trenutek, pravijo na Brniku, ko naj slovenska družbena skupnost odloči, ali bomo osvojili letalski promet kot del splošnega prometa ali pa ga bomo zavrgli. Posledice druge odločitve ne bi bile ugodne. Smo namreč na točki, od koder se lahko naš letalski promet izredno hitro razvija ali pa začne stagnirati. Stagnacija pa pomeni nazadovanje. Družba naj torej reče svoje. To so dejstva, katerim ne moremo pobegniti!

J. Košnjek

Ob novi koncertni sezoni

S koncertom akademskega pevskega zbora iz Kranja se je pred dnevi začela na Jesenicah nova koncertna sezona. Program prihodnjih prireditelj v dvorani amaterskega gledališča Tone Cufar je pester in kvaliteten.

Ljubitelji glasbene umetnosti v dvorani ne bo privabljal le zanimivost prireditelj ali želja po kvalitetnem glasbenem dogodku, ampak tudi vrsta znanih in priznanih imen našega glasbenega življenja. Ze samo njihova imena obljublajo in obenem tudi zagotavljajo dovršenost izvedbe, izvirnost in lepoto. Prav v nobeni točki niso organizaciji občinska zveza kulturno-prosvetnih organizacij, zanemarili kvalitete in vsaka točka, vsak glasbeni večer bo svojstveno doživetje tudi za tenkočutno uho glasbeno izobraženega in razgledanega poslušalca.

Na pragu nove sezone, ki jo nestrpnost pričakujejo vsi ljubitelji glasbe, se nam torej obetajo zanimivi in pestri večeri. Njihov namen pa ni le v tem, da bi z njimi popestrili glasbeno in nasploh kulturno življenje na Jesenicah in s tem ustregli željam občanom, ki koncerte kot verni in stalni poslušalci radi obiskujejo. Občinska zveza kulturno-prosvetnih organizacij jih je organizirala tudi zato, da bi se ob njih izobraževala in vzgajala šolska mladina. Pripravili so jih v okviru gibanja glasbene mladine. Mladi se tako z glasbo ne bodo seznanjali in jo spoznavali le v šoli pri pouku, ampak jo bodo lahko tudi neposredno spoznavali. Se toliko bolj pomembno pa je, da jim jo bodo posredovali znani glasbeniki in ustvarjalci.

Ta pomembna poživitev glasbenega življenja na Jesenicah je obenem tudi spodbuda in vodilo mladim, da bi se številneje kot doslej vključevali v razna glasbena gibanja, spoznavali in oživljali glasbene vrednote in tako postali vredni nosilci glasbene tradicije.

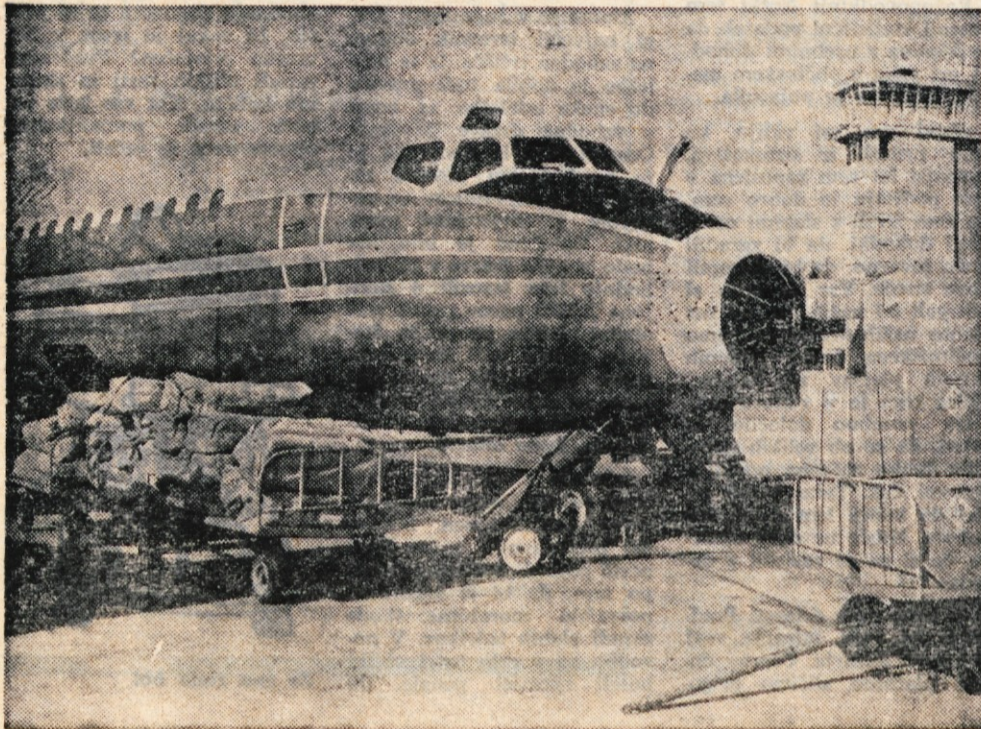
D. Sedej

Člani Odra mladih začeli delati

Pred dnevi so se sestali na Jesenicah člani Odra mladih pri amaterskem gledališču Tone Cufar. Največ jih je prišlo iz poklicne šole Zelezarsko izobraževalnega centra, gimnazije in nekaj iz Zelezarske. Vodila jih bo znana jeseniška igralka in dolgoletna članica amaterskega gledališča Tone Cufar Stanka Geršakova.

V prostorih gledališča so bodo člani Odra mladih sestajali vsak četrtek in se pripravljali za delo v gledališču na nastope na odru.

D. S.

V galeriji Prešernove hiše v Kranju se je v petek, 29. oktobra, ob 18. uri z izborom male plastike in vrsto monotipij prvokrat samostojno predstavil akademski kipar Boris Sajovic, restavrador Gorenjskega muzeja v Kranju.

V petek, 29. oktobra, ob 18.30 so v galeriji Mestne hiše v Kranju odprli razstavo akademskega slikarja Vinka Tuška iz Kranja, ki se je v zadnjem času predstavil občinstvu z vrsto uspešnih razstav doma in v tujini.

Ob otvoritvi razstav akad. kiparja Borisa Sajovica in akad. slikarja Vinka Tuška je Koncertna poslovalnica v Kranju pripravila koncert pianista Igorja Dekleve. Na sporedu so bila Musorgskega Slike z razstave.

Potujoča knjigarna obiskala škofjeloško občino

Ves pretekli teden je kraje po škofjeloški občini obiskovala potujoča knjigarna. AvtoBUS z več kot 3000 knjigami se je ustavil v Gorenji vasi, Zireh, Skofji Loki, Zelezniških in na Trati. To novo obliko in širjenja knjig med bralce je pripravila Partizanska knjiga iz Ljubljane.

Potujoča knjigarna je prevzela skrb za širjenje knjig vseh slovenskih založb. Poleg te si je zadala še drugo nalogo. V vsaki občini, ki jo obiskala, naj bi oživela ali ustanovila nekaj knjižni servis, kjer bi bralci lahko dobili vse najnovejšo podatke slovenskih knjižnih založb. Tu bi bili na razpolago katalogi knjig in knjižni prospekti. Servis bi moral biti v tesni povezavi z občinskimi sveti ZKPO, sindikati, ZMS in drugimi družbenopolitičnimi organizacijami, najbolj primerni prostori za to pa bi bile šole in knjižnice.

Potreba po taki potujoči knjigarni se je že dolgo čutila. Oskrbovanje s knjigami je po mnogih slovenskih občinah zelo slabo. Precej je občin, ki nimajo niti ene knjigarne ali knjižnice. Pravo nasprotje temu pa je dejstvo, da imamo v Sloveniji prek petnajst založniških hiš, ki dajejo na založniški trg letno več kot 2000 najrazličnejših

ediciij. Da bo delo knjigarne lahko čim bolj uspešno, bodo predstavniki Partizanske knjige skušali vzpostaviti kar najbolj tesne stike z občinskimi sindikalnimi sveti in občinskimi ZKPO. Le na ta način bo potujoča knjigarna lahko uspešna: približati človeku napredno slovensko knjigo — to je njena naloga.

V škofjeloški občini je bil obisk v potujoči knjigarni zelo dober. Razveseljivo je, da so se za knjige zanimali zlasti mlajši. Nekoliko več pozornosti pa bi bili lahko posvetili tovrstni prodaji knjig po nekaterih delovnih organizacijah. Po nekaterih namreč predstavniki knjigarne niso našli razumevanja. Zelo veliko je bilo tudi zanimanje za literarne večere, ki so bili ob večerih v krajih, kjer se je ustavila knjigarna. Na teh večerih so sodelovali znani pisatelji in glasbeniki ter pevci: Karel Grabeljšek, France Filipič, Lojze Derganc, Peter Levec, Karel Leskovec, France Planina, Dragotin Cvetko, Vera Lacič in Rajko Koritnik. Še zlasti sta v Gorenji vasi navdušila operna pevec Vera Lacič in Rajko Koritnik z opernimi arijami.

Potujoča knjigarna bo še danes v Skofji Loki, nato pa bo začela z obiski po drugih slovenskih občinah.

Na literarnem večeru v Skofji Loki in na Trati so se v četrtek zvečer predstavili znani slovenski pisatelji Karel Grabeljšek, France Filipič in Lojze Derganc. — Foto: F. Perdan

Mož brez obraza — tragedija današnjega časa

Eksperimentalno gledališče Oder-galerija iz Skofje Loke stopa letos v tretjo sezono. Dve leti se je oblikovalo in letos dobilo svojo dokončno podobo. Odslej bo to gledališče uprizarjalo predvsem domača dela — krstne uprizoritve. Prva predstava — krstna uprizoritev — tragedije Branka Hofmana Mož brez obraza je za nami.

Ni naključje, da se je v Skofji Loki na petkovi premieri zbral dober del smetane slovenskega gledališkega življenja in gledališke kritike. Prav gotovo ne. Gledališče Oder-galerija je že v dosedanjih dveh sezonah z uprizoritvami Sartrovih Zrtih vrat in Theotokosovega Mesta v Arti pokazalo svoje kvalitete.

Delo Branka Hofmana Mož brez imena je intimna tragedija današnjega časa. Konflikt zraste v zakonski zvezi.

Idealna oseba, ki pa vendarle stoji še povsem na realnih tleh, je žena Andreja. Postavljena je v vrvež današnjega časa in ob tem doživlja celo vrsto ponižanj in žaljenj. Popolno nasprotje je njen mož Miloš. To je mož današnjega časa, ki uživa ob uspehih in ugledu. Konflikt se toliko zaostri, da popoln povprečnež uniči Andrejo. Posledica. Andreja se preobrazi in postane celo hujska od Miloša. »Polnoma druga sem,« prizna sama. Celo tako daleč gre, da postane fizični morilec. Intimna tragedija se nadaljuje. Andreja vzame pravico v svoje roke. Ne sodi po družbenih normah, zanjo so edino pravilne moralne. Stalno pa v zvezi s pravico postavlja vprašanje subjektivnosti in objektivnosti.

Nekateri skeptiki so pred uprizoritvijo celo trdili, da je delo za amatersko oder pretežko. Po predstavi so morali svoje mnenje umakniti. Izvedba je bila, lahko trdim, nad vsakim pričakovanjem. Scena je bila izvirno zasnovana, tako kot jo zahtevajo moderna dela. In igralske stvaritve? V prvi vrsti moram omeniti Nadjo Strajnarjevo, ki je izvrstno odigrala vlogo Andreje. Dokazala je, da je kos tudi najtežjim vlogam. Vloga Andreje namreč še zdaleč ni lahka. Strajnarjevi pa je uspelo vse. Celotno vlogo je odigrala v enakem tempu, na isti višini. Iz stanja umirjenosti je s pravo lahkoto

prehajala v stanje histerije — če bi to lahko tako imenoval. Res, odlično se je živela v vlogo. Na drugem mestu bi omenil Poldko Stigličevo v vlogi Mete. Odigrala jo je rutinirano, z veliko mero poslušnosti, kot je zanjo značilno. Miro Stolcar v vlogi Miloša je bil v začetku predstave precej tog in še neizdelan. Proti koncu predstave je vse bolj rasel in se življal v vlogo. Sicer pa bo verjetno na prihodnjih predstavah še boljši, saj mu je tokrat očitno še delala preglavice trema. Tudi Anica Strekelj v vlogi Marije in Matjaž Erzen — Mož brez obraza sta bila kos svojim vlogam, čeprav bi lahko trdil, da zlasti Streklejva na prvi predstavi še ni dala vsega od sebe, če njeno sodanjo vlogo primerjamo z lansko v Mostu v Arti.

Delo je režiral mladi režiser Janče Blaznik v sodelovanju s Petrom Jamnikom. In to uspešno! Razveseljivo je tudi, da je za tehnična dela gledališče pridobilo precej mladih ljudi.

Aplavz po petkovi premieri je zgovoren dokaz uspelosti predstave. Ni in ni se hotel poleči. Predstava je pritegnila gledalce. Nič čudnega, saj bi marsikdo v Andreji ali Milošu lahko spoznal samega sebe. Morda se je to komu celo zgodilo? Andrej in Milošev v taki ali drugačni obliki je namreč veliko.

J. Govekar

Pionirska dramska skupina

Na zadnji seji upravnega odbora jeseniške Svobode so se menili o gostovanju pevskega zbora iz Trbovelj in razpravljali o ustanovitvi pionirske dramske skupine.

S pionirsko dramsko skupino, ki naj bi jo organizirali v sodelovanju z osnovno šolo na Koroški Beli, bi poživili dejavnost dramskega odseka javorniške Svobode. D. S.

Ljubitelji knjig so imeli v potujoči knjigarni na voljo pester izbor knjig, revij in časopisov. — Foto: F. Perdan

Slovenija — država delavskega razreda

O PREDSEDSTVU SKUPŠČINE IN IZVRŠNEM SVETU SRS PO NOVIH USTAVNIH DOPOLNILIH

V XLV. in XLVI. amandmaju je postavljena organizacija republike oziroma njenih organov, to je predsedstva skupščine in izvršnega sveta. — Organe v republiki je treba namreč že v tej fazi ustavnih sprememb prilagoditi novi vlogi in položaju naše republike v federaciji in njeni odgovornosti za svoj notranji družbenopolitični in družbenoekonomski razvoj in za usklajevanje svojih interesov.

V XLV. amandmaju je opredeljeno predsedstvo Skupščine SR Slovenije. V sedanjih republiki ustavi predsedstvo kot tako ni bilo opredeljeno. Le v četrtem odstavku 167. člena republiške ustave je bilo rečeno, da predsednik skupščine skupno s podpredsedniki skupščine in s predsedniki zborov razlaga določbe poslovnikov skupščine in zborov glede pristojnosti zborov in odborov skupščine in sprejema stališča o drugih, s poslovnikom skupščine določenih vprašanjih, ki so skupnega pomena za delo zborov. Kasneje pa je XXIV. amandma k republiki ustavi določil, da predsednik Skupščine SR Slovenije s predsednikom izvršnega sveta, podpredsednikoma skupščine, predsedniki zborov in funkcionarji, določenimi s poslovnikom Skupščine SR Slovenije, opravljajo med vojno, če se pristojni zbori ne morejo sestati, kot predsedstvo Skupščine SR Slovenije vse zadeve v zvezi z volitvami in razrešitvami predsednika in članov izvršnega sveta, z imenovanji in razrešitvami republiških sekretarjev in drugih republiških funkcionarjev, ki jih voli oziroma imenuje in razrešuje skupščina; ter zadeve v zvezi s poslanskim mandatom in imunitetnimi pravicami poslancev.

Amandma o predsedstvu Skupščine SR Slovenije narekujejo predvsem razlogi, da se v republiki v okviru ustavnega sistema oblikuje odgovoren organ, ki bo imel potrebna pooblastila in polno odgovornost pri sprejemanju in usklajevanju političnih stališč glede posameznih vprašanj splošnega političnega pomena v republiki. Že sedaj smo v naši republiki čutili pomanjkljivost, ker takega organa nismo imeli. Zaradi tega naj bi se v republiki ustavi povsem določeno opredelil organ v okviru republiške organizacije, ki naj bi ugotavljal in usklajeval stališča o posameznih pomembnih političnih vprašanjih, o katerih se skupno odloča v federaciji preko sporazuma s socialističnimi republikami in avtonomnimi pokrajinama, še posebej pa v predsedstvu SFRJ.

Ker pa ima naša republika povečane odgovornosti za svoj lastni razvoj, je izrednega pomena tudi usklajevanje interesov, stališč in politike glede vprašanj, ki se rešujejo oziroma samostojno urejajo v njej.

Predsedstvo republiške skupščine naj bi bilo tudi pobudnik in usklajevalec sodelovanja z drugimi socialističnimi republikami in avtonomnimi pokrajinama. Poleg te najbolj nujne potrebe pa

naj bi ta nov organ v republiki prevzel še nekatere splošne družbene funkcije, ki so povezane z novo vlogo in položajem republike kot države; in sicer predvsem določene funkcije »šefa države« in politično pobudo za obravnavo vprašanj splošnega političnega pomena v republiki. To so predvsem vprašanja, ki se nanašajo na državno varnost, narodno obrambo, mednarodne odnose in kadrovske zadeve.

V dosedanji javni razpravi je bilo večkrat poudarjeno, da bi se predsedstvo v novi vlogi osamosvojilo in postalo organ nad skupščino s posebnimi pooblastili oziroma drugi izvršni svet. Ta bojazen je v določenem smislu neutemeljena, ker je predsedstvo skupščine tisti organ v skupščini, ki je tako organiziran in postavljen, da je dolžan in sposoben zasledovati uresničevanje politike, da je odgovoren za to, da skupščino pravočasno opozarja na morebitne probleme v zvezi s svojimi pravicami in dolžnostmi in da predlaga obravnavo takih problemov v skupščini. Za svoje delo je predsedstvo tudi odgovorno skupščini, nima pa samo neposredno nobene izvršilne funkcije in je seveda tudi ne more imeti.

Zato, da bi se še bolj poudarila odgovornost predsedstva skupščine, so bili v dosedanji javni razpravi podani nekateri predlogi, da bi bilo treba v tem amandmaju poleg interpelacije določiti še vprašanje dajanja zaupnice za delo predsedstva.

Glede sestave predsedstva skupščine, ki bi morala omogočiti njegovo uspešno delo, so bili v pripravah osnutka tega amandmaja obravnavani različni predlogi, pri čemer so predvsem poudarjali potrebo, da naj sestava predsedstva zagotovi čim bolj neposredno usklajevanje interesov vseh družbeno pomembnih dejavnikov v republiki. V zvezi s sestavo predsedstva je dobilo večinsko podporo mnenje, da se le v najnujnejšem obsegu prilagodi sedanja sestava predsedstva skupščine, ki naj bi bilo v prihodnje sestavljeno iz predsednika skupščine in (verjetno več kot vseh) podpredsednikov skupščine, predsednikov zborov in enega člana iz vrst poslancev, ki ga izvoli Skupščina SR Slovenije izmed kandidatov, ki jih v kandidacijskem postopku predlaga zasedanje delegatov občin.

Iz sestave predsedstva skupščine, kot je opredeljena v 5. točki tega amandmaja, izhaja, da predsednik izvršnega sveta ne bi bil član predsedstva skupščine. Taka odločitev je posledica novega položaja izvršnega sveta, ki v prihodnje ne bi bil več sestavljen iz poslancev in bi neposredno vključeval v svoji sestavi republiške sekretarje.

V dosedanji javni razpravi je bilo izraženo tudi eno izmed stališč, da bi bilo primerno, da je predsednik izvršnega sveta član predsedstva, ker je naloga predsedstva skupščine, da usklajuje delo med telesi skupščine (izvršni svet je njen politično-izvršilni organ) in bi bilo vprašljivo, če bo usklajevanje učinkovito v primeru,

da predsednik izvršnega sveta ne bi bil vključen v sestavo predsedstva.

V tem amandmaju so določena tudi neposredna razmerja glede odgovornosti med predsedstvom skupščine in izvršnim svetom. Predsedstvo skupščine daje med drugim izvršnemu svetu mnenja in stališča o izvajanju politike, zakonov in drugih splošnih aktov skupščine SR Slovenije ter predlaga ukrepe za njihovo izvajanje. Predsedstvo skupščine lahko zahteva od izvršnega sveta, da mu poroča o vprašanjih iz svoje pristojnosti; predsedstvo skupščine lahko postavi v skupščini vprašanje zaupnice izvršnemu svetu. Tako določena razmerja med predsedstvom skupščine in izvršnim svetom bi torej narekovala, da je predsednik izvršnega sveta izven sestave predsedstva skupščine. Tak položaj bi mu hkrati ohranjal in zagotavljal večjo samostojnost pri izvrševanju nalog izvršnega sveta in omogočal potrebno prožnost in učinkovitost, kadar bi ukrepal v zadevah iz lastne pristojnosti. Na ta način so vzpostavljena čista razmerja, v katerih so odgovornosti in naloge med tema dvema organoma natančneje razdeljene.

Značilnost tega amandmaja je tudi posebna, razširjena sestava in posebna pooblastila predsedstva skupščine med vojno ali ob neposredni vojni nevarnosti. Takrat se namreč redna sestava predsedstva razširi s predsednikom izvršnega sveta, predsedniki republiških vodstev Zveze komunistov Slovenije, Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, Zveze sindikatov in Zveze mladine Slovenije. V javni razpravi je bil podan tudi predlog, da naj bi se sestava predsedstva skupščine razširila v tem primeru še s predsednikoma republiških vodstev Zveze združenj borcev NOV Slovenije in Zveze študentov Slovenije.

V XLVI. amandmaju sta opredeljena položaj in vloga izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Izvršni svet še nadalje ostane njen politično-izvršilni organ s svojimi dosedanji funkcijami. Prišlo pa naj bi do sprememb glede načina izoblikovanja izvršnega sveta, njegove sestave, razmerij do republiške uprave, glede pooblastil za izdajanje izvršilnih predpisov (uredb in drugih izvršilnih predpisov) ter glede odgovornosti izvršnega sveta v zvezi z vprašanjem zaupnice ter sprožitvijo interpelacije.

Ta amandma tudi celovito ureja vprašanje zaupnice izvršnemu svetu, in sicer glede vseh možnih pobud; tako za primer, da izvršni svet sam postavi vprašanje zaupnice, kakor tudi za primer, če vprašanje zaupnice postavi zbor republiške skupščine.

Podobno, kot to ureja XLII. zvezni ustavni amandma, je v osnutku XLVII. amandmaja k republiki ustavi opredeljeno, da se za izvedbo teh ustavnih amandmajev in za zagotovitev prehoda k njihovi uporabi sprejme ustavni zakon.

VASILIJ POLIČ

V Sloveniji je v prodaji nova celotna serija srečk

EKSPRESNE LOTERIJE JUGOSLOVANSKE LOTERIJE

s tem je zagotovljenih 10 premij po 10.000 din in 338.830 drugih dobitkov

Kje dobiti dobro igračo ?

V prvih letih življenja je za otroke neprecenljive vrednosti dobra, vzgojna in praktična igrača. V prvih mesecih življenja so to razni mehki predmeti, ropotuljice in drugo, pozneje, ko se otroke vse bolj zaveda in spoznava okolico, pa take igrače, ki obnem otroka tudi prisilijo k razmišljanju in sklepanju. Ze pravilo postaja, da naj dobra igrača otroka tudi vzgaja in pripravi na srečanje s šolo in učenjem.

Toda tedaj, ko se odpravimo po naših trgovinah, da bi nakupili nekaj igrač in otroka razveselili, smo navadno hudo razočarani. Le v redkosti teri trgovini bi lahko kupili zares praktično in lepo igračo za našega malčka. Zdi se, kot da imajo največ izbire po trafikah. Toda še po trafikah lahko kupimo le igrače iz plastike, ki pa jih bo malo zahtevnejši otrok brž zavrzel. Niso niti posebno lepe, niti praktične in zanimive.

Lani jeseni so na Jesenicah, v spodnjih prostorih Murke, odprli prodajalno igrač, ki so se je na Jesenicah zelo razveselili. Še pozneje, ko so prostor spet preuredili za prodajo pohištva, so trgovino večkrat iskali kupci z Jesenic, prihajali pa so tudi iz okoliških krajev.

Stalno popraševanje po tr-

govini z igračami in precejšnja prodaja igrač je spet spodbudila poslovodjo Murkine poslovalnice na Jesenicah Malej Joža, da je pripravil temeljit in skrbno izbran načrt za ureditev novih prostorov in za novo trgovino z igračami. Pravi, da bo tokrat trgovina na večjem prodajnem prostoru, opremljena z igračami vseh vrst. Tu bodo prodajale prodajalke, ki bodo poprej obiskovale poseben pouk in se naučile, kako pravilno ravnati z igračami, kaj in kako svetovati staršem, ki igrače kupujejo itd. V trgovino bodo radi zahajali hobisti, tu bodo nabavljale posamezne vzgojne varstvene ustanove itd. V trgovini bodo kupci lahko kupili vse, od električne železnice do žog in pajacev, lego kock in avtomobilčkov.

Poslovodja zagotavlja, da bo izbor igrač zares raznovrsten in pester, saj so se pri nabavi igrač ravnali po tem, da morajo biti igrače lepe, praktične, otroka morajo vzgajati in učiti. Predvidevajo, da bodo trgovino Jurček odprli 12. novembra.

Na Jesenicah se torej obeta zanimiva in obenem tudi zaželena in potrebna trgovina. Ne le najmlajši, tudi starejši je bodo prav gotovo veseli.

D. Sedej

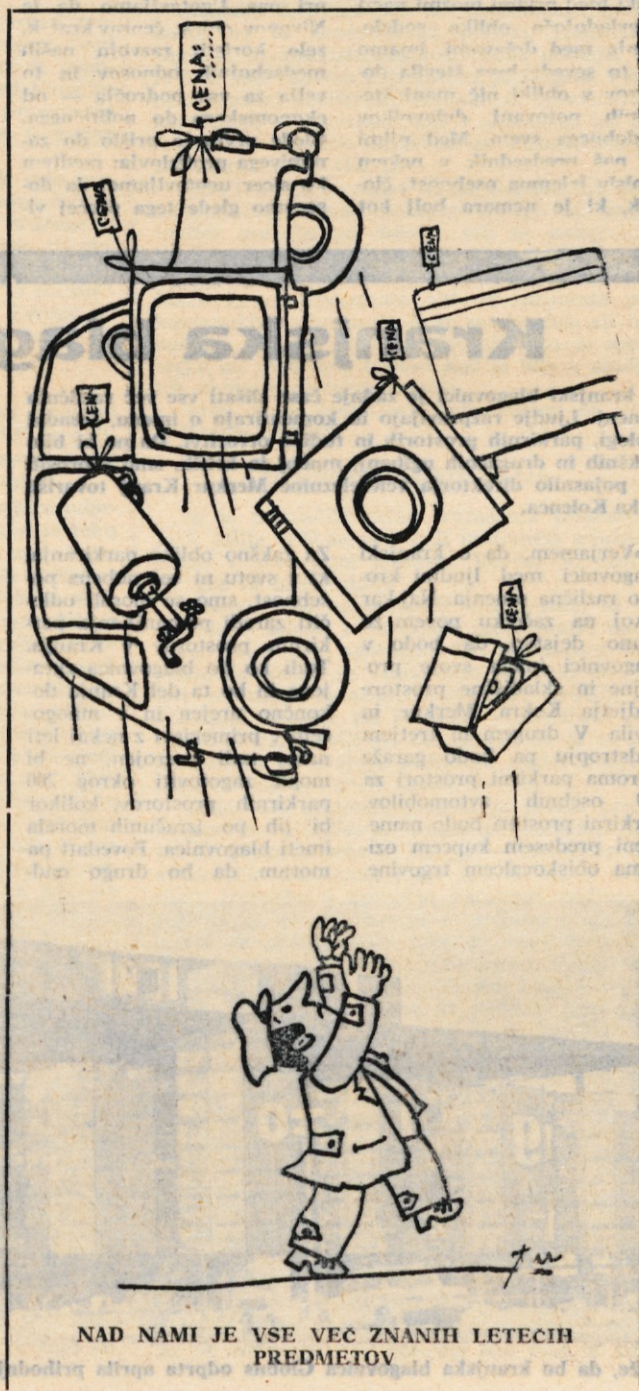
V okviru XIX. zbora gostinskih in turističnih delavcev Slovenije, ki je bil prejšnji teden v sredo in četrtek na Bledu, je bilo tudi več strokovnih in športnih prireditev. Ena takšnih je bilo tudi tekmovanje natakarkjev v hitri hoji s pladnji. — Foto: F. Perdan

Priprave alpinistov za El Capitan

Priprave na I. jugoslovansko alpinistično odpravo v Severno Ameriko, ki jo bodo sestavljali gorenjski alpinisti (AO Mojstrana, Tržič, Kranj in Kamnik), so že v polnem teku. Alpinisti so zbrali že precej literature, našli pa so že tudi nekaj tehničnih rešitev izvedbe odprave.

O načrtosti priprav najlepše pripoveduje obisk na nedavnem alpinističnem predavanju v Celovcu. Med pripovedovanjem o še nekaterih alpinističnih področjih je predavatelj zajel tudi pogorje Yosemite s steno El Capitan, ki bo prihodnje leto cilj naših alpinistov. Na predavanju je bilo kar devet kandidatov za odpravo iz Mojstrane in Kamnika.

K.

Življenjski stroški še naraščajo

Zvezni zavod za cene pričakuje, da bodo cene do konca leta še nekoliko narasle, čeprav so po najnovejšem sklepu ZIS ostale zamrznjene. Upamo lahko le, da se ne bodo dvigale tako hitro kot sedaj. Tako je mogoče sklepati na podlagi analize gospodarskih gibanj.

Najmanjše podražitve je pričakovati v industriji, zlasti kovinski in kemični. Nekoliko bodo narasle tudi cene v živilski industriji, posebno cene sladkornih izdelkov. V trgovini pa bodo cene naraščale z enakim tempom kot doslej. Ob koncu leta naj bi bile za približno 18 odstotkov višje kot pred letom. Tudi v gostinstvu cene ne bodo nižje, čeprav je glavna sezona že mimo, temveč bodo celo narasle za 3 do 4 odstotke.

Ce upoštevamo vse te podražitve, ugotovimo, da bodo življenjski stroški letos narasli za najmanj 20 odstotkov.

—lb

Lovska družina Begunjsčica je letos imela že precej škode. 25 srnjadi in 10 zajcev jim je pobrala cesta. Prav zato so lovci ob cesti Radovljica — Černivec postavili varnostno ograjo, ki so jo opremili s svetilkajočo se folijo. Zvedeli pa smo, da je že po nekaj dneh bila na nekaterih mestih varnostna ograja pretrgana. Domnevajo, da so jo odstranili nedeljski turisti, ki ob cesti radi parkirajo. Lovska družina naproša voznike in druge, da ne odstranjujejo varnostne ograje, ker je divjad splošna ljudska imovina, razen tega pa je prav na tem področju nehoti povzročila že nekaj prometnih nesreč.

Obdobje po drugi svetovni vojni je prineslo v mednarodnih odnosih vsaj eno novost: izredno živahne stike med državnimi poglavarji, neštivilna srečanja in potovanja, ki nekoč niso bila niti približno tako pogosta. Izkušnje so pokazale, da so srečanja med šefi držav daleč najbolj prikladna oblika za uravnavanje odnosov med narodi in nekoč zelo pomembna dejavnost profesionalnih diplomatov je bistveno izgubila na teži. Postaja tudi vse bolj očitno, da se zunanja politika pozameznih držav vse manj kroji in ustvarja v zunanjih ministrskih in vse bolj v predsedniških kabinetih. To je postal pravzaprav svojevrsten fenomen dobe, ki kakor da je izgubila svoje nekdanje junake, znamenite zunanje ministre. Toda ne da bi hoteli to temo razviti še naprej in jo poglobljati, je treba seveda pripomniti, da vendarle ne velja za vse enako in v isti meri. Ko ugotovljamo, da postajajo osebni stiki med prvimi možmi nacij prevladujoča oblika sodelovanja med državami, imamo za to seveda brez števila dokazov v obliki nič manj številnih potovanj državnikov sodobnega sveta. Med njimi je naš predsednik v nekem smislu izjema osebnost, človek, ki je nemara bolj kot

kdorkoli drug pomagal rušiti pregraže predsodkov in nezazumevanja na našem planetu. Njegova potovanja postajajo že legendarna tradicija, nekaj, kar je tako zelo značilno zanj, da bi brez njih zanesljivo ne bil to, kar je — mislimo seveda zgolj na njegov državni portret. Sedaj odhaja Tito na dolgo pot v Združene države Amerike, Kanado in Veliko Britanijo — in to komaj slab teden potem, ko se je vrnil z obiska Irana, Indije in Egipta. Treba je povedati, da pomeni obisk največje industrijske velesile sveta v nekem smislu zgodovinski dogodek — to bo namreč prvi uradni državni obisk, kajti zadnje srečanje s pokojnim predsednikom Kenedyem je bilo zgolj privatno. Tito vrača obisk predsednika Nixona, ki je bil lani prvi nas. Ugotovljamo, da je Nixonov obisk, čeprav kratk, zelo koristen razvoju naših medsebojnih odnosov in to velja za vsa področja — od ekonomskega do političnega. Glede prvih je prišlo do zanimivega protislovja: medtem ko sicer ugotovljamo, da dosegamo glede tega precej vi-

Titova pot

soko stopnjo načelnega sporazumevanja, pa naša blagovna menjava že nekaj let stagnira ob ne posebno visoki vsoti nekako 100 milijonov dolarjev vredne letne menjave. Naša stran ocenjuje, da smo zelo zainteresirani za večjo menjavo, med drugim tudi zato, ker naša zunanjetrgovinska izmenjava v zadnjem času beleži preveč očitno željo po krepitvi stikov samo z zahodnoevropskimi državami. Problem je v tem, da bi bila preveč enostranska naslonitev na šestertico lahko v končnem seštevku zaradi nekaterih monopolističnih učinkov tudi negativna. Zaradi tega bi bila večja menjava z ZDA prav gotovo učinkovit ukrep, ki bi lahko spremenil to razmerje. Nič kaj posebno ni razveseljivo, da ne moremo, denimo, posredovati skoraj nobenega primera skupnega vlaganja v naše gospodarstvo, čeprav za to v bistvu ni več ovir. Pri tem opažamo nekakšno rezerviranost ameriških poslovnih krogov, ki pa si to ne znano prav razlagati. Možna je, da se skriva za njo samo nezaupanje do poslov take vrste

z nami, lahko pa da stojijo ob strani tudi zaradi znane želje velikih ameriških družb po več kot 50 odstotni udeležbi v skupnih naložbah — z drugimi besedami po večinski kontroli posla, v katerem seveda nujne razlike. Ameriška stran je v zadnjem času z nekaterimi ukrepi (napovedan obisk Pekinga in Moskve, hitrejši umik iz Vietnamera) pokazala bistveno večjo željo za političnimi rešitvami nekaterih problemov kot smo to pričakovali in predsednik Nixon je v tem smislu na svoj rovaš nedvomno uspel zapisati pomembne točke. Združene države Amerike imajo glede politike neuvrščenosti seveda svoje stališče in ni pričakovati, da bi ga lahko spremenile čez noč, čeprav je možno, da bodo do njega v doplednem času zavzele bolj elastično politiko. Ni dvoma, da se ameriško-jugoslovanski odnosi razvijajo vsaj v nekem smislu, odvisno od splošnega svetovnega položaja in še posebej od razmer v Evropi. Prepri-

čanje, da so ZDA zainteresirane za mir v Evropi, je pri nas zelo trdno in iz tega zornega kota je treba gledati tudi na dogajanja v srednji Evropi pa kajpak tudi na razmere z deželami, ki so se opredelile za socialistično družbeno ureditev. Tem, o katerih se bosta predsednika Tito in Nixon pogovarjala (lahko povemo, da sta predvideni dve srečanja), je precej in lahko izrazimo prepričanje, da bo izmenjava mnenj koristna. Kar zadeva obisk v Kanadi, je na mestu ugotovitev, da ne gre zgolj za privesek obiska v ZDA, marveč za povsem samostojen in zelo pomemben državniški sestanek med jugoslovanskim predsednikom in kanadskim premierom. Obisk Velike Britanije, časovno najkrajši, bo sledil na koncu turneje in bo imel v vsakem primeru manjše razsežnosti, čeprav to nikakor ne pomeni, da ne bo koristen in pomemben.

LJUDJE
IN
DOGODKI

Kranjska blagovnica odprta aprila?

O kranjski blagovnici je zadnje čase slišati vse več različnih mnenj. Ljudje razpravljajo in komentirajo o imenu, fasadni oblogi, parkirnih prostorih in tudi o otvoritvi. Da ne bi bilo takšnih in drugačnih ugibanj, mnenj in kritik, smo zaprosili za pojasnilo direktorja veleželeznine Merkur Kranj tovariša Jaka Kolenca.

»Verjamem, da o kranjski blagovnici med ljudmi krožijo različna mnenja. Naj kar takoj na začetku povem že znano dejstvo, da bodo v blagovnici imela svoje prodajne in skladiščne prostore podjetja Kokra, Merkur in Zivila. V drugem in tretjem nadstropju pa bodo garaže oziroma parkirni prostori za 200 osebnih avtomobilov. Parkirni prostori bodo namenjeni predvsem kupcem oziroma obiskovalcem trgovine.

Za takšno obliko parkiranja, ki v svetu ni več nobena posebnost, smo se morali odločiti zaradi pomanjkanja parkirnih prostorov v Kranju. Tudi ko bo blagovnica zgrajena in bo ta del Kranja dokončno urejen in v mnogčem v primerjavi z nekaj leti nazaj tudi preroben, ne bi mogli zagotoviti okrog 200 parkirnih prostorov, kolikor bi jih po izračunih morala imeti blagovnica. Povedati pa moram, da bo drugo nad-

stropje urejeno tako, da bi ga zaradi razširjanja prodajnih prostorov lahko takoj preuredili.«

»Ali lahko poveste že kolikor toliko točen datum otvoritve blagovnice?«

»Na podlagi vseh dogovorjenih rokov in februarja letos podpisanih različnih pogodb o dobavi materiala je bilo predvideno, da bo blagovnica začela obratovati še pred novim letom. Potem pa se je v drugi polovici leta začelo zatikati okrog uvoza materiala, ki bo vgrajen v stavbo. Tako bi morala biti na primer 20. septembra letos stavba zasteklena, vendar prav v teh dneh šele pričakujemo prvo pošiljko stekla.

Skratka, sodeč po sedanjih obljubah in zagotovilih kaže, da bo otvoritev aprila prihodnje leto.«

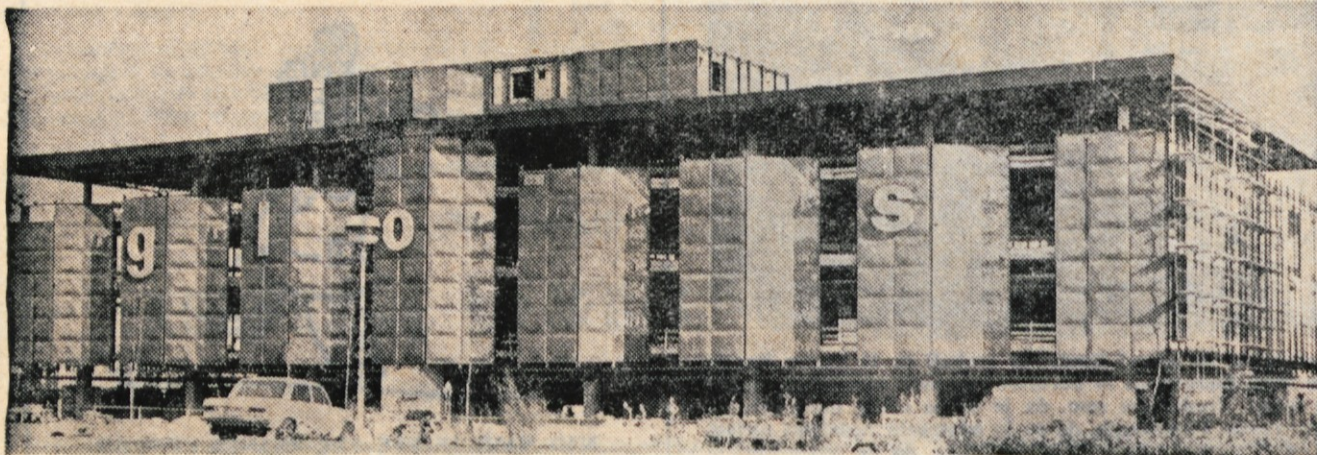
»Veliko govora je zadnje čase tudi o fasadni oblogi in o imenu. Kako je pravzaprav s tem?«

»Niste prvi, ki me to sprašuje. Najpogosteje se sliši mnenje: 'Kaj šele bo, ko je fasada že sedaj vsa rjasta'. Moram reči, da smo prav o fasadi z arhitektom oziroma projektanti veliko razpravljali. Vsekakor je objekt za klasične fasadne omete prevelik. Zato smo predvsem razmišljali o fasadi (in o materialih), katere vzdrževanje bi bilo tudi čez čas čim cenejše in enostavnejše. Tako

smo se odločili za poseben material imenovan corten. V svetu, predvsem v Ameriki, ga že nekaj let uporabljajo kot fasadno oblogo, iz njega pa so tudi železniški vagoni itd. Posebnost tega materiala je, da po oksidaciji dobi čokoladno patino in potem vsako vzdrževanje, pleskanje in podobno odpade. Sedanja rjasta barva torej pomeni začetek oksidacije, ki bo trajala okrog pol leta, da bo material dobil značilno čokoladno barvo. Čez približno dve leti pa bodo s fasade zginile še zadnje rjaste lise. Takšne so torej značilnosti tega materiala in povsod v svetu, kjer so ga uporabili, so z njim zelo zadovoljni. V Jugoslaviji pa je to prvi primer takšne fasadne obloge.

Podobno kot o fasadi pa smo veliko razpravljali tudi o imenu. Ker bo to prav gotovo doslej največja blagovna hiša v Kranju, smo se na zadnje odločili za globus. Beseda ni neznanca in tudi podobnih podjetij s tem imenom v Jugoslaviji ni. Skratka, ob izbiri smo morali upoštevati tudi predpise, ki se nanašajo na imena oziroma označevanje podjetij itd. Moram da nekaterim trenutno zveni ime malo čudno, prepričan pa sem, da se bomo nanj navadili, tako kot na vrsto drugih (ponekod še veliko bolj nemogočih) imen.«

A. Zalar

Kaže, da bo kranjska blagovnica Globus odprta aprila prihodnje leto. — Foto: F. Perdan

58 Miha Klinar

Aprilsko sporočilo 1941

Predigra

**ZA NAPAD NA SOSEDE
POTREBUJEŠ OLJE, ROPARI!
A MI BIVAMO OB CESTI,
KI K OLJU PELJE**

(Bertolt Brecht, Bericht der Serben)

25. junija 1939 je govoril Hitler 500 italijanskim bojevnikom, ki so bili povabljeni v München, in jih skušal navdušiti za vojsko in vojskovanje proti sovražnikom fašizma in nacizma (AdG 415 B). Sploh je v tem času prišla v Nemčijo na uradni obisk cela vrsta italijanskih generalov in oficirjev vseh rodov vojske. Nagnjavljali so na zdravice nemških in se junačili z italijanskimi italijanske vojske v Etiopiji in Spaniji. Nihče, med njimi še ni vedel, da bo Hitler začel zares vojno proti Poljski.

26. junija je govoril o nemški zunanji politiki Goebbels. Tokrat v Essenu.

Govori so govorili. Besedo vojna so slišali povsod. Toda pred diplomati v Berlinu so poskrbeli

NEMSKI DIPLOMATJE,

da je propagandno vojno utišala diplomacija. Tako je državni sekretar Weizsäcker na zaskrbljeno vprašanje francoskega poslanika Coulondra glede Gdanska in Poljske odgovoril, da Nemčija zaradi Gdanska ne bo nikoli napadla Poljske in da bi se zapletla v vojno šele tedaj, če bi jo v vojno izzvali Poljaki z obmejnimi incidenti.

Podobno izjavo je 1. julija 1939 dal tudi nemški poslanik v Parizu grof Walzcek francoskemu zunanjemu ministru Bonnetu. Zatrjeval je, da bodo prihodnji meseci potekali v miru. »O tem bodo prihodnji meseci potekali v miru.« je dejal, vseeno pa je opozoril Bonneta na Ribbentropove besede, da bi morebitni, s poljske strani 'sprovočirani spopadi lahko spremenili mir čez noč v vojno med Poljsko in Nemčijo' in da bi bila taka vojna morda za Nemce celo 'popularna', nato pa pogovor napeljal na Gdansk s poudarkom, da je 'Gdansk v resnici zadnja Hitlerjeva ozemeljska zahteva, čeprav tega izven Nemčije noče nihče verjeti'.

V tem času je

SEF NEMškega GENERALNEGA STABA ARTILERIJSKI GENERAL HALDER URADNO OBISKAL ESTONSKO IN FINSKO

(AdG 4120 C). Dne 26. junija je prispel v Reval, da bi vrnil obisk estonskega generalnega poročnika Reeka. Sprejema se je udeležil tudi vrhovni poveljnik estonske vojske general Laidoner. Nemškega generala Halderja pa je počastil s častnim sprejemom tudi estonski državni predsednik Päts.

Iz Revala je Halder odpotoval 29. junija v Helsinko in Finsko. Po sprejemu pri šefu finskega generalnega štaba generalu Oeschu je finski zunanji minister Erkkö priredil nemškemu generalu banket, na katerem so 'slavili predvsem pomoč nemške vojske v najtežjih usodnih urah za Finsko' (1918). Erkkö je poudaril 'VOLJO FINSKE obdržati svojo nevtralnost za vsako ceno'. Nemški general Halder pa je v svoji zdravici med drugim dejal, da je 'zelo zadovoljen, ker ga je njegovo potovanje pripeljalo na Finsko, ker so med njeno armado in nemškimi vojniki povezani s posebnimi vezmi prijateljstva in tradicije' (AdG 4120 C).

Na obiskom nemškega generala Halderja na Estonkem in Finskem se uradno ni razburjal noben vodilni predstavnik v Angliji in Franciji, zato pa je

TA OBISK NAVDAJAL Z ZASKRBLJENOSTJO SOVJETSKO DELEGACIJO

na pogajanjih z zahodnima delegacijama v Moskvi, kjer so zahodni delegatje 1. julija 1939 predložili Molotovu zopet nove predloge za sklenitev trojnega pakta, ne da bi ti predlogi upoštevali zadnjih nemških diplomatskih uspehov v baltskih državah. Te so vendar še vedno naglašale svojo nevtralnost, ki pa bi se lahko kaj hitro prevesila v nemški prid, o čemer so pričali mnogi

znaki. Zadoščal bi samo kak vojaški udar ali sprememba režimov, ki bi bili naklonjeni Hitlerju, proti Rusiji pa bi stala nemška fronta na mejah Finske in baltskih držav.

Londonski 'Times' pa je vseeno trdil, da so se 'novi zahodni predlogi že močno približali sovjetiskim'.

Kdor je vedel za ta dejstva, je moral dati prav pisanju Pravde, ki je tiste dni prinesla članek predsednika komisije za zunanje zadeve Vrhovnega sovjeta Ždanova, ki je zapisal, da 'po njegovem mnenju Angleži in Francozi ne žele nobenega pravega pakta, ki bi bil sprejemljiv za Sovjetsko zvezo, marveč samo izjave in razpravljanja o nekakšnem paktu, tako da bi pod pretvezo domnevne intrasigence Sovjetske zveze pripravila javno mnenje v svojih državah na pogajanja z napadalnimi silami' (AdG 4121 D).

»Moji kolege se upajo, da Anglija in Francija resno želita zgraditev bariere proti napadalnim aktom, jaz osebno pa dvomim nad tem. Prihodnji dnevi bodo pokazali, kdo ima prav. Okoliščina, da baltske države ne želijo nobenega poročstva, je samo praveza na pogajanjih. Če ima Anglija resnično voljo in če ji je kaj do sklenitve pakta, potem bo že našla pot, ne da bi se morala šele posvetovati s temi državami.«

Je to že znak, da je Moskva začela iskati drugačno pot za zagotovitev svoje varnosti pred nacističnim napadom ali pa ji je Hitler že ponujal sklenitev nenapadalne pogodbe med Nemčijo in Sovjetsko zvezo ter ji priznaval pravico do ukrajinskega in beloruskega ozemlja v mejah Poljske?

To je samo vprašanje, ki je morda celo preuranjeno, saj je Sovjetska zveza še vedno čakala na pripravljenost zahoda za sklenitev 'trdnega in zares učinkovitega pakta z zahodnima silama' proti agresivni nacistični nevarnosti, ki je zaradi hitlerjanskih demonstracij v Gdanku in nacističnega 'razburjanja nad Poljsko' tirala Evropo na rob vojne.

VPRAŠANJE GDANSKA

Je bilo še vedno osredje vznemirjenosti evropske in svetovne javnosti. Dne 29. junija 1939 je poljski državni predsednik Moscicki posvetil temu vprašanju svoj govor in dejal med drugim:

»Gdinja in Gdansk pomenita za Poljsko odprta vrata v svet. Če danes naše misli sledijo toku Visele v Gdinjo in Gdansk, tako je to samo izraz stalnega in vsakdanjega občutja vseh Poljakov do poljskega Pomorjanskega in do poljskega obalnega pasu na Baltiku, ki pomeni za našo državo življenjsko potrebo. Čim bolj se zaostrujejo zunanje-politični odnosi, tem večja je odločnost poljskega naroda do ohranitve tega ozemlja na Baltiku, ki zagotavlja stabilnost njegove prihodnosti. Poljska je s ponovnim zavzetjem svojega stališča na Baltiku služila miru. Mi bomo tudi v prihodnje sodelovali pri tem delu za mir. Živimo sicer v času mrzličnega oboroževanja in oboroževalnega tekmovanja. Mi smo odločeni poljski breg Baltika obdržati v miru, toda to nas v sedanjem trenutku sili povečati poljske pomorske sile. Močni na kopnem in v zraku hočemo postati močni tudi na morju za zagotovitev pomorskega poslanstva poljskega naroda.«

Če pomislimo na resnično moč in oborožitev poljske vojske, s katero smo se že seznanili in za katero je Hitler vedel do zadnje puške, če že ne do zadnjega naboja, se je nemški generalni štab ob govoru Moscickega lahko samo nasmehnil.

Najbrž tudi Moscicki sam ni bil tako neveden in nepoučen o oborožitvi poljske armade. Toda pred Poljaki in pred svetovno javnostjo je bilo treba obdržati vtis, da je Poljska močna, saj so jo takratni njeni oblastniki smatrali celo za 'velesilo', ki je bila celo tako močna, da je lahko zviška odklanjala sovjetsko pomoč in zavezništvo proti Hitlerju, ki je že od razbitja ČSR z orožjem trkal na njena vrata in ki je s svojimi nacisti pravzaprav že vladal tudi v Gdanku, kar je ugotavljal tudi komunike, ki ga je v tem času objavila poljska vlada in v katerem je bilo re-

čeno, da nacisti v Gdanku že ustanavljajo hitlerjevski 'prostovoljski korpus', da bi posegel ob primernem času v dogodke v mestu. Za ta korpus so po pisanju poljskega komunikeja pripravili že prebivališča in zaloge. Pri tem, tako je zatrjeval poljski komunike, je že sodelovala nemška vojska, ki se je že vtihotapila v Gdansk.

Ta komunike je nemški in nacistični gdanski časopis (Gdanska predstraža)

»DANZIGER VORPOSTEN«

zanikal in dodal, da 'Gdansk nima ničesar prikrivati pred očmi javnosti' in 'v tem času pripravljeno početi nič ilegalnega'.

»Inozemstvo mora samo po sebi razumljivo spoznati in uvideti, da od Gdanska ne more zahtevati, da bi ostal brezbrizen, če mu s poljske strani pretijo z vojnimi grožnjami. V nezaščitenem Gdanku se ne dogaja ničesar, kar bi lahko primerjali z mobiliziranjem ali militariziranjem, kakor se to trajno dogaja na Poljskem in v Franciji.«

Zanimivo je, da nacistični 'Danziger Vorposten' pri tem ni omenil Anglije, kakor da bi pričakoval, da se bo Chamberlain vrnil k stari politiki, s katero je Nemcem že napravil veliko uslugo v času Münchna. Prav tako ni prišlo v Gdanku 2. julija 1939 do nacističnega puča, kakor so to napovedovali poljski, francoski, angleški in ameriški časopisi. Toda policija, ki je bila pod vplivom nacistov, se je krepila. Tega niso gdanski nacisti niti zanikali in opravičevali naraščanje te nacistične sile v Gdanku, češ da mora tudi 'Gdansk poskrbeti za varnost svojih meščanov'. (AdG 4122 D)

Dne 3. julija je senat mesta Gdansk (na zahtevo nacistov) izdal posebne ukrepe za 'zagotovitev potrebe po delovni sili za naloge, ki imajo poseben mestnopolitičen pomen'. Te naloge so jemale svobodo gibanja slehernemu meščanu in ga obvezovale biti na razpolago pri kateremkoli zahtevnem delu za določen ali nedoločen (omejen ali neomejen) čas. To je senat terjal od vseh brez izjeme. Kaj je bilo v ozadju teh ukrepov, ni težko uganiti.

Tako si je Hitlerjeva peta kolona še bolj podredila Gdansk.

MEDNARODNA SITUACIJA

se je zamračila zaradi vprašanja Gdanska, je 3. julija 1939 zapisal tudi italijanski minister Ciano v svoj tajni dnevnik. Vendar je menil, da 'gre za lažen alarm'.

»Nemci niso spregovorili niti besede, ki bi ne bila v skladu z obvezami sporazuma«, misli Ciano na vojaški sporazum Osi Berlin-Rim, kar priča, da Nemci še vedno niso obvestili Italijanov o svojih namenih s Poljsko. »DUCE JE IZDELAL NACRT ZA REŠITEV GDANSKA NA OSNOVI PLEBISCITA. Zdi se mi, da je ta načrt utopijski in svojega mišljenja nisem zatajil.« (Zaupni dnevnik grofa Ciana, str. 79)

Toda tudi svetovna javnost je takrat pričakovala, da bo Hitler za uresničitev nemških zahtev do Gdanska prav to 'utopijo — samoodločbo' s pomočjo plebiscita, čigar izid bi bil v sedanjem trenutku s pomočjo nacistom podrejene policije in SA-oddelkov in z nasilnim pritiskom le-teh na prebivalstvo brez dvoma izpadel v Hitlerjev prid in bi zanj glasovalo 99,9% meščanov, prav tako kakor po Anshlusu v Avstriji, kjer je prav tako že v letih pred priključitvijo Nemčiji pognal globoke korenine.

Ta plebiscit bi lahko Hitler izrabil za zasedbo Gdanska, kar pa bi v primeru poljskega odpora izzvalo tudi vojno s Poljsko, ki se je Hitler ni nameraval odpovedati.

NEMCIJA SE JE ČUTILA ZARADI KOLEBANJA ZAHODNIH VELESIL PRI POGAJANJH V MOSKVI MOCNO

Njene meje na jugu so bile varne. Svica je bila nevtralna in so njeno klasično nevtralnost spoštovale vse sile. Italija je bila njena vojaška zaveznica, pri kateri pod Mussolinijem ni bilo pričakovati za Nemčijo kakih presenečenj, kakor so jih centralne sile doživele leta 1914 in 1915.

Potem so se vrata sunkoma odprla. Pripravil se je, da se bo spravil na noge, ko ga bodo poklicali; ta misel mu je močnejše pognala kri po žilah. Zbral se je in pomiril, kajti na srečanje z zasliševalci je bil že pripravljen. Na spopad z gestapovci je pravzaprav že komaj čakal. Sprostitev, kakršnakoli že, naj bi prišla čimprej. Hkrati pa ga je obšla radovednost, če se bo tu srečal s tistim, zanj doslej nevidnim pajkom, v čigar mrežo se je bil zapletel. Če ga bo imel pred seboj, bo vse kaj drugega, kot je bilo doslej. Zastor se bo vendar moral dvigniti.

Toda policist, ki je vstopil prvi, ni zavpil nje-govega imena. Niti rekel kaj drugega, temveč je samo odprl vrata, se vstopil zanje, potem pa so v zatokli prostor začeli prihajati novi zapor-niki. Da so novinci, jih je izdajalo njihovo vede-nje, začudeno in vprašujoče oči, blede in nepre-spansi obrazi. Aleš je vznemirjeno vzdignil glavo, kajti večino izmed njih je poznal. Bili so iz nje-govih krajev. Vmes so bili tudi taki, ki so le kdaj pa kdaj dali marko ali kos kruha za parti-zane. Smrtno bled se je ob steni še malo privzdignil in štel. Bili so vsi tisti, ki jih je videl na zadnjem sestanku, manjkali so le Jurč in Jesenovec, ki sta ušla, Marjčič in Pečar, ki so ju imeli v nekem drugem zaporu ter Filip. Zato je samo z zadržanim dihom čakal, kdaj se bo prikazal še on. Pravzaprav tega ni pričakoval. Zdaj se je v njem še bolj utrjevalo mnenje, da se glede Filipa ni motil. To bodo morali opaziti tudi drugi. A kaj je potem z Martino? Tudi nje

Zato je zavladala v veliki in natlačeni sobi mučna tihota. Ob prvem pogledu na znanca je že marsikdo nehote odprl usta, da bi ga z vzklikom pozdravil, pa se je v hipu zavedel, da tega ne sme. Počasi so se toliko umirili in preudarili, da ne bi imelo nobenega pomena, celo neumno bi bilo videti in zato še bolj sumljivo, če sosed ne bi hotel poznati soseda, vaščan sovaščana. Ljudje na deželi se med seboj vendar poznajo in vedo za vse daleč naokoli: koliko jih je pri kaki hiši, kako žive, kaj mislijo, kako gospodarijo in celo, kaj največkrat vedo. Nekaj drugega pa je vprašanje, kako se bodo zadržali pri zaslišanju. Ni nujno, da je sosed podpiral partizane zato, ker je morda imel zveze z njimi drugi.

Tako so se novinci, sicer nezaupljivo, začeli med seboj potihem ogovarjati, potem pa so se skoraj vsi pogledi obračali proti Alešu. Nekateri so se z njim že večkrat srečali, drugi so ga poznali le po govorjenju. Ugibali so, kako se je kaj takega moglo zgoditi človeku, za katerega je veljalo, da se ga niti krogla ne prime. V tem je morala biti prevara. Ni bil redek, ki ga je s pogledom prebodel, udaril in obtoževal, češ, zakaj si dovolil, da nas je prišlo na sestanek toliko skupaj? Poglej, kaj si sprožil! Kdo je zdaj tisti, ki nas je zatožil Nemcem? Ga bomo kdaj dobili, bo kdaj dajal odgovor? In kaj, če je vsa ta igra taka, da si nas celo ti spraviš sem?

Aleš ni vedel ali so te obtožbe v njem samem, ali res gore v njihovih očeh.

Podoficir, ki jih je zastražene vodil skozi hod-

poslej? Drugače delajo kakor mi. Vendar tudi njim ne more biti vse znano. A kaj, če jih le nekoliko podcenjujem? Priznati jim je treba, da so nas oni vzeli zelo resno!

Ujetim partizanom ni kazalo, da bodo prišli iz zaporov živi, pred smrtjo pa jim je bilo name-njeno še veliko trpljenja. Razen, če kakšni drugi nagibi in gestapovski računi niso narekovali dru-gače. Na kaj drugega naj potem uva Aleš, ki ga je boj proti nacistom povzdignil med najvid-nejše? Tako so trdili in tako tudi ravnali gesta-povci, Aleš pa je vedel, da je samo eden med mnogimi. Ob srečanju z novimi aretiranci je to čutil še bolj, zato se je spet urejal in pripravil na zaslišanje. Tudi v njem je živel nagon po samoohranitvi, vendar je ta drhtel, potisnjen v zadnji kotiček zavesti. Popustiti nagonu bi pome-nilo pljuniti na vse, kar je delal, mislil in storil doslej. Če je tako, potem raje ne bo dolgo živel!

A dvomi, prividi in sanje so se vrivali vanj pri najmanjših razpokah. Odganjal je misli o planinah in cvetju, bežal je od vsega lepega. Le-pote je mogoče uživati samo v miru. Zdaj pa je vojna. Zato jo sovraži in jo mora preganjati. Njo in vse tiste, ki jo hranijo!

Zaslišal je rezek glas, ki je prihajal od vrat:
— Aleš Kralj!

Dvignil je glavo in prestregel številne poglede, ki so se bili obrnili k njemu.

K zaslišanju ali pred puške? se je stresel.

Kakal je ta klic, a ga je zdaj tako presenetil, da je v hipu dojel, da še ni zrel za puške. Po vedenju stražarjev je ugotovil, da gre za zasliša-nje. Obžaloval je, da se temu ne bo mogel ogniti s smrtjo, ki pa mu na koncu tako ne bo ušla.

Ob steni se je vzdignil počasi kakor starec in se nazadnje ob njej trdo zravnal. Hotel je pre-magati bolečine, da ne bi opazili, kako je zdelan. Oči vseh so spremljale vsak njegov gib. Prestopil se je proti vratom, toda noge so bile nezanesljive. Vse telo je nihalo sem in tja, kot bi se nalil z močnim žganjem. Policistu pri vratih je bilo to vse prepočasno.

»Hitreje. Los!« je revsknil.

Aleš se je delal, ko da ga ni slišal. Počasi in stisnjenih zob se je med zaporniki, ki so se mu obzirno umikali, približeval vratom. Podoficir je namignil in dva stražarja sta mu stopila naspro-ti, da bi pospešila njegove korake. Zgrabila sta ga za podpazduho in ga naprej napol nesla.

Niso mu ušli pogledi sojetnikov, ki jih je pre-strezal med bikovsko močnima policistoma. Zde-lo se mu je, da mu očitaajo:

Zlomili so te! Učil si nas drugače. Si jim res mogel povedati toliko, da smo prišli za teboj?

Alešev pogled je zasijal v uporu, ki je bil v živem nasprotju z njegovim ranjenim telesom. Ni je stvari, da bi me dobili. Vsi imamo istega izdajalca, ki se bo kmalu pokazal!

Če bi ga peljali v smrt, bi to in izdajalčevo ime zakričal, tako pa zaradi negotovosti tega ni storil. Ljudem bi s tem več škodil kot koristil, ker bi nehote priznal, da so zgrabili prave.

Vrata so se zaprla, ne da bi spregovoril besedo. Saj še ni odhajal za vselej. Skrb, kako bo potekalo zasliševanje, je bolečine odrinila. Vzne-mirjenje zaradi začetka novega dejanja mu je vrnilo toliko moči, da je zdaj samostojneje, če-prav zvezanih rok stopal po hodniku.

Me bodo mučili tako ali pripravljajo kaj drugega? Morda me bodo postavili celo pred Filipa? Kdo ve, če sem res tako močan, kot se čutim? Ali imajo tudi že kaka sredstva, da me lahko z njimi omotijo, pa bom govoril, česar ne bi smel in hotel? Če mi bodo kaj ponujali, ne bom sprejel. Morda bom kmalu zvedel, kje je meja človeške in moje vzdržljivosti?

Ze so ugibali o tem večkrat. Nihče ni vedel, kaj ga še lahko doleti. Profesor, star in skromen komunist, ki je v nahrbtniku raje prenašal knji-ge kot hrano in jih je že večkrat obiskal, je med študijem napeljal pogovor tudi na to. Zato so se mu zdaj vsiljevali razni dogodki. Čaka ga morda doslej najhujša preizkušnja. Hodnik je bil širok, še bolj pa se mu je zdel dolg. Hodili so naravnost, pa po stopnicah, in spet okoli vogala pa spet naravnost.

Pred njim so oživele strani iz zgodovine o znanstvenikih, ki so zaradi svojih odkritij morali pretrpeti nečloveške muke. Zdelo se mu je, da sliši škripanje natezalnice. Bral in slišal je tudi o Janu Žižki, ki je hotel samo nekaj več resnice in pravice, kot je bilo, zato je moral zgoreti živ.

ivan jan • mrtvi ne lažejo 16

še ni videl med novimi. Prignali so same moške. Koritnika tudi ni bilo vmes. Kako je to zrežirano? Je tu torej tudi zato, da ga bodo videli vsi tile? V sobi je nastala gneča. V prostoru, kjer je moglo biti kakih štirideset ljudi, se jih je zdaj gnetlo najmanj še enkrat toliko. Kakor bi prišli na zanimivo zborovanje ali predavanje. Srečanje znancev je navadno veselo, tu pa je zavladalo pravo nasprotje. Vsak novi prišlec je prinesel s seboj nevarnost za drugega. Kar je kdo vedel in nosil v sebi, mu bodo morda z mučenjem iztrgali gestapovci: to pa naj bi bila vstopnica v smrt ali vsaj v taborišče. Zato ni bilo stiskov rok, ne zadovoljstva ob snidenju. Drug pred drugim so se skušali vesti, kot da se še nikoli niso videli. To je bil boj za samoohranitev in zaščito zveze, ki so bile zdaj brez dvojn-a do nadrobnosti znane gestapu. Treba bo neomaj-no tajiti. Po izkušnjah drugih so že vedeli, da jih morda lahko reši le to. Ničesar vedeti, nikogar poznati, če res nista iz iste vasi. To si je vtepel v glavo vsak, nek čr ko so ga zajeli, toda to ni bila lahka igra. Nekateri so se izdajali s pogledi. Izkušnemu očesu tega ni bilo težko opaziti.

Tudi Aleša so ta srečanja in ugotovitve zmed-le bolj, kot bi ga moglo pretepanje. Skoraj vse so zaprli. Kako je z Martino, če je Filip zunaj? Kako je z drugimi.

Vsi so ga poznali. Ogledoval je vsakega pose-bej in čutil, da bi zlahka prenesel vse bolečine, ki so namenjene njim, samo če bi njihova mreža ostala cela. Zalotil se je, da pričakuje še nove znanca, morda bodo prignali tudi njegove doma-če. Prav lahko jih privlečejo sem iz Nemčije. Morda je bilo res najbolje, da so jih izselili pred prvimi. Kljub temu pa je še čakal, kajti vse globlje je spoznaval prefinjenost gestapovskega delo-vanja. Ni izključeno, da ga bodo uničili pred očetom ali materjo.

Mora se brzdati. Bolečina zaradi domačih, ki so jih izgnali zaradi njega, je že prebolel, čeravno je čutil in vedel, da ga mati obtožuje. Vedno mu je v neprikrito izkazovani ljubezni prigovarjala, naj se odpove tvegani politiki, češ da bo škodila najprej njemu, potem pa vsem po vrsti. Le z za-vestjo, da je vsega kriv nasilni osvajalec, je našel zdravilo zoper občutek krivde. To mu je v tem trenutku sprožilo novo, docela jasno misel: močnejši bom, ker je to že za meno! Tudi s tem me ne bodo mogli presenetiti, pa naj bodo starši v taborišču ali pa če jih priženejo predme! Strah za svojece, za družino je močno orožje, ki ga zna-jo gestapovci dobro sukati.

nik, jim je tik pred vrati nekako domače, kakor da je vse skupaj le njihova zadeva, in z glasom, ki je hotel izraziti obžalovanje, rekel:

— Tu notri, kamor vas bomo nekaj časa zaprli, se boste srečali tudi s tistim, ki vam je povzročil nevšečnosti!

Ko se je vse to zrušilo nanje, ni bilo čudno, da so v njih vrtala sumničnja, obtožbe in ob-žalovanje. Nekateri so resnično zdvomili, drugi so le ugibali in nihali med različnimi skrajnost-mi, kajti če se je Nemcem posrečilo pridobiti in zlomiti Aleša, potem je bilo vse zaman. Sli so na tanek led. Aleš je čutil neme obtožbe svojih ro-jakov tako, kot bi bil privezan na sramotni ste-ber. In čutil se je kriv! Ne tako, kakor so menili nekateri, toda vendarle kriv.

Čeprav ti ljudje niso dosti vedeli o pomemb-nosti organizacije in niso prišli kaj dalj od tega, da je treba pomagati tistemu, ki se upira zavoj-evalcu, so se čudili, zakaj Aleš zdaj tako kakor oni, čepi tu notri, nebogljen in nepomemben. Vendar pa so opazili, da je Aleš ves pretepen in zamazan. Zdaj so popustili zgoči in obtožujoči pogledi, in Aleš je začutil olajšanje. Vendar pa dvomi še niso bili pregnani. Take okoliščine so bile kakor pognojna njiva, iz katere sta vse prehitro vzklikla sumničenje in vročičnost v skrbi za življenjski obstanek.

To je bil trd udarec Alešu v obraz. Vsa nje-gova notranjost je bila ranjena, čeprav jih je skušal razumeti. Ustavil se je ob misli, da so vse te ljudi prišli le kako uro pozneje kot njega. Sodeč po tem, je režiser deloval z uro v roki. Zato je v njem spet zmagoval tisti Aleš, ki se je vrasel v ljudska srca. Vedno je bil kakor odprta knjiga pripravljen, da tudi v človeku, ki ni vel-jal za dobrega, pomaga oživiti in uveljaviti prav tisto, kar je v njem najboljšo. Zato je v teh ob-tožujočih pogledih nazadnje našel tudi tolažbo. Mar njihovo vedenje ni bilo znamenje, da med njimi ne more biti izdajalca? Upal je, da so zdaj tu ljudje, ki ne bodo omogočili, da bi se gesta-povski zapori napolnili še bolj, da nihče več ne bo prišel za njimi. Morda se pa le moti? Čeprav so vsi v isti kaši, še ne pomeni, da so vsi enaki. Nekaj bo prispeval tudi gestapovski bič! Izdajal-ca pa najbrž skrivajo. Vsekakor je še zunaj, če jih celo ne opazuje skozi kako skrito odprtino.

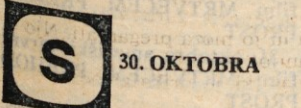
Isti je moral biti, ki je vse te in one pred njimi in njim pomagal spraviti za zapahe. Gad. Dal sem se premotiti... Zdaj je najpomembnej-še, da vsaj jaz vem, kako je z meno. Gestapov-ske mreže so nas potegnile na suho, a kako bo

Nekaj melodij iz znanih oper — 17.30 Radijska igra: Tu sem, rekel je Matko Zubak — 18.31 Lepe melodije v godalih — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.20 Zaplešite z nami — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Jazz za vse

Drugi program

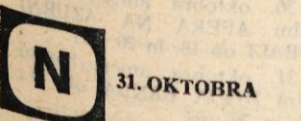
9.35 Z zabavnim orkestrom RTV Ljubljana — 10.00 Nedeljski sprehodi — 11.35 Svetovna reportaža — 11.55 Opoldanski cocktail — 13.35 Glasbeni variete — 14.35 Radi ste jih poslušali — 15.00 Izletniški kažipot — 15.15 Majhen koncert za nedeljsko popoldne — 16.35 Popevke slovenskih avtorjev — 17.00 Ples ob petih — 18.00 S popevkami po svetu — 18.35 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe — 19.00 Naši kraji in ljudje — 19.15 Igrajo veliki zabavni orkestri — 19.40 Poljske zabavne melodije — 20.05 Športni dogodki dneva — 20.15 Wolfgang Amadeus Mozart: Don Juan (odlomki) — 21.00 Nedeljski divertimento — 21.40 Salzburški festival 1971 — 23.55 Iz slovenske poezije

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pionirski tednik — 9.35 S Pihalnim orkestrom RTV Ljubljana — 9.50 Zavarovalnica Sava radijskim poslušalcem — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Operna skladateljka na koncertnem odru — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Po domače z domačimi vižami — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Sobotno popoldne za mladi svet — 15.40 Pojo naši operni pevci — 16.00 Vrtljak — 16.40 Medigra — 16.45 S knjižnega rga — 17.10 Gremo v kino — 17.50 Z ansambлом Atija Sossa — 18.15 Iz operetnega sveta — 18.50 Pogovori s poslušalci — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Fantje treh dolin — 20.00 Spoznavajmo svet in domovino — 21.30 Z orkestrom Kokoie Freeman — 22.15 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Lahka glasba za razvedrilo — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Jazz na II. programu — 16.05 S plesnim orkestrom RTV Ljubljana — 16.40 Sobotni mozaik — 17.35 Dobimo se ob isti uri — 18.40 Popevke iz studia 14 — 19.00 Pet minut humorja — 19.05 Vedri napevi in plesni ritmi — 20.05 Mojstri vokalne polifonije — 20.45 Operni koncert — 21.40 Igramo kar ste izbrali — 23.55 Iz slovenske poezije

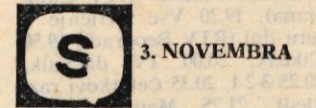

6.00 Dobro jutro — 8.05 Veseli tobogan — 9.05 Srečanje v studiu 14 — 10.05 Se pomnite, tovariši — 10.25 Pesni borbe in dela — 11.20 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Z domačimi ansambli — 14.05 Zabavna glasba — 14.30 Humoreska tega tedna — 17.05

njo — 9.35 Slovenske narodne v raznih izvedbah — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Ob plesu in druge skladbe — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Vedri zvoki z domačimi ansambli — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Glasbena tribuna mladih — 14.30 Z Ljubljanskim jazz ansambлом — 14.40 Na poti s kitaro — 15.40 Majhen recital pianistke Marije Kocijančičeve — 16.00 Vrtljak — 16.40 Z orkestrom Norman Green — 17.10 Popoldanski simfonični koncert — 18.15 V terek nasvidenje — 18.45 Družba in čas — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z Viškimi fanti — 20.00 Prodajalna melodij (stereo) — 20.30 Radijska igra: Mala suita čakanja — 21.06 Koncert lahke glasbe — 22.15 Komorno-glasbeni večer pri Karolu Pahorju — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Radijska šola za višjo stopnjo — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Jazz na II. programu — 16.05 Lahka glasba — 16.40 Melodije za vsakogar — 17.35 Ljudje med seboj — 17.45 Torkov omnibus — 18.40 Z zabavnim orkestrom RTV Ljubljana — 19.00 Pet minut humorja — 19.05 Melodije po pošti — 20.05 Iz preludiev Clauda Debussyja — 20.35 Plesne melodije na opernih odrih — 21.40 Večeri pri slovenskih skladateljih: Risto Savin — 23.10 Tri klavirske sonate — 23.55 Iz slovenske poezije

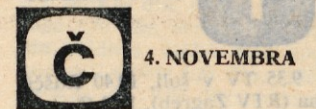

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Ne navadni pogovori — 9.25 Vesela godala — 9.45 Iz glasbenih šol — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Odlomki iz Beethovne opere Fidelio — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Od vasi do vasi — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Poje moški zbor Grafika — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.40 Iz ruske glasbe tega stoletja — 16.00 Vrtljak — 16.40 Z orkestrom Hensenškega Radia — 17.10 Jezikovni pogovori — 17.25 Naša glasbena galerija — 18.15 Popevke s slovenskih festivalov — 18.40 Naš razgovor — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana v stereo studiu — 21.50 Glasbena medigra — 22.15 S festivalov jazza — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Lahko noč s slovenskimi pevci zabavne glasbe

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Radijska šola za srednjo stopnjo

stopnjo (ponovitev) — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Slovenski pevci zabavne glasbe — 16.05 Ob lahki glasbi — 16.40 Rezervirano za mlade — 17.35 Na mednarodnih križpotjih — 17.45 Glasbeni vsakdan — 18.40 Radi ste jih poslušali — 19.00 O avtomobilizmu — 19.10 Mladina sebi in vam — 20.05 Slovenske narodne pesmi — 20.30 Antun Dobronič: Karneval — suita za orkester — 20.45 Žive misli — 21.05 Koncertantni jazz — 21.40 Iz manj znane operne literature — 22.10 Razgledi po sodobni glasbi: Pierre Boulez — 23.55 Iz slovenske poezije

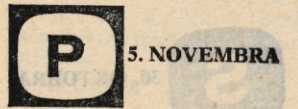

4.30 Dobro jutro — 8.10 Operna matineja — 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo (ponovitev) — 9.35 Pesmi jugoslovanskih narodov — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Iz slovenske operne literature — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Češkoslovaške pihalne godbe — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Pesem iz mladih grl — 14.30 Z ansambлом Atija Sossa — 14.45 Enajsta šola — 15.40 F. Chopin: štirje impromptuji za klavir — 16.00 Vrtljak — 16.40 S Simfoničnim orkestrom RTV Ljubljana — 17.10 Koncert po željah poslušalcev — 18.15 Z ansambлом Francija Puharja — 18.30 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana — 18.45 Naši znanstveniki pred mikrofonom — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z Ljubljanskim jazz ansambлом — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni tokovi sedmih desetletij — 21.40 Glasbeni nokturmo — 22.15 Med novimi posnetki Slovenske filharmonije — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Iz albuma izvajalcev jazza 23.40 Popevke slovenskih avtorjev

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Mehurčki — lirika za otroke — 14.10 Majhni ansambli igrajo melodije slovenskih avtorjev — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe — 16.05 Naš podlistek — 16.20 Ogle v ritmu — 16.40 Sestanek ob juke-boxu — 17.35 Kulturni mozaik — 17.45 Iz naših javnih prireditev — 18.40 Godala

v ritmu — 19.00 Filmski vrtljak — 19.05 Melodije po pošti — 20.05 Najbolj popularni plesi in napevi z virtuoznih sporedov — 20.30 Radijska knotek — 20.40 Večeri koncertino — 21.40 Dva prizora iz Konjevičeve Koštane — 22.00 Salzburški festival 1971 — 23.55 Iz slovenske poezije

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 9.35 Od melodije do melodije — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Glasba iz domačih logov — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Čez polja in potoke z godci in pevci — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Kaj vam pripoveduje glasba — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Napotki za turiste — 15.40 Lahka glasba slovenskih avtorjev — 16.00 Vrtljak — 16.40 Z orkestrom Heinz Hötter — 17.10 Človek in zdravje — 17.20 Operni koncert — 18.15 Signali — 18.50 Ogledalo našega časa — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Valterja Skoka — 20.00 Slovenski zbori tekmujejo — 20.30 Top pops 13 — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Jazz pred polnočjo

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Radijska šola za nižjo stopnjo (ponovitev) — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Slovenski pevci zabavne glasbe — 16.05 Operetne uverture — 16.40 Popoldne ob sprejemniku — 17.35 Svet in mi — 17.45 Rad imam glasbo — 18.15 Z orkestrom Werner Müller — 18.40 Vokalne melodije slovenskih avtorjev — 19.00 Odmevi z gora — 19.20 Igramo za vas — 20.05 Radijska igra: Osem in četrt — 20.38 Franz Schubert: Klavirski trio v Es-duru, op. 100 — 21.40 Dubrovniške poletne igre 1971 — 22.50 Po motivih narodnih pesmi — 23.55 Iz slovenske poezije

Izdaja in tiska ČP »Gorenjski tisk« Kranj, Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1, stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135 — Telefoni: redakcija 21-835, 21-860; uprava lista, maoločasna in naročniška služba 22-152. — Naročnik: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

TELEVIZIJA

30. OKTOBRA

9.35 TV v šoli (RTV Zagreb)
16.35 Gimnastika Jugoslavija : ZRN (RTV Skopje-Ljubljana), 17.55 Ptujski festival, 18.20 Obzornik, 18.35 Nicholas Nickleby - serijski film, 19.25 Mozaik, 19.30 TV kazipot, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 TV magazin - oddaja TV Zagreb, 21.35 Kratak film, 22.00 Oddelek S - serijski film, 22.50 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.40 Poročila (RTV Zagreb), 17.45 Narodna glasba (RTV Beograd), 18.15 Kronika, 18.30 Turbna jesen, 19.15 Propagandna oddaja (RTV Zagreb), 19.20 Karavana (RTV Beograd), 19.50 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

31. OKTOBRA

8.55 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 9.30 Po domače z ansamblom Mihe Dovžana (RTV Ljubljana), 10.00 Kmetijska oddaja (RTV Zagreb), 10.45 Mozaik, 10.50 Otroška matineja, 11.40 Mestece Peyton (RTV Ljubljana), 14.30 Gimnastika Jugoslavija : ZRN (RTV Skopje-Ljubljana), 16.30 Košarka Bosna : Partizan - ženske (RTV Sarajevo), 18.10 Brezov gaj - poljski film, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1 (RTV Ljubljana), 20.35 Humorišna oddaja (RTV Beograd), 21.25 Videofon (RTV Zagreb), 21.40 Sportni pregled (JRT), 22.10 Poročila

(RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

1. NOVEMBRA

16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.40 Kljukčeve dogodivščine, 18.05 Obzornik, 18.20 Od zore do mraka, 18.50 Mozaik, 18.55 Kajuh: Sedem ljubezenskih, 19.10 Potoček, postoj, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Ingolič: Ubिता samota - TV drama, 21.25 W. A. Mozart: Rekvjem v D-molu, 22.25 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.35 Poročila (RTV Zagreb), 17.40 Lutke (RTV Skopje), 18.00 TV vrtinec, 18.15 Kronika (RTV Zagreb), 18.30 Znanost (RTV Beograd), 19.00 Propagandna oddaja (RTV Zagreb), 19.05 Maksimeter (RTV Beograd), 19.50 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

2. NOVEMBRA

9.35 TV v šoli, 10.40 Ruščina (RTV Zagreb), 1.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd), 14.45 TV v šoli - ponovitev, 15.50 Ruščina - ponovitev (RTV Zagreb), 16.10 Angleščina, 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.45 T. Jansson: Carodejev klub, 18.00 Risanka, 18.15 Obzornik, 18.30 Zabavna glasbena oddaja, 19.00 Mozaik, 19.05 Vzgoja za življenje v dvojje, 19.30 Pravilna prehrana, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Onkraj - slovenski film, 22.05 Beethoven: Skotske pesmi, 22.20 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.35 Poročila (RTV Zagreb), 17.40 Daljnogled (RTV Beograd), 18.15 Kronika (RTV Zagreb), 18.30 Reportaža, 19.00 Narodna glasba (RTV Sarajevo), 19.20 TV pošta (RTV Beograd), 19.50 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

3. NOVEMBRA

8.15 TV v šoli (RTV Zagreb), 14.25 Jena: nogomet Carl Zeiss : OFK Beograd (Intervizija), 17.05 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.50 Doktor Doolittle - serijski barvni film, 18.15 Obzornik (RTV Ljubljana), 18.30 Glasba za staro in mlado (RTV Beograd), 19.00 Mozaik, 19.05 Na sedmi stezi, 19.30 Naš ekran, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 M. Uskovič: Čedomir Ilić, 21.40 A. Borodin: Knez Igor, 23.00 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.25 Poročila (RTV Zagreb), 17.30 Risanke (RTV Beograd), 17.45 Poljudno znanstveni film, 18.15 Kronika (RTV Zagreb), 18.30 Glasbena oddaja (RTV Beograd), 19.00 Propagandna oddaja (RTV Zagreb), 19.05 Srečanja (RTV Beograd), 19.50 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

4. NOVEMBRA

9.35 TV v šoli, 10.30 Nemščina, 10.45 Angleščina (RTV Zagreb), 11.00 Francoščina (RTV Beograd), 14.45 TV v šoli - ponovitev, 15.40 Nemščina - ponovitev, 15.55 Angleščina - ponovitev (RTV Zagreb), 16.10 Osnove splošne izobrazbe, 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.45 Veseli tobogan, 18.15 Obzornik, 18.30 Svet, v katerem živimo, 19.00 Mozaik, 19.05 Enkrat v tednu (RTV Ljubljana), 19.20 Vse življenje v letu dni (RTV Beograd), 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Četrtekovi razgledi, 21.25 Maupassantove novele, 21.50 Apoteoza Stila: oddaja o Igorju Stravinskem, 22.20 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.35 Poročila (RTV Zagreb), 17.40 Otroški spored (RTV Skopje), 18.15 Kronika (RTV Zagreb), 18.30 Narodna glasba (RTV Sarajevo), 19.00 Enciklopedija, 19.20 Serijska oddaja (RTV Beograd), 19.50 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

5. NOVEMBRA

9.30 TV v šoli (RTV Zagreb), 11.00 Angleščina (RTV Beograd), 14.40 TV v šoli - ponovitev (RTV Zagreb), 16.10 Osnove splošne izobrazbe, 16.40 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.45 Verne-Kohout: V 80 dneh okrog sveta, 18.15 Obzornik (RTV Ljubljana), 18.30 Resničnost in navdih - Glasbena oddaja (RTV Beograd), 19.00 Mestece Peyton - serijski film, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Upornik brez razloga - ameriški film, 22.20 Poročila (RTV Beograd)

Kranj CENTER

30. oktobra franc.-nemški barvni film BALZACOVE GREŠNICE ob 16., 18. in 20. uri, premiera amer. barv. CS filma BOG ODPUSCA, JAZ NE ob 22. uri

31. oktobra amer. film NEVARNA SMER 7000 ob 10. uri, amer. barvni CS film BOG ODPUSCA, JAZ NE ob 13. uri, franc.-nemški barvni film BALZACOVE GREŠNICE ob 15., 17. in 19. uri, premiera amer. barvnega filma LOVE STORY ob 21. uri

1. novembra amer. barvni CS film BOG ODPUSCA, JAZ NE ob 15., 17. in 19. uri, premiera angl. barvnega filma OŠTANETA SKUPAJ ob 21. uri

2. novembra amer. barvni film LOVE STORY ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORŽIČ

30. oktobra amer. barvni film STIRJE V BURJI ob 16. in 20. uri, amer. barvni film OD KJE VONJ PO SMODNIKU? ob 18. uri

31. oktobra amer. barvni film STIRJE V BURJI ob 14. in 18. uri, amer. barvni film OD KJE VONJ PO SMODNIKU? ob 16. in 20. uri

1. novembra franc.-nemški barvni film BALZACOVE GREŠNICE ob 18. uri
2. novembra franc.-barvni CS film ARIZONA COLT ob 16., 18. in 20. uri

Tržič

30. oktobra amer. barvni film KOMISAR X — TRI ZLATE KAČE ob 16. uri, nemški barvni film PRIDI. PRIDI, LJUBA MOJA ob 18. in 20. uri

31. oktobra ameriške risanke ob 10. uri, amer. barvni film KOMISAR X — TRI ZLATE KAČE ob 15. uri, nemški barvni film PRIDI. PRIDI, LJUBA MOJA ob 17. in 19. uri, premiera angleškega barvnega filma OSTANEVA SKUPAJ ob 21. uri

Kamnik DOM

30. oktobra ameriške risanke ob 16.30, amer.-angleški barvni CS film MORILEC BREZ ODGOVORNOSTI ob 18. in 20. uri, premiera angl. barvnega filma OSTANEVA SKUPAJ ob 22. uri

31. oktobra amer. barvni film NEVARNA SMER 7000 ob 15. uri, danski barv. film DEVICA IN VOJAK ob 17. uri, amer.-angl. barvni CS film MORILEC BREZ ODGOVORNOSTI ob 19. uri

Krvavec

30. oktobra amer. barv. CS film MAC KENNOVO ZLATO ob 20. uri

31. oktobra amer. barv. CS film MAC KENNOVO ZLATO ob 16. in 19.30

Radovljica

30. oktobra danski film CLOVEK, KI SE JE IZMIS-

LJEVAL STVARI ob 18. uri, amer. barvni film ŽENA Z DNA MORJA ob 20. uri

31. oktobra amer. barvni film ŽENA Z DNA MORJA ob 16. uri, angl.-italij. barvni film ROP NA UKAZ BRITANSKE TAJNE SLUŽBE ob 18. uri, amer.-italij. barv. film LJUBEZENSKI SEŠTANEK ob 20. uri

1. novembra amer. barvni film PUSKE ZA APACE ob 18. uri, amer. barvni film DIVJA BANDA ob 20. uri
2. oktobra amer. barvni film OKRADI SVOJEGA BLIŽNJEGA ob 20. uri

Jesenice RADIO

30. oktobra ameriški barvni film MRTVECEM PREHOD PROST

31. oktobra ameriški barvni film MRTVECEM PREHOD PROST

1. novembra italij.-francoski barvni CS film KALI JUG — BOGINJA MASČEVANJA

2. novembra amer. barvni film PRAVI CLOVEK Z ZAHODA

Jesenice PLAVZ

30. oktobra ameriški barvni film PRAVI CLOVEK Z ZAHODA

31. oktobra ameriški barvni film PRAVI CLOVEK Z ZAHODA

1. novembra ameriški barvni film MRTVECEM PREHOD PROST

2. novembra ameriški barvni film MRTVECEM PREHOD PROST

Dovje Mojstrana

30. oktobra amer. barvni film NEZNOSNA LETA

31. oktobra amer. barvni film OROPAJ SVOJEGA BLIŽNJEGA

Kranjska gora

30. oktobra amer. barvni film LEGIJA PREKLETIH

31. oktobra amer. barvni CS film ZGODILO SE JE V AMERIKI

2. novembra italij.-francoski barvni CS film KALI JUG — BOGINJA MASČEVANJA, amer. barv. film LEGIJA PREKLETIH

Javornik

30. oktobra amer. barv. risani film DAMA IN POTEPUH, amer. barv. film OROPAJ SVOJEGA BLIŽNJEGA

31. oktobra italij.-francoski barvni CS film KALI JUG — BOGINJA MASČEVANJA, amer. barv. film LEGIJA PREKLETIH

Skofja Loka SORA

30. oktobra amer. barvni film AFERA NA AZURNI OBALI ob 18. in 20. uri

31. oktobra amer. barvni film DIVJA BANDA ob 15., 17. in 20. uri

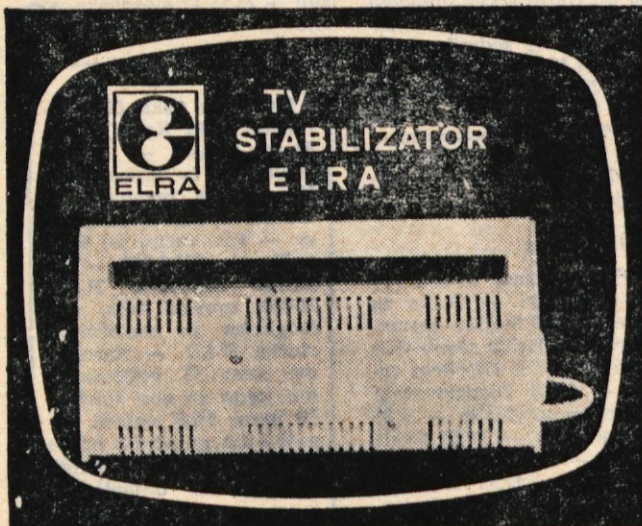
1. novembra amer. barv. film AFERA NA AZURNI OBALI ob 19. uri

2. novembra amer. barv. film KAKO SE RESUJE ZAKON? ob 20. uri

Zelezniki OBZORJE

30. oktobra amer. barvni film DIVJA BANDA ob 17. in 20. uri

31. oktobra amer. barvni film AFERA NA AZURNI OBALI ob 17. in 20. uri

REŠITEV NAGRADNE KRIZANKE

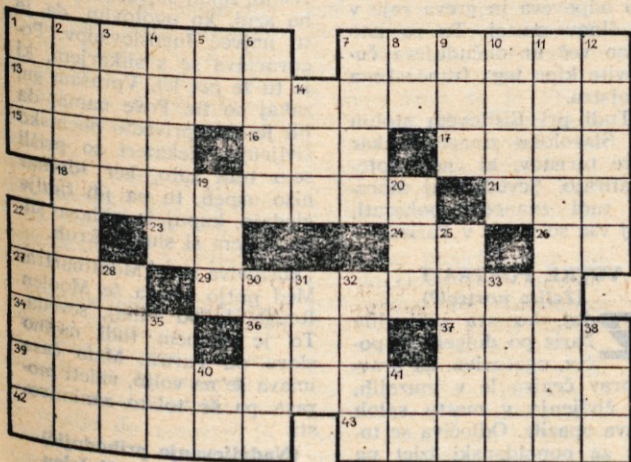
1. OBUTEV, 7. NAKAZA, 13. RAČUNOVODSTVO, 15. KRKA, 16. DRAG, 17. TREN, 18. KAPUANEC, 21. IDE, 22. ČA, 23. IG, 24. IS, 26. AC, 27. ARU, 29. OROSITEV, 34. ROVI, 36. OKL, 37. ATOM, 39. GLOBOKOUMNOST, 42. OAZICA, 43. HRASTI

IZZREBANI REŠEVALCI

Rešitev križanke nam je poslalo 106 reševalcev. Izzrebani so bili: 1. nagrado (30 din) prejme Anton Grošelj, Jesenice, Tavčarjeva 9; 2. nagrado (20 din) dobi Anton Kmet, Skofja Loka, Groharjevo naselje 3; 3. nagrado (10 din) pa prejme Robert Rozman, Medvode 109. Nagrade vam bomo poslali po pošti.

NAGRADNA KRIZANKA

VODORAVNO: 1. delovne skupine na kakem področju, v slovnici tvornik, 7. služabnik starorimskih oblastnikov, nosilec butare, šibja s sekiro, 13. blagoslavje, 15. židovsko žensko ime, 16. šolska ocena; urejenost, 17. kraj v severni Indiji, zahodno od Nagpura, 18. republika v Srednji Ameriki z glavnim mestom San Salvador, 21. zahodnoevropski veletok, 22. znak za kemično prvino silicij, 23. oranje, 24. oslovo oglašanje, 26. zadnja in prva črka abecede, 27. okrajšano srbsko ime (Aleksander), 29. prebivalec Tuhinja, Tuhinjske doline, 34. ime slovenske gledališke in filmske igralke Kačičeve, 36. naziv konjaka; resnica, 37. sanitetna potrebščina, očiščena in obojlena vlakna bombaža, 39. kdor oskrunjuje, 42. ime pevke narodno zabavne glasbe Kovačičeve, 43. element pri športu, odrivki (množina).

NAVPIČNO: 1. kratica za absolvent, 2. privrženec klasicizma ali klasike, 3. teža embalaže med bruto in neto težo, 4. zdravilišče in turistični kraj v Boki Kotorski, blizu Hercegovega, 5. Vojni odsek, 6. zabava; tudi odrsko delo; igranje, 7. ime jugoslovanskega pevca zabavne glasbe Leskovarja, 8. Izvršni svet, 9. orientalski prašek za barvanje las, 10. merska enota za majhne tiake (po italijanskem znanstveniku Torricelliju), 11. osveženje, 12. velik gorski vrh, 14. agregatno stanje vode, 19. ograjena obdelana zemlja ob hiši ali okoli nje (sadni, zelenjavni itd.), 20. Robert I. Neumann, 22. grški otok v Južnih Sporadih ob zahodni obali Turčije, 25. pikantna srbska solata, 28. sinjska viteška igra, 30. žara, 31. medmet, ki izraža priganjanje, klicanje, ogovor, 32. alpsko jezero v severni Italiji, 33. velik kraj na zahodu Kolumbije v Južni Ameriki, 35. kraj v severni Albaniji (Arrn), 38. ime slovenskega pianista Bertoncelja, 40. učenje, 41. kratica za vršilec dolžnosti.

● Rešitev pošljite do četrtega, 4. novembra na naslov: Glas, Trg revolucije 1, Kranj, z oznako Nagradna križanka. Nagrade: 1.: 30 din, 2.: 20 din, 3.: 10 din.

GORENJSKI MUZEJ V KRANJU — V Mestni hiši je na ogled stalna arheološka, kulturno-zgodovinska, etnografska in umetnostno-zgodovinska zbirka. V Galeriji v Mestni hiši je odprta razstava akad. slikarja Vinka Tuška iz Kranja. Izbor diapozitivov s komentarjem prikazuje to pot motive iz starega Kranja. V baročni stavbi v Tavčarjevi ul. 43 je odprta stalna pokrajinska zbirka Narodnoosvobodilni boj na Gorenjskem in republiška zbirka Slovenska žena v revoluciji. V Prešernovi hiši je odprt Prešernov spominski muzej, v galeriji v isti stavbi pa razstava slikarskih del Borisa Sajovca iz Kranja. V gotski kleti razstavlja izbor fotografij Janko Jelnicar iz Maribora. Galerijske in muzejske zbirke so odprte vsak dan od 10. od 12. in od 17. do 19. ure.

loterija

Poročilo o žrebanju srečk 43. kola, ki je bilo dne 28. 10. 1971.

Srečke s končnicami	so zadele
00	20
12950	500
40860	2000
290980	10.000
516220	150.000
769360	10.000
21	30
51	10
581	100
18601	1000
27631	1000
447271	10.000
752121	10.030
0212	200
9502	200
63872	1000
168102	10.000
93	10
21193	2010
54783	500
561073	10.000
24	10
21584	500
148784	10.000
280204	50.000
786494	10.000
5	6
29465	1006
57605	506
646815	10.006
6	6
48716	506
74936	1006
264756	10.006
294836	10.006
7	6
06957	506
177037	10.006
185507	10.006
303177	10.006
48	10
98S	50
02898	500
51778	500
68368	500
540228	10.000
59	10
69	20
26809	500
003729	10.000

TRŽNI PREGLED

V KRANJU

Solata 4 do 5 din, špinača 5 din, korenček 3 din, slive 7 din, jabolka 2,50 din, limone 7 din, česen 10 din, čebula 3,50 din, fižol 8 do 10 din, pesa 3 din, kaša 4 din, paradižnik 4 do 5 din, hruške 5 din, med 14 din, ajdova moka 6 din, skuta 7 din, sladko zelje 2 din, kislo zelje 5 din, kislja repa 4 din, cvetača 5 do 6 din, paprika 4 din, krompir 1 din, kostanj 5 din, grozdje 7 din.

NA JESENICAH

Solata 3,30 din, špinača 6,20 din, korenček 2,80 din, slive 4,75 din, jabolka 3 do 4,20 din, limone 7,60 din, česen 9,40 din, čebula 2,80 din, fižol 7,50 do 8,90 din, pesa 1,80 din, kaša 3,70 din, paradižnik 3,70 din, ajdova moka 6,15 din, koruzna moka 2,25 din, jajčeka 0,90 do 0,93 din, surovo maslo 29 din, smetana 13,80 din, orehi 34,70 din, klobase 4,55 din, skuta 7,10 din, sladko zelje 1,70 din, kislo zelje 3,20 din, kislja repa 3 din, cvetača 6,90 din, paprika 3,70 din, krompir 1 din.

V TRŽIČU

Solata 5 din, špinača 7 din, korenček 4 din, jabolka 3 do 4 din, česen 8 din, čebula 3 din, fižol 10 din, pesa 3,50 din, paradižnik 4 din, ajdova moka 3,80 din, jajčeka 1,10 din, surovo maslo 12 din, smetana 17 din, orehi 35 din, skuta 8 din, sladko zelje 4 din, kislo zelje 4 din, cvetača 5 din, krompir 1,10 din, med 12 din.

SOBOTA
Kranj — Ob 19. uri na rokometnem igrišču v Stražišču tekma moške SRL Kranj: Ribnica.

NEDELJA
Jesenice — Ob 10. uri na odbojarskem igrišču tekma II. ZOL Jesenice: Salonit.

KRIŽE — Ob 10. uri na rokometnem igrišču tekma moške LCRL Križe: Kamnik.

SELCA — Ob 10. uri na rokometnem igrišču tekma moške LCRL Alpes: Tržič.

SKOFJA LOKA — Ob 14.15 na stadionu v Pučtalu tekma ZCNL LTH: Vozila.

PARI GORENJSKE ROKOMETNE LIGE: sobota: Jesenice: Sešir (ob 15.30), Tržič B: Sava (ob 15.30), Kranj B: Kranjska gora (ob 18); nedelja: Križe B: Žabnica (ob 8.30), Predvor: Radovljica (ob 9.45).

PARI GORENJSKE NOGOMETNE LIGE: sobota: člani: Ranch bovs: Bohinj (ob 14.30), Podbrezje: Predoslie (ob 13.30), Lesce: Alpes (ob 13.30); nedelja: člani: Krani: Naklo (ob 10), Predvor: Tržič (ob 10); mladinci: Jesenice: Trboje (ob 10), Tržič: Šenčur (ob 10).

Dežurni veterinarji

29. 10.—5. 11.: Cepuder Bogdan, Kajuhova 25, tel. 22-994
5. 11.—12. 11.: Bedina Anton, Kokrica, tel. 23-518
12. 11.—19. 11.: Rus Jože, Cerklje, tel. 73-115
19. 11.—26. 11.: Cepuder Bogdan, Kajuhova 23, telefon 22-994

poročili so se

V KRANJU

Bajt Viljem in Porovne Ivana, Mohorič Marjan in Završnik Saša, Zorman Janez in Osterman Majda, Lekše Milan Alojz in Bečan Marjeta, Namestnik Alojzij in Kordež Marija, Majer Dušan in Šilar Olga, Puškarič Nikola in Bidar Pavla, Bernard Albin in Pavličič Ivana Terezija, Zupan Jože in Sajovic Cecilija

V TRŽIČU

Ferlic Ferdinand in Sirc Marija

umrli so

V KRANJU

Bešter Terezija, roj. 1895, Vreček Bernarda, roj. 1971, Pernuš Anton, roj. 1896, Mikič Anton, roj. 1908, Hirsč Eližabeta, roj. 1882, Lavrič Marija, roj. 1915, Zerovnik Stefan, roj. 1896 in Senk Vincencij, roj. 1905

V TRŽIČU

Zupan Vincenc, roj. 1905

Učenci posebne osnovne šole radi razstavljajo

Učenci posebne osnovne šole na Jesenicah, ki prihajajo iz vseh krajev jeseniške občine, se redno udeležujejo raznih tekmovanj in sodelujejo na razstavah, na katerih skoraj vedno dosegajo lepe rezultate in uspehe. Tako so sodelovali vsako leto na tekmovanju posebnih osnovnih šol Slovenije in zasedli mnoga prva mesta, tudi v športnih disciplinah, čeprav v šoli nimaio telovadnice.

Učenci redno sodelujejo s svojimi likovnimi izdelki na razstavah. Pred leti so dobili lepa priznanja na mednarodni razstavi likovnih izdelkov v Londonu, zdaj pa večkrat razstavljajo v delavskem domu pri Jeleni na Jesenicah.

Pri likovnem pouku v šoli jih prizadevno vodi in poučuje profesor Savinšek.

D. S.

Predavanja za starše

V okviru predavanj za starše, ki jih je na Javorniku v delavskem domu organizirala delavska univerza na Jesenicah v sodelovanju z DPM Javornik—Blejska Dobrava in osnovno šolo na Koroški Beli, je na zadnjem predavanju

govorila dr. Brudar Jelka o zdravju in boleznih šolarjev. Starši, ki so se udeležili predavanja, so ji ob koncu postavili nekaj vprašanj. Naslednje predavanje bo v petek, 5. novembra, v delavskem domu na Javorniku.

IZ AMSTERDAMA V PARIZ

(NADALJEVANJE)

V HAAGU NI TELEFONSKIH GOVORILNIC

Med potjo se ustaviva v Haagu. Otvorjena z nahrbtniki se sprehajava po ulicah. Mesto daje občutek urejenosti. Povsod velike stavbe, ob cesti se vrstijo ministrstva in veleposlanstva. Haag je namreč upravno središče Nizozemske.

Zdi se mi, da se Haag in Amsterdam močno razlikujeta. Medtem ko Amsterdam zaživi ponoči, Haag že ob pol devetih zvečer popolnoma zamre. Na cesti ni več ljudi, restavracije so zaprte, mesto zaspil.

Med potjo iščeva telefonsko govornico. Dve uri iskanja je brezuspešno. Da je mera polna, ugotoviva, da nimava več nizozemskega denarja. Stvar je precej napeta. Brezupno hodiva po ulici. Končno odkrijeva nekaj živega — majhno slaščičarno. Zbereva ves pogum in se zapodiva vanjo. Ko vprašava, kje lahko menjava denar, naju prav debelo pogledajo: ob tej uri? Ko razloživa, da ga potrebujeva za telefon, nama mladenič da 1 gulden. Zdaj pa na lov za telefonom. Po pofurnem iskanju ga najdeva v nekem kinu. Brž zavrtim telefonsko številko in ko zaslišim prijateljev glas, si odahnem.

SRBSKA KUHNJA JE ODLIČNA

Ves naslednji dan potujeva. Tokrat imava srečo. Ustavi nama neki Parižan, ki se vrača domov. Sprva vlada v avtu tišina. Ko pa mu poveva, da sva iz Jugoslavije, se razvije živahna razprava. Pripoveduje nama, da je že potoval po naših krajih. Pravi, da je navdušen nad kraji in ljudmi. Kar naprej hvali srbsko kuhinjo. Po njegovem mnenju je celo boljša od francoske. To me pošteno preseneti, saj Francozi radi dobro jedo in so na svojo kuhinjo zelo ponosni.

PRIJAZNO POVABILO

Blizu Pariza doživimo pravo neurje. Strašno me je strah. Pa ne zaradi nevihte, pač pa zato, ker je noč in prihajamo v Pariz. Pomislim na to, da nimava nobenega naslova in ob tej pozni uri ne veva ne kod ne kam. V daljavi že vidimo luč Eifflovega stolpa. Čez deset minut smo že v predmestju Pariza. Gospod nama pripoveduje imena krajev, mimo katerih se vozimo. So pa res ponosni tile Parižani na svoje mesto! Kar naenkrat vpraša, če bi hotela prespati pri njem, kajti v takem vremenu ni prijetno iskati prenočišča. Povabilo seveda sprejmeva in kamen se nama odvali od srca. Razloži nama, da je stanovanje sicer skromno, je pa veliko in je v njem dovolj prostora tudi za naju. Ustavimo se nekje v zahodnem

delu Pariza. Kaj kmalu ugotovim, da je tisto »skromno stanovanje« pravzaprav razkošna vila ob Sieni.

Možakar je prav gostoljuben in naju takoj povabi na kozarček. Videti je, da se počitnic v Jugoslaviji prav rad spominja, posebno naših restavracij in »dobre« postrežbe.

Naslednje jutro se nama gostitelj opravičuje, da je shramba prazna in da ne ve, s čim bi nama postregel. Po naključju odkrijem pravo turško kavo. Ko pomislim, da je nisem pila že štirinajst dni, takoj vprašam, če jo lahko skuham. Predlog je z navdušenjem sprejet. En, dva, tri in zajtrk je na mizi. Možakar me pošteno preseneti, ko mi prinese papir in me prosi za recept. Kaj takega pa še ne! Prvič v življenju napišem, kako se kuha turška kava.

Nato naju gostitelj odpelje do Versaillesa. Tu se poslovimo. Zaželi nama srečno bivanje v Parizu in se odpelje na delo.

PRVI POTEV PO PARIZU

Končno sva tu, v mestu, ki je največja zakladnica umetnosti v Evropi. Kar ne morem verjeti, da je le nekaj kilometrov do Louvra, Notre Dame de Paris, Montmartra... do krajev, o katerih sem že toliko slišala in brala.

Prvi dan z velikimi težavami najdeva prenočišče. Begava od policaja do policaja, jih sprašujeva, voziva se s podzemno železnico. Počutiva se kot izgubljeni ovčki v velikem mestu. Proti večeru le najdeva mladinski hotel.

Toda čas je treba izkoristiti, si praviva. Odloživa prtljago in jo mahneva na prvi potep. Najprej se odpraviva v cerkev Notre Dame de Paris, kjer sva očarana nad čudovitimi barvnimi okni.

Sprehajava se ob Seini in si ogledujeva kioske, ki se vrstijo po ulici in v katerih dobiš skoraj vse, kar si želiš: razglednice, stare knjige, lepake, zemljevide, znamke... Tu in tam naju ustavi mlad umetnik, ki trdi, da so njegove slike najboljše v Parizu in da jih prodaja le po 100 frankov. Seveda moraš občudovati njegovo umetnino in obljubiti, da jo boš kupil naslednji dan. Sele potem lahko odideš.

Naslednji dan si ogledujeva Louvre. Sprva naju nekoliko moti množica turistov. Kmalu opaziva, da se jim zelo muči in da skoraj tečejo skozi sobane. Ne zmeniva se več zanje. Čeprav sva v Louvru sedem ur, vidiva le majhen del ogromne umetniške zbirke. Pa še ta ogled je bolj površen.

Zabavava se, ko ugotoviva, kako si veliki muzej ogleduje večina turistov, predvsem

Američani. Na tlorisu Louvra si poiščemo nekaj točk: Miloško Venero, egipčanske sfinge in seveda Mono Liso mojstra Da Vincija. Ko si vse to ogledajo, pomirjeno odidejo. Res, prav zabavni so. Toda, po kaj pa so potem prišli v Pariz? Odgovor je enostaven: da vidijo Eifflov stolp, Montmartre, Mono Liso in seveda nočno življenje v Moulen Rouge.

V naslednjih dneh ugotovim, da so moja predvidevanja pravilna. Prav na teh mestih srečujeva največ turistov. Seveda ne pozabijo na Slavolok zmage in Napoleonov grob.

Tudi midva se odpraviva na ogled vseh teh krajev. Najprej v Dôme des Invalides, ki je tudi ena mogočih pariških zgradb. Tu je veliko starega orožja in Napoleonov grob. Ker je ogled groba vreden tri franka, se mu hvaležno odpoveva in greva raje v Rodinov muzej. Tu za isto ceno več ur občudujeva čudovite kipe tega francoskega mojstra.

Tudi pri Eifflovem stolpu in Slavoloku zmage se kar tare turistov, ki vneto fotografirajo. Seveda, saj morajo tudi znanecem pokazati, kaj vse so videli v Parizu.

VOTRE PORTRAIT ...

(Želite portret?)

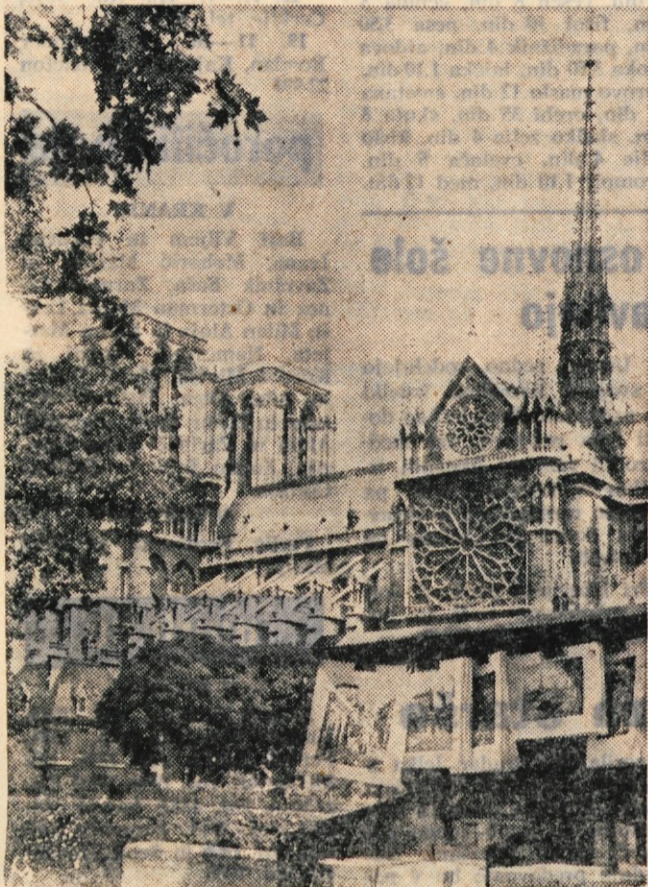
Zdaj, ko sva prehodila Pariz po dolgem in počez, ugotoviva, da pravzaprav čepiva le v muzejih, da življenja v mestu sploh nisva opazila. Odločiva se torej za popoldanski izlet na Montmartre.

Najprej se ustaviva ob vzhodju in občudujeva veličastno cerkev Sacre-Coeur. Kot bel golob čepi na vrhu griča in opazuje okolico pod seboj. Tu je res zelo lepo. Nič čudnega, da so si slikarji prav tu poiskali svoj kotiček.

Mahneva jo po mnogih stopnicah do vrha, mimo cerkve in že sva na cilju. Tu je zelo zanimivo. Na majhnem trgu je prav prijetno vzdušje. Na njem se kar tare umetnikov, majhnih lokalov. Seveda pa je tu tudi množica turistov. Slikarji rišejo svoje slike, jih hvalijo in prodajajo petičnim turistom. Najbolj zaposleni so portretisti, ki te naslikajo za deset frankov v desetih minutah. Tisti, ki so trenutno brez dela, vneto vabijo: Voulez-vous votre portrait? (Želite vaš portret?) Vsakdo trdi, da je njegovo delo najboljše in najcenejše. Non, merci... (ne, hvala) in odhitiva naprej.

Zelo me zanima, kdo so ti slikarji z Montmartra in kaj rišejo, zakaj so tu. Presenečena sem, ko ugotovim, da je tu največ Jugoslovanov. Pogovarjava se s slikarjem, ki je tu že pet let. Vprašam ga, zakaj so tu. Pove nama, da jih je sem privedlo boemsko življenje. Nekateri so prišli sem tudi zato, ker »doma« niso uspeli, tu pa jih ljudje gledajo, kupujejo njihove slike. S tem si služijo kruh.

Posloviva se od Montmartra. Med potjo vidiva še Moulen Rouge, le od zunaj, seveda. To je obenem tudi najino slovo od Pariza. Malo časa imava še na voljo, videti morava pa še toliko zanimivosti.

(Nadaljevanje prihodnjic)
V. Jelen

Katedrala Notre Dame z levega brega Seine

»Spominjam se velike železniške nesreče, ki se je pripetila 1906. leta na železniški postaji Dovje-Mojstrana,« je ondan pripovedoval 78-letni Franc Peternel z Dovjega. »Trčila sta dva tovorna vlaka; mrtev je bil le vlakovodja.«

Franc Peternel je bil v službi pri železnici od 1919. do 1951. leta. Po prvi svetovni vojni je zaslužil 20 din na dan. Tudi za to skromno plačo je rad delal, ker je bila velika brezposelnost. Peternel, ki je bil dlje na železniški čuvajnici, je povedal, da so pred prvo svetovno vojno in med njo čuvajniki tekali od čuvajnice do čuvajnice in z listki obveščali o prihodu izrednega vlaka. Na vseh čuvajnicah so bili veliki zvonci, ki so zvonili le takrat, ko so zapirali zapornice. Trikrat po tri in dvakrat po dva udarca na zvonec je naznanil prihod posebnega vlaka. Prihod vseh vlakov, ki so se ustavili na železniški postaji, so najavili z devetimi udarci po zvonu. Tedaj je moral čuvaj postaviti na progi signal »stoje«.

Franc in Ivanka Peternel sta že 50 let poročena. Zlate poroke nista proslavljala, ker jima to ne ugaja. Želita si le miru in zdravja.

J. Vidic

Zlata poroka Franceta in Anice Kozjek v srbskem Čačku

Hoteli smo to pomembno življenjsko slavo našega rojaka vključiti v Pogovore o Besnici — saj je France Kozjek, p. d. Spančev iz Zgoranje Besnice, pred leti mnogo pisal o svojem domačem kraju v naši rubriki Naši kraji in ljudje.

Toda zaradi pestrosti njegovega življenja in nenehnih dokazov plemenite vitalnosti, gre spoštovanemu slavljencu, ki bo prihodnje leto izpolnil že osemdeseto, vsaj ta skromna počastitev tudi od naše strani.

France Kozjek se je rodil 22. septembra 1892. Bil je takrat eden redkih Besničanov, ki so jih starši poslali v latinske šole. Lahko bi rekli, da je bilo to obdobje za majhen kraj nekaj posebnega: kar štirje Besničani so bili tedaj v kranjski gimnaziji: poznejši vseučiliški profesor dr. Janez Fabijan, p. d. Hlipov, poznejša učiteljica Marija Papler, p. d. Znidarjeva, poznejši mornariški častnik Joža Udir, p. d. Mlinarjev, in seveda naš France Kozjek. — Nekaj desetletij prej, pa tudi več let pozneje, ni bilo nobenega Besničana v višjih šolah.

V kranjski gimnaziji je na mladega Franceta Kozjeka imel največji vpliv profesor Makso Pirnat. Vcepil mu je ljubezen do slovenščine pa tudi veselje do potovanja in opisovanj lepih slovenskih krajev. To je ostalo v prijatelju Kozjeku prav do današnjega dne. Za jezik ima enak posluš in ves neutrudljiv išče nova pota v problematiki imenoslovja; domovinski čut pa je pri jubilarntu tako trden, da je kljub več desetletjem, kar živi v neslo-

venskem okolju, še vedno s tisočerimi vezmi pripet na svoj domači kraj — na svojo ljubljeno deželico pod Rovnikom, na Besnico. Lahko bi celo rekli, da s svojim krajem bolj živi, se zanima zanj, se veseli njegovega napredka in razvoja — bolj kot marsikateri domačin, ki v Besnici stalno živi!

A poglejmo še na življenjsko pot Franceta Kozjeka. Po gimnaziji ni imel toliko sreče, da bi odšel na univerzo — vsakdanji kruh si je pričel služiti kot višji uradnik pri državnih železnicah. Preden se je ustalil, najprej na železniški direkciji v Ljubljani, pozneje pa v Beogradu, je služboval v raznih slovenskih in srbskih krajih.

A, ko je France Kozjek živel v Ormožu, je tamkaj spoznal svojo življenjsko družico, resda kar precej mlajšo Anico Zemljak, s katero je 22. t. m. slavil zlato poroko. S svojo ženo se je France zblížal pri gledaliških igranjih — oba, sta nastopala kot igralca na odru ormoške Narodne čitalnice. Odtlej ju je družila skupna pot ljubezni in zvestobe...

Naj kar precej povem misel: da mora biti v zanesljivem zakonu tudi neki skupen interes, ne le pusta vsakdanja suhoparnost, ki le utruja in ne jamči popolne sreče. No, naša zakonca Kozjeka je krepko vezelo kulturnoprosvetno delo: Anica je bila izvrstna igralka, France pa igralec in režiser (več kot 25 iger je zrežiral v Ormožu, Zrečah in Poljčanah).

Zanimivo misel mi je nedavno tega povedal prijatelj France Kozjek sam: da je nastopanje mladih ljudi na gledaliških deskah pomembno za vzgojo, saj postajajo

vedno samozavestnejši in samostojnejši. Na ta moment kar premalo mislimo, kadar ocenjujemo uspehe ali neuspehe amaterskih gledaliških odrov. Vedno poudarjamo številčen obisk, morda še umetniški, estetski ali politični uspeh — na tisto tiho, neopazno kaljenje jekla — značaja, pa se ne spomnimo. Igra torej predvsem oblikuje samega igralca — v pokončnega človeka! To pa se prijatelju Kozjeku vidi pomembnejše kot vse drugo.

France Kozjek je preživel obe svetovni vojni, prvo kot avstrijski vojak v Karpatih in Galiciji, drugo pa kot talec in poznejši izgnanec v Srbiji. Naneslo je tako, da je France Kozjek s svojo ženo Anico tedaj tako vzkjubil srbske kraje, da si jih je izbral za svojo drugo domovino. Odtlej živita zlatoporočenca s svojo hčerko in vnuki v Čačku. Najboljšo zvezo z domovino pa pomeni Francetu Kozjeku naš Glas, katerega naročnik je že vrsto let.

Jubilantoma naše priščne č. z. čestitke.

Zlatoporočenca Alojzija in Peter Rozman iz Podbrezj. — Foto: F. Perdan

Zlata poroka pri Bohincu v Podbrezjah

Pri Bohincu v Podbrezjah bo danes spet ohcet. Po petdesetih letih se bosta ponovno vzela Alojzija in Peter Rozman. Ves teden sta se skrbno pripravljala na ta dogodek. Med pripravami sva ju pred dnevi za kratek čas zmotila tudi z našim foto-reporterjem.

Mama je preživela mladost v Seničnem pri Trziču. Izhaja iz številne družine. Otroci so morali kmalu sami začeti skrbeti za kruh. Alojzija se je pričela za šiviljo. Očetova mlada leta so bila, lahko bi rekli, še bolj burna. Rojen je bil v prav tako številni družini v Goričah pri Golniku. Pri očetu se je izučil za čevljarja in pri njem tudi delal vse do odhoda v vojsko. Vojaška leta so bila dolga. Šele po šestih letih se je izčrpan vrnil iz ruskega ujetništva. Pa spet ni bil dolgo doma. Šel je na Koroško. Med borce za severno mejo. Po vrnitvi domov pa...

nega mešetarja. Kak dinar se je pa le zaslužil.

Druga svetovna vojna je bil čas trdih preizkušenj za vso družino. Dva sinova sta odšla v partizane, hči pa je bila zaprta v begunjskem zaporu. Družina je živela v stalni negotovosti.

»Pa tudi to smo prestali,« pravi mama. »Po vojni je bilo bolje. Otroci so odrasli, končali šolske obveznosti in se izučili obrti ali takoj zaposlili. Vesela sva, ker naju še vedno radi obiščejo. Niso se preveč razkropili in skoraj vsako nedeljo naju kdo obišče.«

Oče je od 1952. leta upokojen. Brez dela pa še vedno ne more.

»Eno kravco 'futram',« pravi, »mama pa se zadržuje v kuhinji in še vedno po malem šiva. Ob delu čas hitreje mineva.«

Zadovoljna sta danes Rozmanova. Hudi časi so prešli. Ni bilo veliko veseljih trenutkov, pravita. Več je bilo žalostnih. Najhuje je bilo, kadar je bila še bolezen pri hiši. In ta ni bila malokrat. Mama je kar dvanajstkrat prebolela pljučnico. Sicer pa tarnati jubilarnta nista vajena. »Nekaj časa bova še vzdržala,« sta dejala.

J. Govekar

France in Anica Kozjek ob priliki zlate poroke 22. oktobra 1971 v Čačku

Pogovori o Besnici

(7. nadaljevanje)

Ker smo že nekaj povedali o rokovnjaških posvetih pri ognju sredi nočnega gozda (tem zborovanjem so rekali »kurjavšči«), moramo vsaj na kratko omeniti tudi posebno govorico, ki so jo razumeli le rokovnjači sami. V njej so se pogovarjali, da bi jih drugi ljudje ne razumeli. In rokovnjaščina je bila tudi ena od skrivnosti teh temnih hostnih mož.

ROKOVNJASKI JEZIK

Ko je bilo zborovanje v gozdu končano — danes bi rekli: »ko so izčrpali dnevni red« — so prisotni rokovnjači zagnali vik in krik: »Halo, na finfranje«. In že so rokovnjaške ženske, ki so s svojimi otroci morale prej čepeti oddaljene v ozadju, pričele peti:

Halo, na finfranje!
Sraci, golcovno pritragejte!
Makarone bomo pahal,
z judovno zamahnene.
Besedilo po naše:
Pričnimo z veselico!
Otroci, drva prinesite!
Zgance bomo kuhali,
s slanino zabeljene.

No in potem se je začelo. Ženske so imele pijačo in jedila že v jerbasih pripravljena. Kosilu so rekli »mufanje«,

pili pa so žganje »palenke«. — Ko pa je bilo veselice konec, je rokovnjaški poglavar še enkrat sklical svoje ženske in dekleta ter jim dodelil naloge za prihodnje dni:

»Vahka, volhaj feškat! Keta, šebaj porbovne vintrat! Oltova čoklja, volhaj fosat špelucmanov in pernici! Dernica, prakaj galinko in vнемaj šmolcovne, da mi jo boš sutar pobrandala.«

(»Prevod« pa je takle: Mati, pojdi beračit! Starka, odkrevljaj in pijačo prinesil! Stara mrha, pojdi krast jabolka in hruške! Deklina, zmakni kokoš in tudi nekaj masti dobodi, da mi jo boš jutri spekla.)

Seveda, rokovnjaščina ni bila kak poseben, resen jezik. To je bila le zmes raznih popačenk, največ iz nemščine pa tudi italijanščine, skratka, prava spakedranščina, ki je izumrla z rokovnjači vred.

Bolj zanimive pa so čudne zgodbe, ki so krožile o rokovnjaških navadah in ravnanju.

SMRTNA OBSODBA

Med ljudmi v Besnici je še živa pripoved o duhovniku, ki je moral iti sredi noči prevideti na smrt bolnega rokovnjača.

Druga inačica te pripovedi pa govori o rokovnjaču, ki so ga tovariši kot beguna (»šorbona«, po rokovnjaško!) obsodili na smrt. Vendar pa so imeli moške le še toliko usmiljenja z njim, da so mu ustregli in poslali po duhovnika, ki naj bi ga pred smrtno obzori še spovedal in obhajal.

Potem je šel eden od temnih mož do farovža v Zgornji Besnici. Duhovnik, najbrž kaplan, je pač moral ustreči čudni zahtevi — vprašati pa ni smel ničesar. Srepi gost tudi cerkovniku ni pustil, da bi spremljal duhovnika. Zvonilo po poti se ni nič, pač pa je rokovnjač, brž ko sta prišla iz vasi, zavezal duhovniku oči in ga tako vodil do skrivališča, kjer je čakal bolni (ali na smrt obsodeni) rokovnjač. Ko pa je bila stvar z dušno tolažbo opravljena, so duhovniku snet zavezali oči in ga odvedli nazaj do vasi.

Star slovenski časnik »Slovenski Narod« je leta 1875 pisal začuda prijazno o rokovnjačih:

»...Bili pa so rokovnjači v okolici Kranja. V Udnem borštu in v Besnici, mnogo lepše oblečeni kot drugi kmečki fantje. Tudi z vaščani so se radi družili. Kmetu navadno niso storili nič žalega, a ropali so bogatine in cerkve.«

Tako je pisal Alfonz Pavlin — Matija Ravnikar-Požencan pa je v »Novicah« (leta 1848) trdil, da so k rokovnjačem »kar drli izprijeni študentači, ubegli in oproščeni kaznjenci, vojaški beguni in dezertarji, obubožani kmetje in enaka sodrga«.

Josip Benkovič je vsekakor manj pristrastno sodil o pojavu rokovnjaštva (»Dom in svet« leta 1890):

»Da so možje in fantje tako tolpomah hiteli v rokovnjaške vrste, lahko razumemo, če zvezmo, da so morali mladeniči v začetku prejšnjega stoletja služiti vojake kar štiriinajst let. Marsikateremu se je zdela ta služba predolga in pretežavna; upihal jo je, kamor je kdo mogel. Goričani so bežali v laško Benečijo, Dolenjci na hrvaško stran, drugi Kranjci pa med gorenjske rokovnjače.«

Ujete rokovnjače je gospoška neusmiljeno sodila: najprej so zaraščene hostarja privezali na sramotni steber, ogorčenemu ljudstvu na razpolago. Nesrečnika okrutneži niso le opljuvali in oklofutali, pač pa tudi zbadali z noži in šili ter brcali v najbolj občutljivejše dele telesa. Kdor pa je ob stebru sramote ostal po nekaj dneh kljub temu živ, so ga nemudoma obesili.

Seveda pa se je včasih rokovnjačem le posrečilo preslepiti stražo in rešiti privezanega tovariša.

Črtomir Zorec

KAJ JE PISAL

Gorenjec

PRED SEDEMDESETIMI LETI

Danes bomo natresli več drobnih novic iz oktobrskih številke starega »Gorenjca« leta 1901:

V Rimu so prijeli nekega laškega Dalmatinca, ki je hotel umoriti papeža.

Jeziuitje nameravajo zapustiti Francijo in se naseliti po drugih varnejših in pobožnejših državah.

Angleži so v burski vojni izgubili doslej 824 častnikov in 16.648 vojakov. Tako je uradno angleško poročilo. Najbrže pa je število nekaj večje.

Deželnim glavarjem kranjskim je imenovan zopet g. Oton pl. Detela.

Iz ene od oktobrskih številke »Gorenjca« tudi izvemo, da so bili prav tedaj opravljeni prvi ogledi izvira Čemšenikarjevega studenca in vse proge, po kateri naj bi bil speljan novi vodovod v Kranj.

Vsekakor pa je bil problem varnosti pešcev na cesti že pred sedemdesetimi leti pereč. To zvezmo iz naslednje novice:

Glas iz občinstva. Zadnje čase nekateri vozijo s konji po mestu tako hitro, da so pasantje, posebno pa gimnazijci v vedni nevarnosti, da se enega ali drugega povozijo. Vozniki s parizarji namesto, da bi peljali konje za vajeti, ležijo na vozeh, konji pa divje derjajo. Umestno bi bilo, da bi se takim lahkomišelnim ugrenila ta prijetna vožnja.

Le kaj bi rekel pisec te novice, če bi pogledal današnjo prometno anarhijo v jedru starega Kranja. Ne gre le za nesmiselne hitre vožnje avtomobilov po ozkih mestnih ulicah in za divjanje mladih objestnežev na mopedih, bolj bode v oči vsakodnevno brezobzirno parkiranje tovornjakov pred nekaterimi trgovinami. Pešci se morajo umikati na nevarno cestišče ali pa se plaziti ob zidu. — V Ljubljani že dlje časa velja odlok, da morajo vse tovarne dostave trgovinam biti opravljene ponoči ali vsaj do petih zjutraj. Po tem času tovarnjakom ni dovoljeno iztovarjati blaga in tako ožiti cestišča. Kar poglejte na Prešernovo ulico okrog sedme zjutraj! — Druga stvar je parkiranje osebnih voz v enosmernih ozkih ulicah, posebno v Tavčarjevi. Ali ima lastnik avtomobila res pravico

zasesti polovico ozkega cestišča za ves dan? Zaradi takih sebičnežev trpi ves promet in zastaja. Le zakaj sameva prazno parkirišče onstran mostu čez Kokro? Drugje v svetu je lastnik avtomobila srečen, če more parkirati tako blizu, le kakih sto metrov od svojega delovišča ali opravka. — Tudi nima smisla govoriti o barbarskem parkiranju tik ob Prešernovem spomeniku. Ko imajo vendar drugje — vsekakor v kulturnejših sredinah — sredi starijskih mestec kot je srednjeveški Kranj, določen areal (sklop ulic, trgov in uličic), v katerem je sleherni promet z motornimi vozili prepovedan, pač pa je tamkaj vse polno trgovinic, bifejev, prijetnih domačih gostilnic, knjigarnic in papirnic, butikov, trgovin z umetniškimi, etnografskimi in spominskimi predmeti, prodajaln glasbil, porcelana, kristala in podobno. To pa je hkrati tudi pravceta vaba za turiste, ki lahko hodijo sem in tja, od arkadnih prehodov do vodniaka sredi trga — ne da bi jim bilo treba odkakovati pred vozili. Seveda bo — kot vsi dosežani — tudi ta dobrohotni predlog ostal — gluha loza.

Slovsanske stranke v avstrijskem parlamentu na Dunaju se hočejo združiti v skupnem boju proti Velenemcem. V ožji zvezi bi bili Čehi, Malorusi, Slovenci, Hrvatje in Srbi; Poljaki pa bi pristopili k tej družbi le v širšem smislu. Ožja zveza bi torej štela 130, širša pa (z 62 Poljaki) kar celih 192.

O Burih. Angleži so začeli ujeti Bure kar streljati, jih obsojevati v dosmrtno ječo ter jih pretepavati. V sled tega je burski general Botha sporočil angleškemu generalu Kitchenerju, da bo za vsakega burskega častnika, katerega bodo Angleži ustrelili, ustreljen od Burov tudi angleški častnik.

Izkopine v Lajhu. Doslej se je odkrilo 18 gomil. Našel se je rimski novic, 1 železna in 4 bronaste dobro ohranjene zapone, 1 latenska (galska) igla, lepe in velike koralne (deloma iz jantarja, deloma iz stekla) in več železnih nožičev ter koščenih glavnikov. Največji kostnjak je meril v dolžino 195 cm. Vse pa je težilo 15 cm pod okrajno cesto. Prihodnji teden se bo izkopavanje nadaljevalo.

s. Z.

Spodnjebesniška cerkev iz leta 1456 (v preteklem poletju so bila v njej opravljena spomeniško-varstvena in obnovitvena dela). — Foto: F. Perdan

Ježek v razredu

Solo obiskujem že četrto leto. Pri pouku sem doživela že veliko lepih ur.

Najlepša šolska ura je bila v četrtek. Ta dan je prinesla tovarišica učiteljica v razred ježka. Položila ga je na mizo. Učenci smo ga z zanimanjem opazovali. Najbolj mi je bil všeč, ko se je zvil v klobčič. Ničesar drugega nisem videla kot bodice. Bil je zabaven tudi takrat, ko je lezel po tleh in lovil pajke. Začasen domek je imel tudi v šolskem peskovniku, kjer pa se ni počutil najbolje. Pogrešal je toplega sonca in svobode v naravi.

Kmalu se je oglasil šolski zvonec in priljubljeni ježek nas je zapustil. Še nekaj dni bo preživljal lepe jesenske dni, potem pa bo odraclav svoj brlog, kjer bo zadovoljno dremal.

Aljana Jocič,
4. a razr. osn. šole
Matija Valjavec, Preddvor

Vsak dan jo vidim

Sedim v kuhinji, ura je dve. Čez nekaj časa se bo vrnila z dela. Naprej se poglobim v domačo nalogo.

Glavna vrata zaškrpajo in iz veže se oglasil glas: »Ali si že doma?« Odrvnem ji, da že. Stopi v kuhinjo in me pozdravi. Takoj začne delati. Hodi po kuhinji od štedilnika do omare in nosi ponve sem ter tja. V kratkem času skuha kosilo. Ko poobedujemo, ji rečem: »Pomila bom pa jaz!« Iz njenega obraza se da ugotoviti, da je vesela. Vse popoldne hiti z delom. Zvečer najraje plete in gleda televizijo. Tako se ponavlja dan za dnem. Od jutra, ko gre na delo, in do večera, ko gre spat.

To je mamica, ki skrbi za nas, zato jo imam še posebno rada in si tudi želim, da bi bila še dolgo med nami.

Alenka Tičar, 8. r. osn. šole
Matije Valjavca, Preddvor

Alpski svet - Ljubelj

Naš prvi poučni izlet v šolskem letu je bil v alpski svet. Izpred šole smo se odpeljali ob osmi uri. Kmalu smo se pripeljali do Ljubelja. Naenkrat smo se znašli med samotnimi gorami. Pot po strmih pobočju je bila naporna, zato smo se od druge postaje pehali z žičnico do vrha. Na vrhu smo videli pašnike, južnega pobočja so bila poraščena, severna pa gola in skalnata. Posedli smo na skale in malo pojedli. Potem smo šli na vzdol. Ob poti je bilo mnogo markacij, da nismo zašli. Ob vznožju so se nekateri učenci pogovarjali z graničarji.

Tončka Weisen,
4. a razr. osn. šole
Lucijan Seljak, Kranj

Moj dom

Naš dom je urejen. Imamo lep vrt, kjer je polno rož. Za vrt skrbi očka, ki mu je to delo v veselje. Če bi jaz skrbel za rože, bi gotovo vse ovenele, ker sem ves dan na igrišču. Veliko dela je tudi v sadovnjaku, zlasti sedaj v jeseni. Obiramo jabolka, ki jih zložimo v gajbice in odnesemo v klet.

Očka in mamica imata zelo rada urejen in pospravljen dom. Za to skrbita s sestrico. Ona zelo rada pometa in čisti kuhinjo, jaz pa pomagam očku zunaj. Največ dela je v sobotah, ko je treba stanovanje temeljito počistiti. Takrat nam pomaga tudi mlajši bratec, ki mu je delo v zabavo.

Simona Rajšek, 4. a r. osn. šole
Šole Cvetko Golar, Škofja Loka

Klik klak

Klik klak, klik klak —
to dela vsak,
po šoli ropoče, po cesti
klopoče:
klik klak, klik klak.

Klik klak, klik klak —
to nova je moda
prišla je z zahoda,
ko k nam je prišla,
pa mira ne da.

Na vrvcici kroglici dve,
pesem isto
venomer pojeta:
klik klak, klik klak.

Pesem rafalov zveni;
kadar jih spretna
roka vrta:
klik klak, klik klak.

Rok Herlec, 6. c
osnovna šola
Staneta Zagarja, Kranj

Ej, ta moja žoga!

»Pazi na glavo, glava ni žoga!« te besede je Bevk napisal na knjigo, ki nam pripoveduje o igranju žoge na cesti. Veliko nesreč se zgodi na tak način. Večkrat se spominjam moje žoge, ki je nesrečno končala pod kolesi kombija. V pomladni noči sem težko čakal na očkovo vrnitev iz Češke. Skoraj vso noč nisem spal, kajti očka mi je obljubil žogo. Na koncu koncev se nisem mogel več premagati in zaspal sem. Zjutraj, ko sem se zbudil, si pomel oči, sem zagledal lepo usnjeno žogo. Ves vesel sem vstal, jo pobral in jo gledal. Obraz mi je kar žarel od ponosa. Hitro sem se oblekel in stekel ven. Seveda, ne brez žoge! Zunaj je bila sončna sobota. Ko so prijatelji videli, da imam novo žogo, so tudi oni prihiteli, da bi se

»Ivanka, pridi k nam spat!« sem vabila sošolko, ki naj bi naslednji dan odpotovala na srečanje v Mursko Soboto, pa čeprav stanuje le dvesto metrov od naše hiše.

Odgovorila je: »Kaj se ti sanja?«

»Niti najmanj ne...«

Toliko časa sem jo pregovarjala, da je v četrtek ob pol osmih res prišla z modro potovalko v roki. Ker je naša mama stroga, sva skoraj takoj morali v posteljo, a klepetali in veselili bi se vso noč. Saj ne spiva vsako noč skupaj, pa tudi vsak dan ne greva v Mursko Soboto! Na srečo naju je spanec le nekoliko prej premagal.

Iz sosednje sobe sem zaslišala mamin glas: »Irena, ura je štiril!«

Poklicala sem Ivanko, sama pa še kar dremala.

»Ali boš ti kar doma?« se je zasmejala Ivanka.

S težavo sva vstali in odšli v kopalnico. Na postaji sva skozi dež zagledali avtomobilske luči. V avtomobilu sta že sedeli Mira in Sonja, ko pa sva še midve prisedli, je bil avto poln. Za nami je peljal tov. ravnatelj tovarišico mentorico, v Selcah sta prisedli Magda in Ivica, na Trati pa so dobili še Alenko.

V Ljubljani nas je na peronu že čakal vlak. Ko sem ravno razmišljala, kako bo prijetno sedeti na mehkih sedežih, je sošolka vzkliknila: »Joj, kako je mehko!«

Vlak je odpeljal. Našo pot je nekaj časa spremljala umazana Sava, ki je bila videti zaradi dežja kakor prava reka kave. S sosedo sva klepetali, pa tudi drugi niso molčali. Vso pot je bil v vlaku živčav. Skozi okno sem videla lepo jesensko obarvane gozdove, mimo so hiteli

igrali z njo. Ni trajalo dolgo in že smo imeli dve polji in se razdelili v dve skupini. »Med dvema ognjema!« smo vpili. Igra se je kmalu začela in postajalo je vse bolj napeto. Naenkrat je nekaj zatrebilo. Bil je avto, ki je pridrel izza vogala našega bloka, čeprav je bila hitrost omejena na 15 km. Vsi smo odskočili, le žoga je ostala sredi ceste. Zamižal sem. Voznik žoge ni videl. Naenkrat je nekaj počilo in iz moje lepe nove žoge je ostala samo palačinka. Avto, ki je povozil žogo, se je ustavil. Sofer je izstopil in nas ozmerjal, nato se je usedel nazaj v avto in izginil. Nesrečni smo gledali žogo. Pobral sem jo in jo nesel domov.

Matjaž Pertot, 6. a r. osn. šole
Šole Simon Jenko, Kranj

Naše poti nagrajeno

električni drogovci, peljali smo mimo mnogih krajev, kazalci na uri pa so kazali pol desetih, ko se je vlak ustavil na zadnji postaji — v Murski Soboti.

S postaje nas je prijazna tovarišica odpeljala v zavod za šolstvo, kjer so že čakali učenci.

»Samo, da bi bili skupaj,« je šepetala Ivanka.

»Ti bi rada, da bi še spali v isti postelji?« sem se ji skušala smejeti, a kaj, ko sem tudi jaz želela le to.

»Osnovna šola Železniki: Irena Prevc — Mira odpelji jo domov; Ivanka Eržen — Majda...«

Dekletci sta bili učenki petega razreda, stanovali sta blizu, a sta bili zelo različni. »Moja« deklica je bila suhljata deklica čokoladnorjavih oči, začudenega videza, a Ivankina debeluška je venomer gostolela.

Spremljevalko sem spraševala marsikaj, a na njeno srečo ni bilo daleč do njene doma — do garsonjere v Stari ulici 12. Tu mi je bilo zelo všeč, a komaj sem odločila torbo, sva že šli proti gradu.

Pred gradom sva z Miro Heric dolgo čakali na prijateljico. Na vse strani sem se ozirala, a vijoličastega plašča ni bilo nikjer. Opazovala sem s stopnic, a Ivanke nikjer. Najbrž sta že ugotovili, da sva midve kot gumb in srajca, zato lahko razumete mojo nestrpnost. Končno se je le od nekod prikazala s svojo spremljevalko.

V gradu je bila odprta razstava šolskih glasil. Prava paša za oči in za takšnega bralca kot sem jaz! Vsa glasila od najtanjših do največbejših, so bila razstavljeni. In koga smo zagledali na mizi? »NASE POTI«. Na tej mizi so bila sama nagrajena glasila. Še sedaj nisem verjela, da smo res nagrajeni! Zgoraj v dvoranah pa so nam pripravili pionirski program, pozdravil nas je tudi perdstvanik Pomurske založbe, najbolj pa mi bo ostal v spominu pozdrav neke učenke v njihovem narečju.

Blíž se je čas kosila. Vodnici sta naju odpeljali na njuno šolo, kjer smo se okrepčali. Kmalu pa je prijeljal avtobus za Veliko Polano.

V rojstnem kraju Miška Kranjca nas je sprejel mraz, a v njegovem domu je bilo prijetno toplo. Ko smo si ogledali obe sobi, je vstopil tov. Kranjec. Sprva ga ni nihče upal povprašati o tem in onem, potem pa smo ga zasuli z vprašanji. Prekmalu je bila na vrsti druga skupina, a kljub temu nam je uspelo dobiti Kranjčeve podpise.

»Dober večer,« naju je pozdravila Mirina mama, ki sem jo prvič in najbrž zadnjič videla, »večerja že čaka.«

Med večerjo smo se veliko pogovarjale, po njej pa sem hotela brati japonske pravljice, a sem že med tretjo zasnjala svojo pravljico... Zjutraj pa sva z Miro odšli po Ivanko in Majdo. Skupaj smo odšli proti gradu in ugibali, na katerem mestu bi pristalo naše glasilo.

Tako je prišla podelitev nagrad — zame najtežje pričakovani dogodek. Tovarišica na odru se je oglasila: »Prvo mesto: Brstiči iz Rakovcev... Ko so pionirji odnesli zasluženi pisalni stroj, sem grizla nohte.

»Druga nagrada — fotografski aparat bo šla v Žužemberk...« Tresla me je mrzlina.

»Naše poti so si prislužile tretje mesto...« sem zaslišala. Oblila me je vročica; prišel je najlepši trenutek tega srečanja. Prejele smo nagrado, ki je bila kar težka. Kako tudi ne, saj je bil to poln paket knjig! Mislim, da so bile tisti hip tudi naše glave polne najlepših misli, misli o še boljši reviji, misli o še marljivejšem delu, misli o...

Zavoj smo Ivanka, najini dekleti in jaz odnesle v blok, potem pa smo odšle na sprehod po mestu. Joj, kaj vse smo videle! Evangelistično cerkev, spomenik, blagovnico, hotel, trgovine...

»To pa res nisem pričakovala, da je Murska Sobota tako velika,« je glasno pomislila prijateljica na vlaku, ko smo se vrnili s kosila v »Žvezdi«.

»Res je veliko, lepo in zelo gostoljubno mesto.«

»Irena, veš kaj mi je bilo najhujše in najtežje?«

Seveda sem vedela. To je bilo slovo, slovo od novih prijateljev, ki si jih komaj spoznal, pa se že moraš posloviti od njih... To je bilo tudi slovo od prijaznega mesta Murske Sobote, ki je bilo dva dni gostitelj pionirjev dopisnikov iz vse Slovenije.

Irena Prevc,
8. b r. osn. šole Železniki

Naše uredništvo čestita marljivim novinarjem in oblikovalcem Naših poti iz Železnikov.

Veliko dopisov je še prišlo prav o tem srečanju, kar kaže, da je bilo nadvse prijetno. Vendar pa vseh žal ne moremo objaviti.

MARTA
odgovarja

Vlasta U. Z. Bleda — Za spomladanske in jesenske dni imam že nekaj časa blago, iz katerega bi imela rada kostim. Svetujte mi, prosim, kroj. Vzorec blaga prilagam. Kostim naj bo enostaven, jopica kratka in krilo normalne dolžine. Stara sem 28 let, 64 kg teška in visoka 170 cm.

Marta — Jopica kostima je poloprijeta, zapenja se z gumbi v eno vrsto. Ovratnik je nekoliko večji, rokavi pa ozki in dolgi. Jopica ima dva žepa, sega pa le do bokov. Zadnja stran jopice je gledka. Krilo se zapenja ob strani, rezano je v pole in rahlo zvončasto.

Kotiček za ljubitelje cvetja

Vrt v pozni jeseni

PISE:
INŽ. ANKA
BERNARD

Vse do močnejšega mraza je v vrtu treba še marsikaj napraviti, da bo vrt pripravljen dočakal zimo. Prav sedaj hite vsi, ki vrt šele urejajo. Zdaj je čas za sajenje trajnih okrasnih rastlin, sadnega drevja in jagodičevja. Tudi izbira v drevesnicah je jeseni še dosti večja kot spomladi. Vendar pa pri urejanju vrta velja rek — hiti počasi! S premalo premišljeno ureditvijo vrta, pri tem mislim na razne betonske ograje, betonske obrobke in podobno, si nakopljemo samo nepotrebne stroške. Kar pa je enkrat skaženo, je težko popraviti, še neprijetneje pa je podirati.

Z izbiro sadik je enako. Raznih cipres, vrb žalujk, srebrnih smrek, juk in podobnega se težko znebimo, potem ko smo opazili, da v vrtu slabo uspevajo in da se ne skladajo z nobeno drugo rastlino, razen tega pa so nas stale kup denarja. Če že kupujemo okrasne rastline, moramo vedeti, kam se najbolje podajo, kako zrastejo, ali so dovolj odporne proti mrazu in s katerimi rastlinami najlepše učinkujejo. Zato se glede ureditve vrta raje posvetujemo s strokovnjakom, da ne bomo imeli nepotrebnih izdatkov in da bo vrt izpolnil naša pričakovanja.

Pred zimo poskrbimo za vse iglavce in zimzelene listavce v vrtu, da bodo dobili dovolj vlage, ki bo zadoščala preko zime. Te rastline se lahko preko zime povsem izsuše. Ta nevarnost je tem večja, če pred zimo ni izdatnega deževja, če je zemlja zmrznjena in če snega dolgo ni. Vse zimzelene rastline močno zalijmo, preko korenin pa jim lahko damo še listje, šoto ali smrečje.

Vrtnice osujemo z zemljo kakih 20 cm visoko. Pred zimo jih ne obrezujemo. Hortenzije in druge občutljivejše grmovnice prikrivamo rahlo s smrečjem, da jih zimsko sonce ne poškoduje. Trato še zadnjikrat pognojimo z mešanim gnojilom. Če imamo šoto ali preperel gnoj, ga posujemo čez trato kak centimeter na debelo.

Seveda pospravimo v kleti ali zasipnice pred zimo še vso zelenjavo. Grede globoko prekopljemo, vendar pa to že sami dobro veste.

Med novostmi v blagu za letošnjo zimo je na prvem mestu karo. Uporablja se tako za kostime kot za plašče. Plašč iz takega blaga bo morda najbolje pristajal mlajšim, vendar pa si tudi ne več tako mlade lahko omislijo krilo iz večno modernega znanega škotskega kara.

Ste vedeli?

● Novo elastiko najhitreje vpeljemo, če jo zavozljamo na staro ali jo z nekaj vbodi

nanjo na hitro prišijemo. Tako jo vpeljemo hkrati, ko izvlečemo staro elastiko ali vrnico.

● Zatikanje šivank v predpasnik ali kak drug kos obleke je nevarna navada. Pri kuhanju lahko šivanka pade v jed in nesreča je tu. Razen tega pa lahko poškoduje pralni stroj, če smo pred pranjem pozabili pregledati perilo.

● Tope škarje bodo spet boljše rezale, če z njimi razrežemo grob »smirkov papir«, nato pa jih obrišemo z mehko volneno krpo.

● Naramnice pri otroških igralnih hlačah ne bodo drsele z ramen, če eno od naramnic na hrbtini strani prerežemo, tako da dobimo veliko gumbnico in drugo naramnico vtaknemo skozi.

ŽIVILA

sveže
pakirano
meso

ŽIVILA

Zdravnik svetuje

Pljučni rak (5)

Na rentgenskem pregledu vedno najdemo nejasno omejeno senco v bližini prsnice ali ob robu pljuč. Istočasno ima bolnik tudi bronhitis. Preiskava izpljunka skoraj vedno pokaže rakaste celice. Krvna sedimentacija je zelo pospešena.

To bi bili značilni znaki te zahrbtni bolezni, ki se pokaže s temi znaki šele takrat, ko je zelo napredovala, možnosti za uspešno zdravljenje pa so takrat že minimalne.

Danes so možnosti zdravljenja pljučnega raka različne. Če bolezen odkrijemo že v začetku, potem se odločimo za operacijo pljuč. S tako operacijo odstranimo oboleli del pljuč in pripadajoče bezgavke, kajti rak se širi prav po teh poteh. Če operacija ni mogoča, bolnika obsevamo ali pa mu dajemo zdravila, ki zavirajo rast rakastih celic. Včasih vse te metode zdravljenja uporabimo v kombinaciji, glede na razvoj bolezni in pa na stanje samega bolnika.

Če raka na pljučih odkrijemo pravočasno, ima bolnik velike možnosti za ozdravljenje. Rezultati zdravljenja v zadnjih letih so spodbudni, saj je polovica bolnikov, pri katerih je bil rak odkrit pravočasno, ostalo živih. Vemo, da je rak na pljučih v precejšnji meri ozdravljiv, zato je nujno, da so poleg zdravnikov tudi vsi ljudje že pri tako majhnih znakih kot je dolgotrajen kašelj, bolj v skrbeh za svoje zdravje. S pregledom pri zdravniku pravočasno odkrijemo bolezen in tako pričnemo tudi z zdravljenjem te zahrbtni bolezni.

dr. Gorazd Zavrnik

DRUŽINSKI
POMENKI

Naročniki žrebajo naročnike za nagradno potovanje

Objavljamo prvo polovico izžrebanih Glasovih naročnikov jesenskega žrebanja

Benedik Franc,
Partizanska 3, Senčur:

Božič Jože, Sr. vas 2, Begunje
Rossi Anton, Kajuhova 8, Bled
Zavrl Ivan, Pš. Polica 12, Cerklje

Skumavc Valentin, Krnica 7,
Zg. Gorje

Prešičnik Peter, Sp. Jezersko
Skofic Franc, Jezerska c. 15,
Kranj

Pirc Slavka, Grosova 38,
Kranj

Sajovic Marija, Mlakarjeva
43, Senčur

Kubelj Stane, Zapoge 33, Vo-
dice

Sodja Slavko, Vp. 4842/c,
Plevlja

Torkar Helena,
Breg 39, Kranj:

Vindišar Matevž, Tenetiše 30,
Golnik

Bobnič Minka, Struzevo 18,
Kranj

Gorjanc Franc, Predoslje 72,
Kranj

Karba Pepca, Na Jami
S 1-II/14, Ljubljana-Siška

Markun Joža, Bašelj 26, Pred-
dvor

Zan Ana, Šutna 61, Zabnica

Klemenc Peter, Grahovše 15,
Tržič

Bohinjc Tomaž, St. Dvor 33,
Šk. Loka

Jeglič Drago, KB Kamnik

Rijavec Franja, Trnovo 25,
Nova Gorica

Kaj je »antireklama«?

Prek vašega časopisa in letakov smo javnost v Kranju in okolici obvestili, da smo v Kranju (na Primskovem) zgradili moderno skladišče tekočega plina in kakšne usluge nudimo potrošnikom.

Da javnost ne bi bila nepačno informirana, da si mogoče sedaj na tem področju lastimo nekakšen monopol ali celo, da navijamo cene, ker smo vložili v izgradnjo skladišča precejšnja sredstva, želimo javnost informirati o nekaterih zakonskih predpisih, na temelju katerih morajo poslovati podjetja za distribucijo tekočega plina.

»Pravilnik in tehnični predpisi o gradnji naprav za tekoči naftni plin in o skladiščenju in pretakanju tekočega naftnega plina« (Ur. I. SFRJ št. 24/71), med drugim navaja:

5.8.4.1. Brezhibnost opreme za uporabo plina (instalacije, kuhalniki, grelniki, razsvetljava ipd.), preizkuša pred prvo uporabo ter od časa do časa kontrolira distributer ali strokovna oseba, ki jo ta pooblasti.

5.8.4.2. Pri preizkušnjah trošil, ki so priključena na samo jeklenko za plin, je treba ugotoviti brezhibnost trošila in zvez zvičajnega cevovoda za jeklenko in trošilom.

5.8.4.3. Izven garancijskega roka veljajo za kontrolo trošil določbe točk 5.8.4.1. in 5.8.4.2. teh predpisov.

5.8.4.4. Plinske naprave in trošila se pregledujejo od časa do časa na zahtevo uporabnika, vendar najmanj enkrat na leto, v gospodinjstvu pa najmanj enkrat v dveh letih.

5.8.4.5. Oseba, ki pregleda priprave in trošilo, sestavi zapisnik o ugotovljenem stanju v dveh izvodih, od katerih enega izroči uporabniku, drugega pa obdrži zase.

Menimo, da v zvezi s tem ni potreben nadaljni kome-

ntar. Poslovanje, kot si ga laično zamišlja tov. M. Stempihar, pisec članka »ANTI-REKLAMA« (Glas 16. 10. 1971), v katerem bralcem celo priporoča »montažo pod roko« ob postrežbi z žganjem itd., je kršitev zakonskih predpisov. In ker smo že pri tem, še nekaj o tarifi za montažo. Res je cena za preizkus pred prvo uporabo ali montažo kateri izraz uporabljamo, 40,00 din. To je enotna tarifa. Zmotno pa je, da bi to ceno računali samo za porabljen čas monterja v stanovanju naročnika, kot navaja pisec omenjenega članka, temveč je to cena za ves porabljen čas od sprejema naročila, pot do naročnika in nazaj, pisanje dokumentacije (pisanje zapisnika, kar tudi določajo predpisi, je pisec pozabil omeniti), radi nujno potrebne evidence, ki mora tudi na tem področju energetskega vira obstojati.

Prav gotovo bodo potrošnike zanimale še ostale naše cene za montažo, npr. plinskega štedilnika; skupen račun znaša: 10-kg jeklenka 120,00 din, 10 kg plina 17,00 din, dostava na dom 6,00, regulator 37,40 din, gumi cev 11,50 din, 2 stegi 2,50 din in montaža 40,00 din, skupaj 234,40 din. Pri montaži »pod roko« pa bo potrošnik plačal v trgovini 10-kg jeklenko 180,00 din in če so cene ostalega materiala iste kot pri nas (običajno so povsod višje), znaša račun brez montaže 255,40 din. Razlika je torej očitna. Razlika je tudi v tem, da pri nas lahko naroči potrošnik priključek po telefonu in monter pripelje s seboj na stanovanje ves potreben material, pri montaži »pod roko« pa bo moral potrošnik sam iskati potreben material po trgovinah. Toliko za trezno presojo.

Vodja prodaje TNP:

T. Tratnik

Opeko in drugi gradbeni material

najugodnejše kupite pri
Kmetijski zadrugi Bled.

Dobava po želji — konkurenčne cene, možnost plačila s tujimi plačilnimi sredstvi z običajnim popustom.

Se priporočamo

Ječnik Anton,
Zadružna 6, Kranj:

Zbil Katja,
Levstikova 1, Kranj:

Lipovec Jože, Rogljeva 1,
Jesenice

Berce Franc, Zg. Besnica 11

Korošec Ivan, Velesovo 19,
Cerklje

Grašič Franc, Zg. Duplje 68

Katrašnik Franc, Jamnik 2,
Kropa

Muzik Jože, Rogljeva 1, Jese-
nice

Kožuh Miha, Olševsek 15, Pred-
dvor

Kožuh Ivan, Kopališka 8, Šk.
Loka

Robida Fani, Trojarjeva ul. 9,
Kranj

Kerin Jože, Strahinj 66, Naklo

Nečimer Alojz, C. v. Vintgar 1,
Bled

Mikelj Martin, Češnjica 71,
Boh. Sr. vas

Bešter Ivan, Virmaše 10, Šk.
Loka

Kumer Janez, St. Oselica 29,
Gor. vas

Majer Justina, Planina 14,
Kranj

Intihar Alojz, Drulovka 13,
Kranj

Potočnik Marija, Oprešnikov
31, Kranj

Lotrič Jakob, Selca 94

Zakotnik Frank, Vešter 28, Šk.
Loka

Vehar Franc, Ziri 43

Danes objavljamo prvo polovico izžrebanih naročnikov. V prihodnji številki bomo objavili imena še druge polovice izžrebancev. Za vse izžrebane pripravljamo zanimivo potovanje. Še imate čas, da se naročite na Glas in plačate vsaj polletno naročnino. Tudi vi ste lahko izžrebani.

Bil je dan vseh mrtvih, dan, ko bi bil tudi vsak partizan rad prižgal svečo na grobu pokojnega sorodnika, a do pokopališč ni bilo mogoče priti in tudi sveč niso imeli.

Skupina terenskih aktivstov, članov rajonskega odbora je v gozdu nekje na Notranjskem tisto jutro tiho ždela v svojem bunkerju in razmišljala. Prvi je pomolil glavo ven Milan, ki ga je vso noč bolel zob. Sukneno titovko je tiščal k licu, zato njegovi tovariši niso bili pozorni, ko je krepko zaklel in naglo skočil na plano. Nato se je skobacala ven Breda. Revica je bila premnogokrat tarča šaljivcev, ki so se bahali, da je njihova skupina dobro oborožena, ker ima vedno s seboj »težko bredo«. Tudi ona je zastokala, ko je prilezla iz zatohlega skrivališča, zato se je sekretarju Nacetu začelo vse skupaj zdeti sumljivo. Pognal se je z ležišča in čez nekaj sekund sta

so nekateri člani že prejšnji večer odšli na dogovorjena mesta. Kurir Ivan bi se moral vrniti zjutraj, da bi odvedel tja še ostale. Prišel je šele proti poldnevju in povedal, da so nemške izvidnice prispele že do bližnjih vasi, zato bo pri premiku potrebna velika pazljivost. Med pogovorom so se od gozdnega kolovoza zaslišali glasovi in pokanje biča. Kdo neki bi prišel na današnji dan napravljat drva? Prvemu presenečenju je sledilo drugo, ko se jim je v velikih skokih približal dober znanec volčjak Kastor, a za njim njegova lastnica vdova Brinarica z volovsko vprego. »Oha, Plavec, le stoji! Vas je zamelo, kaj?« je spregovorila vsa upehana petdesetletna žena. Dejala je še, da jo je skrbelo, kako se s prijatelji v gozdu, pa še naročilo je dobila od brigadnega obveščevalca. Če bi jo srečali tuji vojaki, bi rekla, da ji je zmanjkalo drv in se boji, da bo še naprej snežilo. Važno sporočilo pa se je glasilo: »Na Polici pri Krištanu je brigada pustila ranjenca,

Mladi aktivistki sta dobro poznali hribočke in vasice med njimi, poznali sta tudi prebivalce, a varneje je bilo zanj in za zavedne ljudi, če sta se jim izognili. Proti večeru sta se ustavili v leskovju nad Polico. Vas je ležala pred njima kot na pladnju. Videli sta, kako se po cesti skozi naselje počasi pomika dolga kolona nemških vozil. »Kot lučke na grobovih, se ti ne zdi?« je zašepetala Ančka. »Res je, toda te svetijo tistim, ki so na žalost vse preveč živi,« je odgovorila Fani. Stemnilo se je popolnoma, a kolone še ni bilo konec. Dekleti sta se počasi približali vrtovom in oprezno stopali proti znanemu hlevu. Skrbelo ju je, ali bosta takoj našli ranjenega tovariša in kako ga bosta spravili iz vasi. Toda gospodar Krištan je bil že navajen takih obiskov, polglasno je zakašljajal na dvorišču in že so bili vsi trije v toplem hlevu. Dvignili so ranjenca, ki je imel od dum-dumke raztrgano desno dlan in je tiho ječal. Krištan mu je ponudil steklenico z žga-

kaj časa, z desnico pa je kričal okoli, kot bi ne bila njegova. Večkrat so morali počivati, ker je težko dihal in ga je vse bolelo. Prišli so do travnika Na Jamah, kjer so bile globoke kraške vrtače. Vanje so bili v poletni ofenzivi 1. 1942 zmetali italijanski krvniki trupla dvajsetih mož in fantov iz okoliških vasic. Vmes sta bila dva Ančkina strica, zato jo je bilo teh jam vedno groza. Poleg tega se je prav takrat prav blizu oglasila sova. Cene se je stresel in tiho dejal: »Slišita sovo, meni bo izpela ure, o, prav gotovo mi jih bo.« Celo vedno resni Fani je vzdihnila, se stisnila k Ančki in jo prijelja za prsto roko. Ančka je mislila na svoja strica in na očeta, ki ga je izgubila v

težki časi, saj se je podobno zgodilo tudi mojim znancom. Nisem mogel več prenašati izkoriščanja, zapostavljanja in poniževanja. Neke sobote, ko sem šel v pisarno po služček, sem se strahovito razburil. Povedal sem gospodarju nekaj krepkih, nakar me je vrgel na cesto. Iz jeze in obupa sem se v gostilni napil in v pijanosti govoril vse tisto, o čemer sem v treznem stanju večkrat premišljeval. Zandarji so me odvedli v zapor in tam sem ostal cel mesec. Malo je manjkalo, da niso še žene spodili iz službe. Po prvem zaporu sem delal le priložnostno pri raznih obrtnikih. Večkrat sem se sestel z upornimi delavci in železničarji. Ti prijatelji so me končno

RANJENEC

z Milanom robantila na ves glas. Ančka ju je hotela opozoriti na konspiracijo, a se ji je beseda zataknila v grlu, ko je ugotovila vzrok neprevidnosti svojih tovarišev. Končno je prišla za njimi še Fani in kar stisnilo jo je pri srcu. »Ali je to mogoče, pa tako zgodaj?« je vzdihnila. Pa je bilo presneto res; ponoči je bilo zapadlo nekaj centimetrov snega, ravno toliko, da so se lahko vseposod opazile sledi.

Vtistih dneh se je po nekajtedenskem mirovanju ob italijanski kapitulaciji začela prava ofenziva, ki so jo pripravili Nemci s pomočjo svojih pomagačev. Terenci so imeli polne roke dela. Treba je bilo na varno spraviti orožje in strelivo, ki ga še niso vzele brigade. Nabralo se je tudi precej arhiva in nekaj živeža je ostalo. Obveščevalci so vsak dan poročali o premikih sovražni-kove vojske. Rajonski odbor bi se moral tisti dan umakniti s svojega področja, zato

ki ga je treba spraviti do kurirske javke. V hlev, kjer leži ranjeni borec, se pride po stezi za vrtovi. Gospodar bo čakal pri odprtih vežnih vratih.

Vsi so se zahvaljevali pogumni ženici, ki jim je tako lepo pripravila pot, hitro so naložili na voz nekaj sušcev in bukovih vej, ki so ležale po tleh. Nič več se ni videlo stopinj, saj je topla zemlja srkala snežno vlogo, a listje se je dvigalo pod nogami in se pomešalo s snegom.

Nace je določil Ančko in Fani, da gresta po ranjenca. Do večera se morata nekako pritihotapiti do precej oddaljene Police. Poslovili so se in dekleti sta odšli po poti za Brinaričinim vozom. Ob robu gozda sta ji še pomahali in se napotili v drugo smer. Od farne cerkve se je žalostno oglašal zvon, po cesti je šlo nekaj črno oblečenih ženic, v daljavi so regljale strojnice, slišali so se zamolkli pohi minometalcev.

njem. Dekleti sta ob soju laterne opazili, da je njun varovanec starejši možak in da je zelo izčrpan. Pil je žganje v dolgih požirkih in vmes prtajeno stokal. Ančka mu je hitro snela od krvi premočeno obvezo in ovila ostanek nekdanje žuljave roke s svežim povojem. Ko je spravljala obveze v torbico, je začutila na sebi ranjenčev pogled. Ta pogled se ji je zarezal v dušo, ko se je okrenila in so se njune oči srečale. Skoraj bi bila zajokala ob besedah: »Taka si kot moja Tinka.«

Krištan je ostanek žganja dal Fani v torbico in zaželel vsem trem srečno pot.

Kako ti je ime, tovariš?« je vprašala Ančka, ko so bili že blizu leskovega grmovja. »Cene mi pravijo. In kdo sta vidve?« je s slabotnim glasom odgovoril in vprašal utrujeni partizan. Povedali sta mu svoji imeni in nato počasi nadaljevali pot. Cene se je z levo roko opiral ob vsako spremljevalko ne-

otročkih letih, a ni mogla na dan mrtvih prižgati svečke na njegovem grobu. Tedaj ji je kot blisk prešinilo mozgane: »Le katero Tinko je mislil Cene?« Da bi pretrgala morečo tišino, je vprašala Ceneta odkod je doma. Ko je potegnil požirek žganja, je začel pripovedovati:

»Notranjec sem, a nekaj let pred vojno sem odšel za delom na Gorenjsko. Zaposlil sem se v skladišču veletrgovine in dobil sem primerno stanovanje, da sta za menoj prišli še žena in hčerka. Kmalu se je tudi ženi posrečilo dobiti delo v tekstilni tovarni. Tinka je hodila v šolo in bila odlična učenka. Delodajalec je zahteval, da sem trdo delal ves dan, včasih celo ponoči, a plačeval me je vedno slabše. Bili so zares

spravili na delo v večjo tovarno. Tam smo imeli redne sestanke, brali smo članke o delavskem gibanju v svetu, seznanjali smo se z deli Mar-ksa in Lenina. Še nekajkrat sem po nekaj dni preživel v zaporu zaradi »upornosti in hujskaštva«. Dom sem popolnoma zanemaril, ker sem se bil preselil v večje industrijsko mesto. Hudo mi je bilo samo zaradi Tinke, ker žena me je sovražila in mi prepovedala vstop v stanovanje.

Spomladi 1. 1941 so me mobilizirali, odšel sem branit kralja in domovino. Cez nekaj dni sem se v ponošeni obleki, ki mi je je dal neki slavonski knez

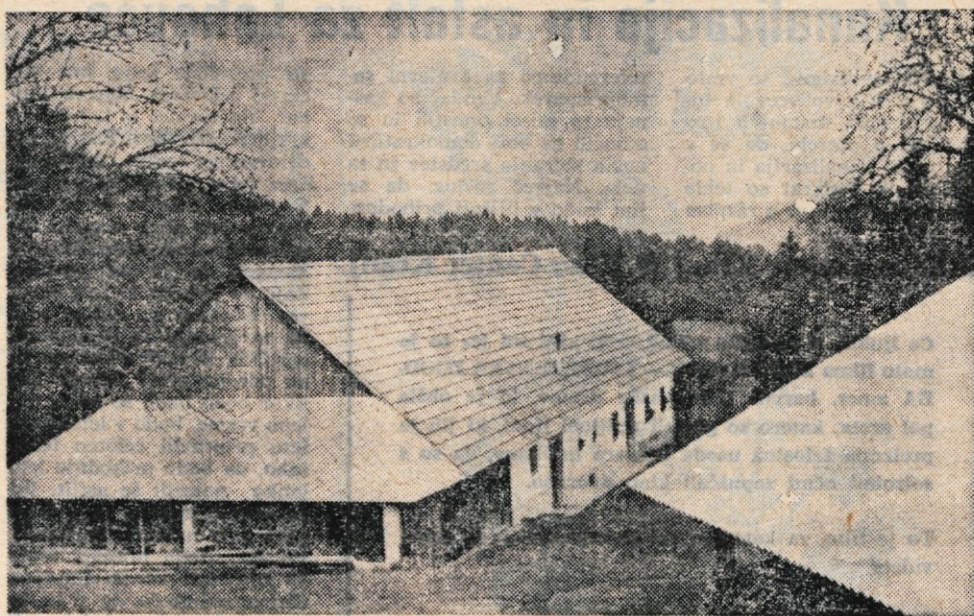
vrnil v rodni kraj. Brat me je sprejel z nevoljo, čeprav sem bil pripravljen pomagati pri delu na polju. Nisem mogel mirno gledati okupatorjevih črnosrajčnikov, ki so lazili od hiše do hiše in nakupovali ali pa kradli jajca in kokoši. Kmalu sem se povezal s prvimi partizani. Zbiral sem orožje, ki so ga imeli znanci po kletih in skednjih, kamor so ga skrili po razpadu jugoslovanske vojske. Rad bi bil tudi sam odšel med goščarje, a so mi rekli, da jim bolj koristim, če delam na terenu. Zal sem bil preveč zaupljiv, pa me je izdal najbližji sosed. Fašisti so me odpeljali na Rab, kjer sem do kapitulacije Italije trpel lakoto in vse druge tegobe internacije. Najbolj pa me je grizlo, zakaj nisem pravočasno pobegnil od doma. Nepopisno sem bil vesel, ko sem se lahko pridružil tovarišem v sestavi rabske brigade. Pomagal sem razoroževati Lahe in po napornih pohodih sem prišel spet v znane domače kraje. Nisem več mlad in prestano trpljenje mi je izpilo precej moči, a rad bi se še boril, samo da bi zmogala pravica na svetu. Večraj pa sem staknil to prekleto rano. Spet je srknil iz steklenice, a vedno bolj je vlekel noge za seboj, otresal z glavo in jezno pihal. Počasi so se bližali cilju, tudi dekleti sta bili utrujeni in nič več nista mislili na strah.

Ko so prišli do Brinarici domačije, se je iz kurnika oglasil petelin, na dvorišču pa je zacvilil Kastor. Mati Brinarica je hitro vstala in zanetila ogenj v štedilniku. Od večerje je imela v skledi nekaj prosene kaše in nanjo vliła vroče mleko, da bi se popotniki ogreli in okrepčali. Cene je prijel žlico z levico in hotel zajeti iz sklede. Roka pa se mu je tresla, zato mu je Ančka hotela pomagati. Videla je, da ga po obrazu poliva znoj in naenkrat se je zvrnil s stola. Komaj so ga vse tri dvignile in položile na široko klop, kjer je obležal brez moči. Tudi dekletoma jed ni teknila, čeprav sta bili lačni in utrujeni. Kmetica je brez besed odšla v hlev, vpregla vola in potem so z največjo težavo naložile ranjenca na voz. Plavec je potegnul, a gospodinja ga je še priganjala, da bi vlekel čim hitreje. Vstajal je nov dan, ki ni držal z nočjo, zvesto zaveznico partizanov. Pa so le srečno prispeli do javke. Fani in Ančka sta morali hiteti, ker ju je na drugi javki čakal kurir Ivan. Ko sta se poslavljali, je Ančka pobožala Cenetu po osiveli glavi, a je spal in bledeel v vročici.

življala hajke in končno dočakala osvoboditev. Dobila je službeno mesto v večjem kraju, vzela k sebi mater in sestrico ter začela novo življenje. Kmalu se je tudi poročila in skupaj z možem sta se šle po dobrem letu utegnili oglasiti pri dobri kmetici. Brinarica je objela Ančko in ji vsa v solzah pripovedovala, kako je srečna, ker se je vrnil iz vojske njen edini sin. Ima dobro službo na postaji ljudske milice, v prostem času pa ji pomaga na kmetiji. Peljala ju je v kuhinjo in jima postregla z jabolčnim zavitkom ter bezgovim čajem. Ves čas je imela Ančka na jeziku vprašanje, kako je bilo z ranjenim partizanom, a je kar odlašala. Menda je bilo tudi Brinarici težko, saj je čez dolgo časa tiho rekla: »Veš, tisti Cene je takrat umrl na našem vozu. Menda je bila zastrupitev. S kurirji smo ga pokopali v našem gozdu, a so ga pred tedni odpeljali na Gorenjsko. Ne vem, kako je Cenetova hčerka zvedela zame. Prišla je in me prosila, naj ji pokažem očetov grob. Rekla je, da ji je mati umrla med vojno in bi sedaj rada pokopala k njej še očeta.«

Življenje je teklo svojo pot, minilo je že nekaj let po osvoboditvi. Bil je hladen zgodnjepomladanski dan, ko se je Ančka peljala na Gorenjsko k pogrebu matere svojega sodelavca. Zadnje slovo je vedno povezano z občutki tesnobe in sočutja do pokojnikov najbližjih. Ko so izvenele žalostinke, se je Ančka odstranila in si šla ogledovat lepo urejeno pokopališče. Na nekem grobu je zagledala popke zvončkov, ki so bodli iz prsti. Čudno se ji je zdelo, saj na Gorenjskem rastejo le kronice. Nehote se je ustavila. Tedaj je pritekel živahen fantiček in vzkliknil: »Mamica, poglej, že kukajo ven, pa veliki jih je.« Ančka je pogledala otroka, nato pa še žensko, ki je prihajala za njim. Ni mogla drugače, kot da ji je rekla dober dan, ko je že stala ob grobu. Mlada mati je povedala, da sta s sinkom prejšnjom pomlad prinesla čebulice zvončkov z Notranjske, nakopala sta jih na stričevem vrtu in letos bodo cveteli tukaj. Ančko je objela neka toplina, ko se je zazrla v velike sinje modre oči in opazila znane poteze na obrazu. Obema je bilo nerodno, ko sta se tako gledali, zato se je Ančka obrnila k spomeniku. Dvoma ni bilo več, kajti tam je pisalo: Vinko Korošec, padel v novembru 1943 na Notranjskem. Novi znanci sta si stisnili roke in Tinka je povabila Ančko na svoj dom, kjer sta se dolgo pogovarjali. Seveda je njun pogovor zanimal tudi malega Vinka, saj je bil silno ponosen na dedka partizana.

M. S.

Melova hiša pri Lenartu v Seiški dolini. — Foto: J. Vidic

Melov Ivan

Melov Ivan in njegov oče Janez nista dočakala osvoboditve. Ivana sem spoznal decembra 1943. leta pred Debelakovo hišo v Rovtih v Seiški dolini. Takrat je bila tam Prešernova brigada in oba sva se prav tiste dni priključila brigadi. Ivanu je bilo 16, meni pa 17 let. Iz Rovt je brigada odšla do Pozirna, Mohorja, pa naprej prek Jamnika na Jelovico. Ko smo se z Jamnika vzpenjali po neki stezi na Jelovico, smo do pasu gazili sneg. Spominjam se, da smo na Selško planino na Jelovici prišli prav na večer pred Božičem. Že več dni nismo jedli kruha pa že mesec dni sploh nisem videl. Komandant brigade Krtina je poslal okrog 80 prostovoljcev po hrano v Bohinj. Komandir čete Golob, doma iz Potoka v Seiški dolini je vprašal, kdo od borcev gre prostovoljno po hrano. Z Ivanom sva se javila. Se danes se spominjam, kako smo v neki vasi napolnili nahrbtnike, neznan komisar pa je vsakemu borcu odrezal kos kruha in slanine. Nazaj grede smo zašli in se na Selško planino vrnili šele opoldne. Naslednjega dne je brigada na ukaz divizije premestila šest borcev na Cerkljansko k intendanturi XXXI. divizije. Intendant divizije je bil tedaj Ivan Soklič-Remi, doma iz Zirovnice.

Vse do aprila 1945. leta sva bila z Ivanom skupaj v enoti. Večkrat nas je pot zanesla k Lenartu v Seiško dolino, kjer je bil Ivan doma. Tudi Ivanov oče Janez je bil partizan. Toda njegovi trije bratje so bili na Breznici pri Skofji Loki pri domobrancih. Ivan je bil hraber borec in dober tovariš. Spominjam se, da mu je komandir včasih dejal: »Ivan, kje bi dobil cigareto?« Ivan ni kadil, toda razumel je tegobe kadilcev. Tudi po dve uri daleč je šel od hiše do hiše spravevat, če

imajo morda kakšno cigareto.

Z Ivanom sva kot partizana prekrizala Seiško in Poljansko dolino, Dolomite do Polhovega Gradca, Primorsko do Ajdovščine in Idrije. Skupno sva reševala ranjence iz bolnice »Franje«, ko so jo aprila 1944. leta napadli domobranci in Nemci.

Ivan je imel le eno slabost, in ta je morda kriva za njegovo smrt. Zelo rad se je igral z orožjem. Vedno je v rokah vrtil bombe in drugo orožje, posebno, kadar je bil v kakšni hiši.

V zadnji ofenzivi sta se Ivan in njegov oče Janez zdrževala blizu doma pri Lenartu. Tam sta si uredila začasno skrivališče.

Ivanka Stanovnik, Urbanova iz Lenarta, mi je pripovedovala: »Ivan in njegov oče sta kot partizana noč od osmega na deveti april prespala doma. Zjutraj sta se spet napolnila v gozd, da si uredita bivač. Tedaj je po vasi odjeknila močna eksplozija. Lenartova gospodinja Tona, ki je vedela, pod katero skalo sta živela Ivan in oče, je odšla z menoj v smeri eksplozije. V bližini skale sva zagledali Ivanovo kapo in nekaj ostankov trupel. Kar zdijavali sva nazaj proti vasi in obvestili ljudi, kaj se je zgodilo. Na prizorišču so od-

šli Jurij Krajnik, Janez Vidmar in Janez Dolenc. Zbrali so ostanke trupel, jih položili v skupno krsto in pokopali na pokopališču. To je bilo 9. aprila 1945. leta, točno mesec dni pozneje pa je bilo konec vojne. Ljudje še danes ugibajo, kaj je povzročilo tragedijo. Nekateri menijo, da sta stopila na mino. Drugi so prepričani, da sta našla odvrženo letalsko bombo in sta jo skušala razstaviti, pa je pri tem eksplodirala. Tretji sumijo, da so domobranci, domačini, odkrili skrivno bivališče in jima nastavili mino. Kdo ve?«

Kmalu po vojni so naše oblasti obsodile na smrt Melovega Franca in Jožeta, ki sta bila domobranci. Samo nekaj dni po tem dogodku sta Melova najmanjša otroka nekje staknila bombo in se z njo igrala. Bomba je eksplodirala, enega ubila, drugega pa hudo ranila. Tako je Melova hiša v kratkem času izgubila kar pet sinov.

Pred kratkim sem bil na pokopališču v Lenartu. Tam počiva moj dragi prijatelj in soborec Ivan. Od tistih dni je minilo že precej let, a Ivan in oče še vedno nimata nagrobnega napisu.

Ivan, naj ti bodo te vrstice v spomin.

J. Vidic

Izšel je Slovenski koledar 1972

Slovenska izseljenska matrica je tokrat že devetnajstič pripravila Slovenski koledar. Do zdaj je bil koledar označen z »izseljenski«. Ker pa je namenjen tudi našim delavcem v evropskih državah, so označbo »izseljenski« opustili. Prav tako pa je se-

veda zanimiv tudi za bralce doma. Vsebinsko je pester in bogato opremljen: v njem je 13 celostranskih barvnih in nad sto črno-belih fotografij. Koledar priporočamo kot primerno novoletno darilo svojcem v tujini.

Kanalizacija in asfalt za Lahovče

Prebivalci Lahovč so vrsto let na zborih volivcev in tudi na drugih sestankih razpravljali o potrebi, da se v vaši uredi kanalizacija in položi asfalt. Večkrat so tekle zelo resne razprave o razpisu

referenduma za krajevni samoprispevek. Vendar so kasneje to misel opustili in se odločili za bolj demokratični način zbiranja sredstev za ta dela. Največ zaslug, da se jim bodo v bližnji prihodno-

sti uresničile želje, ima občinski odbornik Matevž Janhar, kmetovalec iz Lahovč in krajevna skupnost Zalog s sodelovanjem vseh vaščanov. Brez težav pa nikjer ne gre. S prvimi deli so že pričeli. Prav v teh dneh urejajo kanalizacijo od ceste Kranj - Mengeš, to je od gostilne Zajc do potoka, ki teče skozi vas. Obenem pa delajo tudi na utrjevanju in razširjanju cestišča, ki vodi skozi vas in na odcepu proti Zalogu. Kolikor bodo imeli še nekaj dni lepo vreme, bodo v letošnjem letu pripravili celoten teren tako, da bodo prihodnje leto lahko položili še asfalt. Pri polaganju asfalta pa jim bo pomagala tudi občina Kranj, saj investicija presega vsoto 30 milijonov starih dinarjev. Naj omenimo še, da si je dela v Lahovčah ogledal tudi predsednik krajske občinske skupščine Slavko Založnik in da jim je pred krajevnim praznikom v tem mesecu zagorela tudi sodobnejša javna razsvetljava. -an

Cesto proti Zalogu bodo predstavili

Krajevna skupnost Cerklje se že nekaj let zavzema, da bi razširili krajevno pokopališče, ker na njem ni več prostora za nove grobove. Po obstoječi urbanistični dokumentaciji bodo pokopališče lahko razširili le proti jugu, na sedanjo cesto Cerklje - Zalog. Cesta pa je vzrok, da tega še niso mogli napraviti, zato so se odločili, da bodo najprej predstavili cesto na odseku Cerklje - Pšenična Polica tako kakor je v urbanističnem načrtu za Cerklje. Nova cesta proti Zalogu oziroma Pšenični Polici bo povezana s križiščem na cesti, ki vodi proti Vasci in naprej na letališče. Široka bo 7 metrov in pol. Narediti pa bodo morali večji cestni prepus prek Suhega grabna, zaradi odtoka vode, ki občasno nastopa kot hudournik. Nov od-

cep ceste bo tako rešil vprašanje razširitve pokopališča, največjega pomena pa bo tudi zato, ker se bodo izognili sedanjim številnim ovinkom in tudi nepreglednosti. Naj omenimo, da so z deli na novem odcepu ceste že pričeli pred dnevi, največ pa so naredili minulo soboto in nedeljo. Računajo, da bodo danes in jutri s tako akcijo v glavnem vsa zemeljska dela že opravili in da bodo po nekaj dneh že lahko preusmerili promet na novi odcep ceste. Cesta je III. reda, vendar se je krajevna skupnost odločila, da bodo dela sami opravili. Predračun za ta dela znaša 56 milijonov starih dinarjev. Občina Kranj bo k temu prispevala okoli 40 milijonov, ostalo pa bodo naredili s prostovoljnimi delom in z boljšo organizacijo dela. -an

● Kino Center Kranj ● Kino Center Kranj

Če ljubiš, ti ni treba nikoli reči: »Žal mi je« to je moto filma LOVE STORY — LJUBEZENSKA ZGODBA amer. barvne ljubezenske drame, ki je obšla pol sveta, katero so gledali milijoni ljudi, ki jih je pretresla žalostna usoda Oliwera in Jenny, da so s solznimi očmi zapuščali kino dvorano.

To je film, za katerega vsi pravijo, da ga je treba videti!

PREDSTAVE: 31. oktobra ob 21. uri,
od 2. do 6. nov. ob 16., 18. in 20. uri

Rezervacija vstopnic na telefon štev. 21-122.

● Kino Center Kranj ● Kino Center Kranj

Cenjeno občinstvo obveščamo, da bomo 31. oktobra 1971 in 1. novembra 1971 vozili s posebnim avtobusom z avtobusne postaje v Kranju na pokopališče v Kranju, in sicer:

31. 10. od 13. do 18. ure vsakih 15 minut z avtobusne postaje, tako da peljemo ob uri in 30 minut prek Primskovega do pokopališča in prek Planine do avtobusne postaje ter ob uri in 15 minut in ob uri in 45 minut prek mesta do pokopališča in prek Primskovega do avtobusne postaje;

po istem voznem redu bomo vozili na dan mrtvih, t. j. 1. 11. 1971 s pričetkom od 9. do 12. ure in od 13. do 18. ure.
Cena vozovnice v eno smer 1 din.

Kot vsako leto bomo tudi letos vozili na dan mrtvih, tj. 1. 11. 1971 ob 8.30 z avtobusne postaje v Kranju v Begunje in Drago.

Predprodaja vozovnic bo na blagajni avtobusne postaje.
Cena povratne vozovnice 10 din.

Se priporoča CREINA KRANJ, Mestni promet

veletrgovina
ŠPECERIJA
bled

razglašča prosto delovno mesto

delavke v finančnem knjigovodstvu
v obratu Klavnica v Radovljici

Pogoj: dokončana ESS z najmanj 3 leta prakse.
Ponudbe pošljite do 10. nov. na naslov: Veletrgovina Špecerija Bled, Kajuhova 3.

Papirna akcija učencev jeseniških osnovnih šol

Pri zbiranju odpadnega papirja so vsako leto najbolj prizadevni in delavni prav učenci obeh osnovnih šol na Jesenicah: osnovne šole Prežihov Voranc in osnovne šole Tone Čufar.

Papirno akcijo organizirajo navadno dvakrat na leto. V eni tekmujejo med seboj učenci oddelkov na posamezni šoli, v drugi pa so z akcijo že končali. Ravnateljica osnovne šole Tone Čufar pravi:

»Pri nas je potekala papirna akcija od 20. do 23. oktobra, sodelovali pa so vsi učenci vseh oddelkov na naši šoli. Letos je bilo zbirno mesto, oziroma prostor, kjer so učenci odlagali papir, ki so ga nabrali doma ali po posameznih podjetjih, pri podjetju Dinos na Jesenicah. Samo učenci prvih razredov osnovne šole so nabrali tona in pol odpadnega papirja in so se s tem uvrstili na prvo mesto v tekmovanju. Končni rezultat oziroma količina zbranega papirja še ni znana, vendar po predvidevanjih naberejo naši učenci vsako leto okoli 30 ton papirja. Ekipa, ki bo zbrala največ papirja, ima po našem pravilniku prost dan z obiskom ene izmed slovenskih papirnic.

Čeprav vsako leto učenci zelo zavzeto in resno nabirajo odpadni papir, je tekmovanje v zbiranju papirja spomladaj, ko poteka med šolami, vendarle bolj uspešno. Tedaj je tekmovalni duh večji, otroci se še bolj potrudijo. Vsa

leta doslej je bila osnovna šola Tone Čufar na prvem mestu.

Akcija zbiranja papirja na osnovni šoli Prežihov Voranc pa teče v tem tednu.

D. Sedelj

Trgovsko podjetje
MURKA LESCE

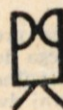
objavlja prosto delovni
mesti

**NEPRIUCENIH
DELAVCEV**

Pogoji: NK delavec
Osebnih dohodki po pravilniku, ostalo po dogovoru.
Interesenti naj svoje prošnje z dokazili o strokovnosti in življenjepisom vložijo na upravi podjetja v roku 15 dni po objavi.

**PROJEKTIVNO
PODJETJE
KRANJ**

CESTA JLA 6/I
(nebotičnik)

IZDELUJE
NACRTE
ZA VSE
VRSTE
GRADENJ

TRIGLAV KONFEKCIJA KRANJ

V oktobru vam nudimo zimske pižame in spalne srajce iz polycrepa, ki vam olajša likanje

JUGOBANKA

Ob svetovnem dnevu varčevanja, 31. oktobru čestita vsem varčevalcem

JUGOBANKA

GRADITELJI!

Preskrbite si pravočasno gradbeni material

LJUBLJANSKE OPEKARNE

Obveščamo vse graditelje in ostale interesente, da bodo imele na voljo vse opečne izdelke preko zime

V industrijski prodajalni je na voljo tudi ves drug gradbeni material in stavbno pohištvo.

Vse informacije daje prodajni oddelek v Ljubljani, Cesta na Vrhovce 2 telefon številke: 61-965 in 61-805 ter zastopnik za Gorenjsko SMOLEJ Andrej, Kranj — Nazorjeva 4 (poleg nebotičnika) telefon številke: 23-138.

Obiščite nas na novoletnem sejmu v Kranju!

Solidne cene — hitra dobava

PAVLIHOVA PRATIKA

ŽE V PRODAJI

Delavski svet

Servisnega podjetja Kranj

razpisuje v skladu z določili 20., 23. in 25. člena statuta podjetja prosto vodilno delovno mesto

računovodje

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

— imeti mora srednjo strokovno izobrazbo in 10 let prakse v knjigovodstvu, od tega 5 let na vodilnem delovnem mestu.

Prijave je treba poslati na naslov: Servisno podjetje Kranj, Tavčarjeva ul. 45. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

OBRTNO PODJETJE

Cerklje pri Kranju
razglašča prosto delovno mesto

mizarskega mojstra

za nedoločen čas

Pogoj: zmožen samostojno voditi mizarski obrat. Stanovanje zagotovljeno. Nastop možen takoj.

Interesenti naj oddajo pismene ponudbe najkasneje do 15. novembra 1971.

Turistično in avtobusno podjetje

KOMPAS Ljubljana

Ljubljana, Dvorčakova 11/a
vabi k sodelovanju

gostinske delavce za nov hotel A kategorije v Kranjski gori, ki bo pričel obratovati predvidoma v decembru 1972 leta.

Podjetje želi zaposliti delavce, ki izpolnjujejo naslednje pogoje glede šolske ali strokovne izobrazbe:

visoka ali višja šola ekonomske smeri:

- pomočnika direktorja
- 3 receptorje

visoka kvalifikacija v gostinski stroki:

- 3 kuharje
- 3 natakarje

srednje šolska izobrazba komercialno-ekonomske smeri:

- 9 uslužbencev za delo v administraciji, knjigovodstvu in kontroli

kvalifikacija v gostinski stroki:

- 4 vratarje
- 13 kuharjev
- 28 natakarjev

kvalifikacija v raznih strokah:

- 2 ekonomista — nabavljata
- 2 hišna mojstra
- kopališkega mojstra — maserja
- fizioterapevta
- damskega in moškega frizerja
- šiviljo

priučeni delavci za delo na naslednjih delovnih mestih:

- 15 sobaric
- 6 peric — likaric
- 6 pomočnic v kuhinji vrtnarja
- 2 garažista
- učitelja smučanja in tenisa in
- 22 nekvalificiranih delavcev za delovna mesta pomožnih delavcev v skladišču, strežnikov dvigal, snažilk in garderoberk.

Podjetje razpisuje obenem tudi štipendije za učence gostinskih strokovnih šol in to za:

- 6 kuharjev
- 10 natakarjev

Navedena delovna mesta bo treba zasesti postopoma in to predvsem od maja 1972 dalje, zato vabimo vse, ki se želijo zaposliti v hotelu KOMPAS Kranjska gora, da se prijavijo direktorji za splošni sektor podjetja Kompas-Jugoslavija, Dvorčakova 11/a — 61001 Ljubljana. Prednost bodo imeli kandidati iz Zgornje savske doline, ki imajo lastna stanovanja.

mali oglasi

PRODAM

Prodajam vodoravno samohodno KROŽNO ŽAGO za razrez hlodovine. Ogled od 31. oktobra dalje. Bitenc Milan, Cankarjeva 27, Kamnik 5326

Prodajam KRAVO simentalno, izredno dobro mlekarico, ki bo februarja petič teletila. Markelj Lojze, Lajše 22, Selca nad Škofjo Loko 5361

Prodajam nov OBRAČALNIK maraton 140 za BCS. Cena ugodna. Pegam Franc, Zabrekve 5, Selca nad Škofjo Loko 5362

Prodajam SADIKE vrtnih jagod in belo OTROSKO POSTELJO z mrežo. Milje 20, Senčur 5363

Prodajam KRAVO, ki bo čez en teden teletila. Kokrica, Cesta na Belo 31, Kranj 5364

Prodajam težkega KONJA in KRAVO, ki bo v novembru teletila. Bled, Ribenška cesta št. 5 5365

Prodajam šest tednov stare PRASICKE. Voklo 13 5366

Prodajam nov POLKAVC, rabljeno POSTELJO z mrežo, dve OMARI, posteljino OMARICO, ZASTORNICE (karnise), električno PEČICO, trodelno OKNO 100 x 120 in POMIVALNO KORITO. Ogled vsak dan po 14. uri v Križah št. 38 5367

Prodajam KONJA ali zamenjam za kravo. Sp. Bitnje 25 5368

Prodajam mlado KRAVO s teličkom, odlično mlekarico ali brejo. Zbilje 24, Medvode 5369

Poceni prodajam KUHINJSKE ELEMENTE, ELEKTRIČNI STEDILNIK, STEDILNIK na drva in HLADILNIK. Ličen Lado, Pristava 69, Tržič 5370

Prodajam 15 rabljenih PLOHOV, ODER za fasado in BANKINE. Zadruga št. 6, Kranj, Primskovo 5371

Ugodno prodajam kompletno KUHINJSKO OPREMO (višečo) in 6 mesecev starega škotskega OVČARJA. Mojstrovic Drago, Kajuhova 24, Kranj. Ogled vsak dan popoldne 5372

Prodajam ZIMSKA JABOLKA, ZEILJE in KROMPIR cvetnik. Predoslje 95 5373

Prodajam trajno žarečo PEČ künersbusch. Partizanska 3, Senčur 5374

Prodajam dva mlada BIKA in KRAVO. Močnik, Medvode (na klancu) 5375

Prodajam globok OTROSKI VOZIČEK. Šveveli Miška, Tekstilna 12, Kranj 5376

Prodajam PLINSKO PEČ super-ser z jeklenko. Mikulčič, Posavec 13, Podnart 5377

Prodajam trofazni HIDROFOR. Jenčič Anton, Dorfarie n. h., Žabnica 5378

Prodajam BALKONSKA VRATA in dve dvodelni OKNI z roletno. Stanonik, Kidričeva 13, Škofja Loka 5379

Prodajam SADNA DREVESA: jablane, hruške, orehe in SLAMOREZNICO. — Jenko Franc, Pevno, Škofja Loka

Za 350 din prodajam skoraj nov KOTNI BIFE. Zupan, Stošičeva 4, Kranj 5381

Prodajam strešno OPEKO špičak in ZIDNO OPEKO ograjniki. Janša Janez, Brezje 76 (poleg cerkve) 5382

Prodajam PRASIČA za zakol. Senčur, Delavska 2 5383

Prodajam PRASIČA za zakol. Senčur, Delavska 2 5383

Prodajam 1000 kosov italijanske OPEKE PG/7, oblika L. Štirnova 13, Kranj 5384

Prodajam sodobno SPALNICO (izvozni artikel tovarne Meblo) in PEČ na olje zopas. Ogled vsak dan od 15. do 17. ure. Kavčič Vida, Savska Loka 15, Kranj 5385

Prodajam malo rabljen STE-DILNIK na drva, električni STEDILNIK in HLADILNIK. Mali Marija, Golnik 19 5386

Prodajam KAVC, klubsko MIZO in dva »FOTELJA«. Kovčič, Kranj, 31. divizije 44 5387

Prodajam 25 m² BUKOVEGA PARKETA prve vrste in poceni litoželezno PEČ na trdo gorivo. Kranj, Cankarjeva 10 5388

Prodajam SADIKE: RIBEZ črn in rdeč, KOSMULJE in MALINE. Sušteršič Rado, Senčur 75 (Planjava) 5389

Prodajam tri leta starega VOLA in eno leto starega BIKA. Ovsiške 23, Podnart 5390

Ugodno prodajam dobro ohranjen kratek KLAVER znamke stingl. Markun Veronika, Zg. Bela 20, Preddvor 5391

Ugodno prodajam odlično ohranjeno trajno žarečo PEČ gorenje. Malenšek Anton, Cesta talcev 11, Škofja Loka 5392

Prodajam eno leto staro trajno žarečo PEČ künersbusch. Merlak, Koroška 39, Kranj 5393

Prodajam malo rabljeno električni HARMONIKO, električni STEDILNIK, STEDILNIK na drva in POMIVALNO MIZO. Praprotnik Metod, Ljubno 86 a, Podnart 5394

Prodajam tri tedne staro TELICO simentalno, HRASTOVE PLOHE 5 cm in SEMENSKI KROMPIR igor. Likozar, Jezerska cesta 71, Kranj 5395

Prodajam tri leta starega delovnega VOLA. Dražgoše 58 5396

Prodaj suha DRVA. Se-
nično 15, Tržič 5420
Prodaj trajno žarečo PEČ
küpersbusch. Arh, Frankovo
naselje 98, Trata, Skofja Loka
5421

Prodaj štiri leta staro KO-
BILO in sedem let starega
KONJA. Perniki 4, Zg. Gorje
5422

Prodaj KORENJE. Visoko
59, Senčur 5423

Prodaj KRAVO po teletu
in kupim dobrega PSA ču-
vaja. Zalog 67, Cerklje 5424

Prodaj majhne PRASIČ-
KE. Pšata 13, Cerklje 5425

Prodaj »SPIROVCE«. Grad
35, Cerklje 5426

Prodaj mlado KRAVO si-
mentalko ali po izbiri. Pre-
doslje 1, Kranj 5427

Prodaj PRASIČKE. Grad
43, Cerklje 5428

Prodaj KRAVO, ki bo v
kratkem teletila. Zemva, Raz-
gledna cesta 14, Bled 5429

Prodaj 400 kg težkega ple-
menskega VOLA. Sp. Lipnica
36 pri Radovljici 5430

Prodaj štiri leta staro KO-
BILO, rodovniško, pripuščeno
ali zamenjam za govedo. Za-
log 42, Cerklje 5431

Prodaj OLJNO PEČ gabo
in STVALNI STROJ po zelo
ugodni ceni. Pivka 1, Naklo
5432

Prodaj dva ELEKTRICNA
STEDILNIKA in polavtomat-
ski PRALNI STROJ — vse
dobro ohranjeno. Rugale, Ki-
dričeva 3, Kranj 5433

Prodaj KRAVE po izbiri.
Rajgelj, Zasavska 39, Kranj
5434

Prodaj težkega ali lahkega
KONJA ali zamenjam za sta-
rejšega. Visoko 90, Senčur
5435

KUPIM

Kupim TRAKTOR 18 do
35 KM. Naslov v oglasnem
oddelku 5432

Kupim litoželezen KOTEL
(okrog 150 litrov). Osterman
Jože, Luže 2 5397

Kupimo dobro ohranjene
gostinske MIZE in STOLE.
Ponudbe poslati na DPD Svo-
boda Mošnje, Radovljica
5436

MOTORNA VOZILA

Prodaj karamboliran FIAT
750, letnik 1964. Hotemaže 28,
Preddvor 5398

Prodaj SPACKA, letnik
1967. Ogljed v soboto ves dan.
Zvan, Mlakarjeva 20, Kranj,
telefon 21-754 5399

Prodaj STROJ in rezervne
dele od karamboliranega av-
tomobila DKW F 12, letnik
1966. Podpeskar, Dolžanova
pot 5, Kokrica, Kranj 5400

Prodaj karambolirano ZA-
delih. Hafnar Leopold, Zg.
Bela 6, Preddvor 5401

Prodaj VW KOMBI (keso-
lanega NAPUŠČA. Habjan,
Gaber 5, Skofja Loka. Ogljed
v soboto in nedeljo 5402

Kupim REZERVNE DELE
za SKODO (prvi del). Jurčič,
Dol 4, Medvode 5403

Prodaj karambolirano
SKODO. Strupi, Naklo 124
5404

Ugodno prodaj karamboli-
ran RENAULT 4, Cerklje 130
5405

Prodaj VW 1500, letnik
1967. Kovič, na stadionu
Kranj 5406

Poceni prodaj SKODO.
Senčur, Štefeta 29 5437

Kupim rabljenega SPACKA,
FIATA ali SKODO. Perko Jo-
že, Cerklje 168 5438

Prodaj FIAT 750, letnik
1964 in novo MOTORNO ZA-
GO husqarno. Zagoriška 26,
Bled. Ogljed v nedeljo popold-
ne 5439

Prodaj dobro ohranjen
KOMBI campagnola. Infor-
macije pri Skodlarju Lojzetu,
Kranj, Jezerska cesta 99
5440

STANOVANJA

Iščem neopremljeno SOBO
v Kranju. Naslov v oglasnem
oddelku 5407

Iščem SOBO na Bledu ali
okolici. Goričan Milan, Mra-
kova 1, Kranj 5408

POSESTI

Kupim GRADBENO PAR-
CELO 800 do 1000 m² v oko-
lici Kranja (do 7 km) izklju-
čno za atrijsko ali visokopri-
tlično gradnjo. Naslov v opla-
snem oddelku ali po telefonu
239-31 Kranj (med 15. in 17.
uro) 5409

V okolici Skofje Loke ku-
pim dograjeno ali nedogra-
jeno HIŠO ali zamenjam hišo
v Kranju za hišo v Skofji
Loki. Ponudbe poslati na po-
družnico Glasa v Skofji Loki
pod »gotovina« 5410

Prodaj ZAZIDLJIVO PAR-
CELO z vso dokumentacijo
za gradnjo stanovanjske hiše
na lepem kraju v Selški do-
lini. Ludvik Leben, Selca 85
nad Skofjo Loko 5441

ZAPOSLITVE

Iščem inštruktorja za ma-
tematiko in fiziko za gimna-
zijo. Arnež Justina, Preddvor
64, telefon 74-156 5411

SAMOSTOJEN BASIST
(kontrabas in bariton) išče
manjkajoče mesto v narodno-
zabavnem instrumentalnem
ansamblu. O vseh nadaljnjih
informacijah pišite na na-
slov: Peter Gladek, Tržič,
Ravne 20 5412

Takoj sprejem MIZAR-
SKEGA POMOČNIKA. Zapo-
slitev stalna ali honorarna.
Stanovanje zagotovljeno. Čer-
nilec Janko, Strahinj 23, Na-
klo 5413

HRANO, sobo in honorar
nudim mlajši UPOKOJENKI
za pomoč v gospodinjstvu.
Naslov v oglasnem oddelku
5414

Sprejem DELAVCA za
priučitev lesnagalanterijske
stroke (obdelava lesa na stro-
jih). Hrana in stanovanje v
hiši. Grilc, Vodice 74 nad
Ljubljano 5415

DOM JLA KRANJ razpisuje
prosto delovno mesto SNA-
ZILKE. Plača po pravilniku.
Nastop službe takoj. 5442

**VAJENCA ZA AVTOME-
HANICNO STROKO**

SPREJME

KOMUNALNI SERVIS
KRANJ, Mladinska 1

ZAHVALE

Zahvaljujem se poklicni ga-
silski četi iz Kranja, sosedom
in Petru Liparju za pomoč in
gašenje požara. Logaj Lojze,
Mlaka 27, Kranj 5416

OBVESTILA

ROLETE lesene, plastične
z delnim popustom in žalu-
zije naročite pri zastopniku
Špilerju, Gradnikova 9, Ra-
dovljica, telefon 75-046. Pišite,
pridem na dom 4557

KOTLE za ZGANJEKUHO
v vseh izvedbah in velikostih
izdeluje najkvalitetnije že
preko 40 let KAPELJ V., ba-
krokrotlarstvo, Ljubljana, Alja-
ževa cesta 4, Siška 2644

MESARIJA »Zorman An-
ton« v Senčurju, Pipanova 15
obveščam cenjene stranke,
da bom 1. novembra 1971
prenehal z obratovanjem v
Senčurju, ker se preselim v
nove prostore v ZBILJE, p.
Medvode 5353

Cenjene stranke obveščam,
da bo GOSTIŠČE pri Jan-
četu v Srednji vasi od 25.
oktobra dalje ZAPRTO 5354

PLESNE VAJE v delav-
skem domu v Kranju vsak
dan ob 18.30, razen ponedelj-
ka in torika. Ob nedeljah
PLESNI TECAJI od 9. ure
dalje 5417

Obveščam cenjene stranke,
da po prenehanju poslovanja
Zormanana Antona v MESA-
RIJI v SENCURIJU nadaljuje
od 1. novembra dalje ZOR-
MAN Ivanka, por. KUNEJ.
Obveščam kmetovalce, da od-
kupujem vse vrste živino.
Vsem cenjenim strankam se
priporočam! 5418

VALILNICA NAKLO prodaja
sveža JAJCA vsako sredo
in soboto 5443

OPRAVLJAM vsa AVTO-
KLEPARSKA DELA. Avtokle-
parska delavnica Škofic Mar-
jan, Kranj, Jezerska 15 5444

PRIREDITVE

ANSAMBEL TURISTI pri-
rejšajo v nedeljo, 31. oktobra,
ob 18. uri PLES v Mavčičah.
Vabljenil 5419

**Gostinsko podjetje
HOTEL GRAD PODVIN
Radovljica p. p. 10**

objavlja naslednja prosta
delovna mesta:

1. hotelskega vratarja
za nočno službo
2. kurjača — hišnika

Pogoji:

pod tč. 1.: delavec z ustrežno prakso in znanjem
tujega jezika, zaželeno znanje nemščine,
lahko tudi upokojenec.

pod tč. 2.: instalater ali kurjač centralne kurjave,
Delo za nedoločen čas, poskusno delo en
mesec.

Ponudbe pošljite na gornji naslov. Razglas velja do
zasedbe delovnih mest.

**Ljubljana transport
HOTELI BLED**

objavljajo prosto delovno
mesto za:

več ključavničarjev
za delo v Golf in Park hotelu

več natakarjev
za delo v Golf hotelu

soboslikarja
za delo v Golf in Park hotelu

hotelskega vratarja
za nočno delo v Golf hotelu

Pogoji za sprejem:

KV delavec ustrežne stroke, delovna praksa zažele-
na. OD po pravilniku o delitvi OD. Na voljo so
samske sobe.

Pismene prijave sprejema tajništvo PE HOTELI
BLED do zasedbe delovnih mest.

Razpisna komisija Tekstilne tovarne

**Sukno Zapuže
p. Begunje na Gorenjskem**

razpisuje na podlagi določb sta-
tuta podjetja vodilno delovno
mesto

VODJE PROIZVODNJE
(relekcija)

Pogoji za sprejem so:

- a) da ima visoko strokovno izobrazbo tekstilne
stroke in 5 let prakse v volnarski stroki;
- b) da ima višjo strokovno izobrazbo in 8 let prakse
v volnarski stroki;
- c) da ima srednjo strokovno izobrazbo in 10 let
prakse v volnarski stroki, od tega 5 let na vodil-
nih delovnih mestih.

Prijave z opisom o dosedanjih zaposlitvah in doka-
zilih glede izobrazbe sprejema splošno kadrovska
služba podjetja. Razp's velja 15 dni po objavi.

nesreče

PADEL V STRUGO HUDOURNIKA

Na cesti I/a med Gozdom in Kranjsko goro se je v torek, 26. 10., zaradi neprimerne hitrosti pripetila huda prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Vlastimir Lazarevič iz Beograda je vozil iz Gozda proti Kranjski gori. Na desnem nepreglednem ovinku je zapeljal naravnost, nato zavil v desno, peljal 20 m po neutrjeni bankini in se z prednjim delom vozila zaletel v ograjo. Ta je popustila in vozilo se je prevrnilo v 4 m globoko strugo hudournika. Voznik je bil v nesreči huje ranjen in so ga prepeljali v jeseniško bolnišnico. Materialna škoda na vozilu znaša približno 25.500 dinarjev.

NEZGODA ZARADI NEPRIMERNE HITROSTI IN VINJENOSTI

V Dolenji vasi v Selški dolini se je na cesti II. reda v torek zvečer pripetila huda prometna nezgoda zaradi prevelike hitrosti in vinjenosti. Voznik osebnega avtomobila Miroslav Dolenc iz Škofje Loke je vozil iz Škofje Loke proti Železnikom. V Dolenji vasi je zapeljal na levi rob ceste, vozil tam 50 metrov in nato čelno trčil v drevo ob cesti. Pri tem je bil voznik hudo rajen. Huje ranjeni so bili tudi sopotniki Jože Šerčer, Marjan Smid in Jože Pavšič vsi iz Škofje Loke. Že na kraju nesreče sta jim nudila zdravniško pomoč dr. Franc Režek iz ZD Železniki in dr. Tone Košir iz ZD Škofja Loka. Nato so ponesrečene odpeljali na nezgodni oddelek ljubljanske poliklinike. Materialna škoda na vozilu znaša 10.000 dinarjev.

ZBIL PEŠCA

V sredo, 27. 10., popoldne je voznik konjske vprege Krč Jožef-Matija iz Kranja vozil po Cesti talcev proti pokopališču. Z vprego se je umikal neznanemu vozniku osebnega avtomobila, ki ga je prehitel. Pri tem je zadel Ivanko Vidlič iz Kranja, ki je šla po desni strani ceste proti pokopališču in jo zbil na travnik. Vidličeva se je pri tem hudo ranila in so jo prepeljali v bolnišnico.

NENADOMA STOPIL PRED AVTO

Voznica osebnega avtomobila Marta Zvab iz Struževega pri Kranju je v četrtek, 28. 10., zvečer vozila po Koroški cesti proti Struževem. Približno 3 m zunaj prehoda za pešce ji je z leve strani nenadoma stopil pred vozilo Stefan Broder iz Praš. Voznica ga je zadela z desnim delom avtomobila in ga zbila po vozišču. Broder je bil huje ranjen in so ga prepeljali na nezgodni oddelek Poliklinike v Ljubljani.

PADLA Z MOPEDOM

V sredo, 27. 10., dopoldne se je na cesti IV. reda med vasi Grad in Apno pripetila prometna nezgoda zaradi neprimerne hitrosti. Voznica mopeda Angela Rogelj iz Apna je peljala z veliko hitrostjo po strmem klanecu. V ovinku jo je začelo zanašati in je padla. Hudo ranjeno so prepeljali v ZD Kranj.

ZBIL OTROKA

Sedemletna Irena Blaznik z Visokega pri Kranju je šla po levi strani ceste iz Britofa proti Visokem. V bližini transformatorja pri vasi Milje je prečkala cesto v trenutku, ko je za njo pripeljal z neprimerno hitrostjo osebni avto, ki ga je vozil Jože Podjed z Visokega. Med zaviranjem in zanašanjem je z zadnjim delom vozila zbil otroka po cesti. Deklico so hudo ranjeno najprej prepeljali v ZD Kranj in od tu na nezgodni oddelek ljubljanske poliklinike. L. B.

Malomarnost ogrozila gozdove

V zadnjih dneh preteklega tedna je po okoliških hribih na Jesenicah izbruhnilo več požarov. Najbolj je gorelo na hribu nad Poljanami, kjer so jeseniški gasilci gasili štiri dni, noč in dan. Požar se je tako razširil, da je nevarno grozil naselju Poljane nad Jesenicami. Šele tedaj, ko so z velikimi napori in trdim delom napeljali vodo iz Save, jim je uspelo požar delno omiliti in končno pogasiti.

Domnevaajo, da je vzrok požara malomarnost, odvržen ogorek ali neprevidno kurjenje ognja v gozdu. Kljub neštetim opozorilom, da je kurjenje ognja v tem sušnem je-

senskem obdobju lahko zelo nevarno, je v soboto na Jesenicah »zagorelo« Gasilci so morali pohiteti kar na štiri kraje. Tokrat človeških žrtev ni bilo, nastala pa je precejšnja materialna škoda.

Gasilci še naprej opozarjajo občane, naj do prvega dežja ne kurijo smeti po dvoriščih in vrtovih, naj ne odmetavajo cigaretnih ogorkov in ne kurijo ob obronkih gozdov. Tla so izredno suha in ob neprevidnosti se ogenj zelo hitro razširi.

Gasilcem je seveda dobrodošla vsaka pomoč in opozorilo. D. Sedej

Spet požar na Jesenicah

V četrtek zvečer je na Jesenicah spet izbruhnil požar. Tokrat je zagorelo na Straži na Javorniku. Gasilci so takoj potem, ko so prejeli sporočilo, odhiteli na kraj požara. Gorelo je na sedmih kra-

jih. Gasilci poklicne in reševalne čete Železarne Jesenice so v sodelovanju članov prostovoljnih gasilskih društev s Koroške Bele in Hrušice ter Jesenic napeljali vodo iz vavjarne Javornik in uspeli po-

žar, ki se je nevarno širil globlje v gozd, v nekaj urah pogasiti.

Brez dvoma je nekdo namerno zažigal na sedmih krajih. Povzročitelja iščejo organi varnosti na Jesenicah.

Zahvala

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očka, starega očka, tasta, brata, strica in pradeda

Karla Tavčarja

se iskreno zahvalujemo vsem družbenopolitičnim organizacijam stanovanjske skupnosti Vodovodni stolp, CP Gorenjski tisk, društvu upokojencev, sostanovalcem, vsem sorodnikom in znancem za pomoč, poklonjeno cvetje in vence ter izraze sožalja. Posebna zahvala dr. Hriberniku, ki je nesebično pomagal pokojniku v vsej dolgotrajni bolezni. Prav vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: žena Marija, hčerke Draga, Vida, Vanda z družinami, sestra z družino in drugo sorodstvo

Kranj, Postojna, 27. oktobra 1971

Zahvala

Ob prerani izgubi našega dobrega moža, očeta in starega očeta

Vinka Šenka

se iskreno zahvalujemo vsem sosedom, sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so nam izrazili sožalje, ga spremili na zadnji poti ter poklonili cvetje in vence. Prav lepa hvala č. duhovščini, pevcem, gasilskemu društvu, Vodovodni skupnosti, turističnemu društvu in TVD Partizan Bela za spremstvo. Iskrena zahvala sosedom za pomoč in vsem, ki so kakorkoli pomagali.

Zalujoči: žena Ana, sinova Franci in Miro, hčerka Anči, sin Vinko z družino in sorodniki

Preddvor, 23. oktobra 1971

Zahvala

Ob prerani izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

Franca Jenka iz Reteč pri Škofji Loki

se iskreno zahvalujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje in ga tako številno spremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala dr. Bračkovu za njeno prizadevanje in trud ob njegovi bolezni. Iskrena hvala č. župniku iz Reteč, domačim pevcem za petje na domu in ob odprtem grobu ter vsem za izrečena sožalja. Iskrena hvala tudi delavcem podjetij Celuloza Medvode in Color Medvode za darovane vence. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: žena Francka, sin Franci z družino, brat Jože in sestra Manca z družinama ter drugo sorodstvo

Reteč, 30. oktobra 1971

Zahvala

Ob izgubi naše drage mame in stare mame

Ivane Arhar iz Papirnice

se iskreno zahvalujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, ji poklonili cvetje in jo spremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvalujemo sosedom za vso požrtvovalno pomoč ob njeni hudi bolezni in smrti. Zahvala tudi zdravniku dr. Mladenu Šubicu in starološkemu č. župniku za lajšanje njene bolezni. Enako se zahvalujemo sodelavcem podjetja Jelovica in TT Medvode za sodelovanje in poklonjene vence. Se enkrat vsem iskrena hvala.

Zalujoči družini Arhar in Mihovec

Stara Loka, Medvode, 21. oktobra 1971

Pogovor tedna **Janez Kavčič:** **Aerodinamika in atletika**

Na zadnjem občnem zboru AK Triglav je bil za novega predsednika atletskega kluba izbran Janez Kavčič, do tedaj športnemu občinstvu Kranja neznan. Takoj v začetku svojega mandata se je moral lotiti težke naloge: spraviti klub iz težke finančne situacije ter urediti medsebojne odnose v klubu, kar mu je uspelo s podporo novo formiranega sekretariata in starejših atletov.

»Najprej bi vas prosil, da se predstavite?
»O vsem je lažje govoriti ko o sebi. V Kranj sem prišel iz Splita pred dvema letoma kot podpolkovnik JLA in pilot JVL. V Kranj nisem prišel naključno — enostavno, vrnil sem se v svoj rodni kraj, Gorenjsko, v bližino svojih Dražgoš, kjer sem tudi rojen. Za tiste, ki vedo, da se v letalstvu telesna vzgoja tretira ravno tako kot npr. aerodinamika, radionavigacija in podobno, ne bo težko razumeti, zakaj me je prva pot po prihodu v Kranj peljala prav na športni poligon.«

»Kakšen je bil položaj v atletskega kluba, ko ste vi prevzeli dolžnost predsednika in kako ste se lotili svojih nalog?

»Mislim, da bi bila velika krivica napravljena s kritiziranjem bivšega upravnega odbora. Dokaz za to je tudi izvolitev in uspešno delo 90 % članov bivšega upravnega odbora v današnjem. Vsakemu športnemu delavcu, entuziastu, ki svoj prosti čas posveča športu, je treba dati ustrezno nalogo, v kateri bo našel sebe, svoj hobi, svoje zadovoljstvo, ker bo le tako največ pripomogel k razvoju športa.

Posebno težko vprašanje je bila denarna situacija. Z 1.500.000 S din dolga, a obenem s polnimi koraki v novo sezono, marsikdo bi se zamislil. Taka finančna situacija je bila tudi eden od osnovnih vzrokov za nesoglasja v klubu. S tega mesta polno priznanje in hvala članiki in nekaterim drugim podjetjem, ki so priskočili na pomoč.«

»Letošnja atletska sezona je bila ena najuspešnejših sezon do sedaj. Povejte, prosim, glavne vzroke za tako nenaden vzpon atletike v Kranju po nekaj letih stagnacije.

»Letošnja atletska sezona je za Triglav res uspešna. Kranj s svojo bližino okolico predstavlja pravi zaklad športnih talentov. Naša dolžnost je: povezati jih v kolektiv, omogočiti mladim ljudem, da v športu najdejo svoje zadovoljstvo, kar pa obenem pomeni solidno pripravo za bodoče življenje. Moto kluba je najprej človek-atlet, potem pa vse ostalo. Drugega ključa za uspeh ne poznam.«

»Kaj imate v načrtu za v bodoče?

»Cilj je vsekakor pot navzgor. Realne možnosti za to so. Problemov bo, dokler živimo — živimo pa zato, da jih rešujemo. Masovnost v klubu ni pereče vprašanje. Z vedno večjim kvalitativnim vrhom, bo tudi vedno večje denarno vprašanje, vendar pa z veliko dobre volje in razumevanjem pristojnih forumov tudi ta problem ni nerešljiv.«

D. Zumer

Vodi Lubnik

Po petih kolih v sorški nogometni ligi je zaslužen vodstvu ekipa NK Lubnik. Po ocenah strokovnjakov se je letos kakovost ekip precej dvignila. Pričakujejo, da bo v spomladanskem delu tek-

movanje potekalo še bolje. Vrstni red je naslednji: 1. Lubnik 8, 2. Tabor 69 8, 3. Rašica 8, 4. Kondor 6, 5. Vodice 4, 6. Sinica 4, 7. Strahovica 2, 8. Medvode B 0, 9. Reteče 0. J. Starman

Šešir jesenski prvak

V predzadnjem jesenskem kolu so za presenečenje poskrbeli igralci Jesenic, ki so v Martuljku brez težav premagali favorizirano Kranjsko goro. Jesenski prvak Šešir se je moral dovolj namučiti v Trziču, da je odpravil drugo ekipo domačinov. V Zabnici je Kranj B katastrofalno premagal domačine, Sava pa je po dolgem času spet osvojila obe točki. Radovljičani so na domačem igrišču brez težav premagali Križe B.

Rezultati: Tržič B : Šešir 8:12, Sava : Preddvor 26:24, Radovljica : Križe B 26:13, Zabnica : Kranj B 11:32, Kranjska gora : Jesenice 15:24.

LESTVICA:	Šešir	8	8	0	0	185:	74	16
Kranj B	7	6	0	1	139:	88	12	
Radovljica	7	6	0	1	120:	86	12	
Križe B	8	4	0	4	113:	105	8	
Tržič B	8	4	0	4	127:	126	8	
Kranjska gora	8	3	0	5	115:	139	6	
Jesenice	8	3	0	5	122:	147	6	
Sava	8	3	0	5	130:	176	6	
Preddvor	8	1	1	6	116:	136	3	
Zabnica	8	0	1	7	104:	196	1	

Šesterica na državnem prvenstvu

Na kegljiščih v Crikvenici in Reki, se bo danes pričelo letošnje državno prvenstvo v kegljanju za posameznike. Pravico nastopa ima 79 kegljačev, med njimi pa bo tudi šesterica Kranjčanov. Barve Triglava bodo tokrat zastopali — Milan Jereb, Milan Vehovec, Miro Jenkole, Rajko Starc, Miro Ambrožič ter Jože Turk.

Kranjčani tudi letos pričakujejo dobre uvrstitve. Vsekakor pa bo zanimiv nastop Turka, saj je bil že dvakratni državni prvak in to v letu 1969 in 1970. -dh

Zakaj zapuščajo SK Triglav najboljši Zdaj še Jelka Jocić

V minuli sezoni je v smučarskih krogih Slovenije predstavljal odhod jugoslovanskega prvaka in rekorderja Petra Štefančiča iz SK Triglav pravo senzacijo. Smučarski klub Triglav v začetku ni hotel izdati izpisnice, tako da jo je Štefančič prejel šele sredi zimske sezone.

V letošnji zimi bodo kranjski smučarji ostali še brez ene zvezde. Daleč najboljša alpska tekmovalka Jelka Jocić je zaprosila za izpisnico in jo tudi takoj dobila. Vključila se je v ljubljansko Olimpijo. Kranj je s tem izgubil edino reprezentantko, ki jo je imel v državni reprezentanci alpskih disciplin. Pred dvema sezonama je klub zapustilo več tekačev (Seljak, Grašič, Krišelj, Jelenc, B. Kordež...).

V vseh primerih odhod najboljših smučarjev iz SK Triglav je minil mirno in neopaženo. Pri tem se vprašujemo, zakaj iz smučarskega kluba odhaja v zadnjih dveh letih toliko vrhunskih tekmovalcev. Vsekakor je to velika škoda za Triglav in mesto Kranj, saj je klub vložil v vse te tekmovalce ogromna sredstva in v času, ko bi morali za klub dati največ od sebe, zapuščajo svoje matično društvo. Mnenja smo, da bi moral upravni odbor enkrat resno razpravljati o teh problemih, sicer bo postal društvo za vzgojo tekmovalcev za druge slovenske klube. P. Didić

Prava resnica o podeljenih odlikovanjih

V Glasu, dne 27. oktobra 1971 je bila pod naslovom »Malo odlikovanj predsednika Tita prišlo na Gorenjsko — Gorenjska šest, Kranj dve, Jesenice nič«, objavljena kratka informacija, kdo so odlikovanci, poleg tega pa daljši osebni komentar pisca članka tov. Petra Didića z neresničnimi in žaljivimi navedbami. Kot dosedanji predsednik Občinske zveze za telesno kulturo Kranj in član Izvršnega odbora Republiške zveze za telesno kulturo, sem dolžan javno pojasniti zadevo.

Zveza za telesno kulturo Slovenije je dne 3. 7. 1970 posredovala vsem Občinskim zvezam, kjer pa te ne delujejo. Občinskim konferencam SZDL dopise, da naj takoj, najkasneje pa do 15. 7. 1970 sporočijo zvezi imena dveh, največ treh kandidatov iz občine za odlikovanja v počastitev 25. obletnice telesne kulture v SFRJ. Sekretariat ObZTK Kranj se je na svoji 34. seji, dne 15. 7. 1970 odločil predlagati tov. Edvina Rutarja in Marka Hafnerja zaradi dolgoletnega prizadevanja in uspešnega dela v telesni kulturi ter predloge z obrazložitvami, dne 3. 8. 1970 posredoval Komisiji za odlikovanja pri SO Kranj tako, da bi Republiška zveza dokončne predloge zbrala do 10. septembra 1970 in jih posredovala Komisiji za odlikovanja pri Izvršnem svetu SRS.

Po prvotni zamisli bi morala biti odlikovanja podeljena za vso republiko Slovenijo (okrog 60 občin) v začetku novembra 1970, vendar je bila svečana podelitev odlikovanj (Ukaz predsednika SFRJ št. 54 z dne 25. 5. 1971) šele 21. oktobra 1971 v Ljubljani.

Globoko sem prepričan, da se bo uredništvo Glasa odločilo za lepšo in iskrenjšo čestitko odlikovancem ter prikazalo njihovo telesnokulturno delovanje v občinah, kot že mnogokrat doslej ob drugih raznih jubilejih posameznikov.

Pa še to! Republiška zveza za telesno kulturo je, dne 9. 4. 1971, poslala dopise vsem občinskim zvezam za telesno kulturo naj posredujejo predloge posebnih priznanj športnikom in telesnokulturnim delavcem, ki bodo podeljena v zvezi s praznovanjem 30. obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte Slovenije in 25. obletnice ustanovitve Fizikalne zveze Slovenije. Na okrožnico ObZTK Kranj so samo nekatere osnovne organizacije in klubi poslali predloge, ki so bili v celoti z obrazložitvami poslani Republiški zvezi, dne 11. 8. 1971. Teh priznanj bo v republikli Sloveniji po do sedaj zbranih podatkih okrog 2000, zato bo tudi delež gorenjskih občinskih zvez mnogo večji, seveda če so predloge poslale. Zupan Leopold, dipl. inž.

Gorenjska nogometna liga

Rezultati: Ranch boys : Trboje 4:0, Kranj : Preddvor 3:0, Lesce : Predoslje 2:0, Alples : Naklo 0:0 (prekinjeno), Senčur : Bohinj 4:2, Kropa : Tržič 3:3.

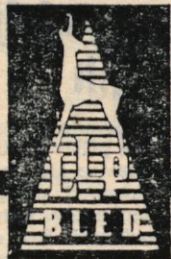
LESTVICA:	Kranj	10	7	3	0	33:	6	17
Senčur	10	7	2	1	34:	11	16	
Tržič	10	6	3	1	46:	14	15	
Naklo	11	7	0	4	26:	15	14	
Ranch boys	10	5	3	2	31:	12	13	
Kropa	10	5	2	3	21:	21	12	
Alples	10	5	0	5	24:	21	10	
Preddvor	10	4	2	4	20:	20	10	
Trboje	11	3	3	5	27:	20	9	
Lesce	10	4	1	5	25:	28	9	
Predoslje	10	2	1	7	16:	32	5	
Podbrezje	10	1	0	9	7:	78	2	
Bohinj	10	0	0	10	9:	51	0	

V mladinski ligi so se posamezna srečanja končala takole: Senčur : Kranj 1:1, Trboje : Triglav 0:2, Tržič : Jesenice 0:6. Vodi Triglav s 13 točkami pred Jesenicami 12 in Kranjem 11.

V obeh pionirskih ligah so zaključili jesenski del prvenstva. Lestvice izgledata takole:

A SKUPINA:	Predoslje	5	4	1	0	23:	3	9
Senčur	5	3	1	1	17:	6	7	
LTH A	5	3	0	2	7:	11	6	
Triglav	5	2	1	2	8:	6	5	
Alples	5	0	2	3	2:	11	2	
Preddvor	5	1	0	4	2:	22	2	
izven konkurence								
Kranj D	7	1	1	5	9:	19	3	
LTH B	7	0	1	6	2:	36	1	
B SKUPINA:	Lesce	5	3	1	1	13:	5	7
Kranj A	5	3	1	1	12:	6	7	
Jesenice	5	2	1	2	13:	8	5	
Tržič	5	2	1	2	10:	20	5	
Bohinj	5	2	0	3	8:	7	4	
Naklo	5	0	2	3	8:	18	2	

P. Novak

GRADITELJI!

ALI ŽE IMATE VRATA ZA VAŠ DOM?

Za vas imamo pripravljena:

NOTRANJA VRATA

FURNIRANA VRATA

- mahagoni
- teak
- afrormosia
- okume
- hrast
- brest

ULTRAPAS VRATA

- vrata za pleskanje
- vezane plošče
- lesonit

VHODNA VRATA

- macesen
- smreke
- hrast
- framire

GARAŽNA VRATA

- dvokrilna
- dvižna
- v izvedbah kot vhodna vrata

Preden se odločite za nakup, si oglejte izdelke pri nas na Bledu — Rečica

Zahtevajte ponudbe in cenike!

LESNO INDUSTRIJSKO PODJETJE BLED LUBLJANSKA CESTA 32
telefon 77-384, telex 34525

Stane Boštjančič odpotoval v Južno Ameriko

Sekretar zveze mladine Jugoslavije Stane Boštjančič je v sredo s sekretarjem komisije za mednarodne odnose

pri zvezi mladine Jugoslavije Zlatiborom Milovanovičem odpotoval na dvomesečni obisk v nekatere države Južne Amerike. Pred odhodom smo ga v Kranju zaprosili za kratek pogovor.

»Kakšen je namen tvojega obiska v nekaterih državah Južne Amerike?«

»Najprej naj povem, da bova s sekretarjem komisije za mednarodne odnose obiskala Čile, Kolumbijo, Venezuelo, Bolivijo, Jamajko, Gvajano, Peru in še nekatere druge. Med obiskom bova skušala ugotoviti, kakšen je položaj mladinskih gibanj v Južni Ameriki in hkrati preveriti, kakšni so stiki, ki jih ima zveza mladine Jugoslavije s temi gibanji. Namen obiska pa je tudi, da navežemo z mladimi na tej celini še tesnejše sodelovanje kot je bilo doslej.«

»In kaj pričakuješ od tega obiska?«

»Države, v katere potujeva, so v zadnjem času pokazale veliko zanimanje za Jugoslavijo. Samoupravljanje in politika neuvrčenosti mladim v teh državah niso neznani. Nasprotno, v takšni politiki vidijo borbo za neodvisnost njihovih držav. Prav zato sem prepričan, da bova med obiskom izmenjala vrsto mnenj o vprašanjih, ki danes težijo in zanimajo mlade po

vsem svetu. Pogovarjali se bomo o različnih oblikah sodelovanja. Ne samo o političnih, ker tudi zveza mladine Jugoslavije ni zgolj politična organizacija, marveč pri svojem delu in vzgoji združuje tudi druge oblike delovanja mladih. Prav tako pa tudi nam veliko pričakujem od tega obiska. Posebno še, ker sem doslej ta del sveta poznal le iz časnikov in drugih materialov. Prepričan sem, da se bom do neke mere lahko seznanil z vsem tistim, čemur danes pravimo življenje v svetu.« A. Zalar

mm,
prima
loška kava
iz nove
pražarne

Denar v pravih rokah

V soboto dopoldne se je v prostorih kranjske občinske skupščine zavrtel boben sreče. Lastniki srečk denarne loterije Planinskega društva Kranj so z nestrpnostjo čakali na izid žrebanja. Pravzaprav vsi le niso bili tako nestrpni. Dobitnik glavne premije 35.000 din — lastnik srečke s številko 44497 — je šele v sredo zvedel, da ga je obiskala sreča.

S fotoreporterjem sva se včeraj napotila okrog pol desete ure pred zgradbo kranjske SDK. Pred vrati je že čakal mlad fant. »Smeva vprašati: kaj čakate?« sva bila radovedna. Videz ni varal. Z nasmehom je povedal, da je iskani srečnež — dobitnik glavne premije.

»Janez Vajs iz Češnjevka,« se je predstavil. »Zaposlen sem v Merkurju, star 24 let, poročen, oče pol leta stare punčke. Na loterijo in športno stavo igram redno. Svoje sem dobil vedno nazaj, več pa nikoli. Prvič se mi je nasmehnila sreča. Dve srečki sem kupil. Za dobitke sem zvedel v sredo dopoldne. Na to me je opozorila sodelavka.

In kaj boste z denarjem?

»Hišo bom začel graditi. Za ta denar bom nakupil material. Sicer mi bo po plačnem davku ostalo slabih trideset tisočakov. Doslej sem tako 'stiskal', da mi je za gradnjo hiše ostal kak dinar. Zdaj bo pa le nekoliko lažje.«

J. G.

Dobitnik glavne premije denarne loterije PD Kranj Janez Vajs. — Foto: F. Perdan

SMRTNA NESREČA PRI VRBI

29. oktobra — Okrog 13.30 se je blizu vasi Vrba zgodila smrtna nesreča. Voznik osebnega avtomobila Milan Mlekuš iz Lesc je vozil z Jesenic proti Kranju in v ovinku pred železniškim podvozom prehitel kolono avtomobilov. Cestišče v nasprotni smeri je bilo te-

daj prosto. Ko je Mlekuš kolono prehitel, je avtomobil začelo zanašati, voznika je vrglo iz avtomobila, avto pa se je vrnil na levi bok. Voznik Mlekuš je na kraju nesreče obležal mrtev. V nesreči se je huje poškodoval sopotnik.

A. Z.

V SREDINI
ŠTEVILKI
POSEBNA
KULTURNA
RUBRIKA
SNOVANJA